

LUKA

Kawuri kəji Isa Almasiwuye

Luka ruwujənadə

Linjila Lukayedə

Kitawu Luka ruwujənadə, tima Linjila kənyakkuyedə wo. Luka lowotor cidi Gəresse. Ti kəngayamba mewun yindin Isaye falnja gəni yaye, Ruhu Alaye tia cakke lawar Isayea tən badiduramnjun jəgane hangallayen cucuwore fangenniya, awo ania sawije kitawunjudəa ruwuyeno. Lamar ani wakkajanadə ku saa dəwu yindi gai yaye, Ala cakke Linjila adə gadejənnin har nandero kadio.

DƏLWU KITAWU ADƏA RUWUDUYE

¹ Tiyo falas, Ala ngəwuro! Amnde ngəwu gərgam kəla lamarra dawunden wakkajana aniyen ruwuduro ngəssana,

² jiri am duwon tən badiduramnin awo ania simnjan caruna-a mana Alaye sattuwumasoro waljana-adə andiro isanosanadə gai.

³ Barganəmmin, tən badiduramnjan awo ani sammaa gakke hangallayen kokorəkke fakkəna nangaro, wu ye tayia sawinəkke niro kitawulan ruwunjəgəkki yekko.

⁴ Ngainin awowa niro njakkarana sammaa tabbatto nonəmi.

TAMBO-A WURADU-A ISAYE

Lawar tambo Nawi Yahayaye

⁵ Jaman Mai Hirudus lardu Yahudiyaye cunodidən, rıman laa mbeji kəwu rımanna Abiyayen kərga, cunju Jakariya. Kamunju ye kaduwu Nawi Harunaye, cunju Alisabatu.

⁶ Tayi yindiso na Alayen jirewu, wada Kəmandeye sammaa taldu baworo jaana.

⁷ Tada cawandənni, Alisabatu rakce cambi-wawo nangaro, koro tayi yindi kawu ngəwu jawuna.

⁸ Kəwu Abiyaye sanja diriye kidənniya, Jakariya ye kidanju nanrımanne fuwu Alayen badiyeno.

⁹ Kəla ada rımannadəyen kamnja fal Fado Alaye na darajaaro ngawo kaaji cakkoro walawala cade Jakariyaa kəreyera.

¹⁰ Sa kaaji njakkoyen jama samma balballadən captana moduwa cadi duwon,

¹¹ malaiya Kəmandeye laa kəmboram kaaji njakkoramben daada tiro fəleyaada.

¹² Jakariya tia kirunniya, hangalnju jade karwunju pət kamgada.

¹³ Amma malaiyadəye tiro: «Jakariya, bare rinəmmi, Ala moduwənəm cəmwona. Kamunəm Alisabatu niro tada kongwa njəkkambi, tiro cu Yahaya yakke.

¹⁴ Tiramnin jauru karwunəm kəjiji, koro tambonjudəye am kada ye kəji fanjai.

¹⁵ Ti na Kəmandeyen kam darajaaro walji. Bare diben bi mbal fimaa canni,* kawu tambimaro Ruhu Alaye tilan dəgai.

* **1:15** 1.15 Bare diben bi mbal fimaa canni - Ala tia jauru cədana nangaro.

16 Kaduwu Israyilaye kadaa jawal Ala Kəmanjayero kalakciyi.

17 Tidə ro-a kənduwo-a Nawi Iliyayelan Kəmadəa burwoje ise bawaso-a tadawanjaso-a soloji, am ansiya Alaye ye hangal jirewuyero kalakciyi. Adəgaima Kəmadəro jamaa dabbarjiyi,» yeno.

18 Amma Jakariyaye malaiyadəro: «Awiawin mana adəa jirero nokki? Akko wu kiarinəkkəna, kamuni ye kəmurjojenadə,» yeno.

19 Daji malaiyadəye tiro: «Wuma Jibərilla fuwu Alayen dadumadə wo. Tima wua nanəmbo lawar kəji adəa njukkudəkkoro sunodo.

20 Amma manani yasarammidə, har awo ani wakkajaidəro, mədək namməme mana dimbaworo walləmi. Awo wulnjəgəkkəna adə sanju cədiya, tabbatto wakkaji.»

21 Jama Jakariyaa gurejai ngai duwon, na darajaadən jauro tussənadəa ajapkerə.

22 Kiluwunniya, mana tayiro njəddo tiro tiyero. Jamadə awo ajabba laa na darajaalan tiro fəledəgənaro asuyera. Muwamuwan gənia, tayiro rakce manajiyiwawo, mədək napkeno.

23 Kida nanfimanne sanju kerənniya, fadoro wallada.

24 Ngawo kawu aniyen kamunju Alisabatu curo ngoyeno. Kəndawu uwuro kuwulero kəlanju cakke karwunjun:

25 «Akko ser Kəmande səddəna. Kawu anin kanjimərinju wuro fəlesiye dawu amben nangunni cuttuluwuna,» yeno.

Lawar tambo Isaye

²⁶ Alisabatu curo ngojənyaye kəndawu arakkua Ala malaiya Jibərillaa bəla Najarat cani cidi Galileyedəro cunode

²⁷ na fero kəlayakku laa təmajinju† kaduwu Mai Daudaye laa cunju Isuwuyero leyeno. Ferodə cunju Meram.

²⁸ Malaiyadə na Merambero ise tiro: «Wuse, ni Kəmande jauro barga dəmnjəgənamadə! Kəmadə ni-a rokko,» yeno.

²⁹ Merambe hangalnju kəla lewa adəyen jauro cije awi maananjuro kəlanju cuwori duwon,

³⁰ malaiyadəye tiro: «Meram, bare rinəmmi, Ala niro barga dəmnjəgəna.

³¹ Akko curo ngonəme tada kongwa yambəmi, tiro cu Isa yakke.

³² Ti kam darajaaro walje tia Tada Mai Samemayelan bowojai. Ala Kəmande tiro kərmai kaarinju Mai Daudayedəa ci.

³³ Adəgaima jama Yakubayea‡ har abadaro cunodi, kərmainju ye təmmaro ceriwawo.»

³⁴ Daji Merambe malaiyadəro: «Awiawin attə yoji, wu ngaltema kwa nokkənidə?» cəne tia kiworo.

³⁵ Malaiyadəye tiro: «Ruhu Alaye kəlanəmbo jəpciye kənduwo Mai Samemaye nia fofou gairo jannji. Adə nangaro tada tayir nilan tambidəa *Tada Alayelan bowojai.

³⁶ Akko kəraminəm Alisabatu ye nankəmurjonjun curo ngojəna. Kamu rakce

† **1:27** 1.27 təmajinju - Kəla ada yaudiyayen Meram jiremaro kamu Isuwuye, amma koro yaye ti-a rokko dəganni. ‡ **1:33** 1.33 jama Yakubaye - Israyilawu.

cambiwawo canidə, kərma curonju kəndawu arakkuyea.

³⁷ None, awima Alaro tiyeri bawo!»

³⁸ Merambe: «Wu kanji Kəmandəye. Kəla mananəmben wakkajo!» yeno. Daji malaiyadə tia kolje sapkadan.

Kalmaram: Tada Alaye

Bargaande Isa Alaa Bawanjulan bowoyeno. Kəmande Ala ye Isa Almasiwudəa Tadanjulan bowoyeno. Nonowo, Aladə adamgəna gəni, tidə ruhu, maananjudə tiyinju bawo. Tambo Isayedə, kənduwo Ruhu Alaye fero kəlayakku kwa nojənniro jəpciye curo ngoje Isaa kembo. Adəgainin Isa kambo walyeno. Kam fi yaye dunia adən bawa adamgəna cədana, amma tambonju jauro ajabba nangaro Isa bawa adamgəna cədanni. Nawi Adamdə, Ala tia alakkeno, koro andi samma ye adamgəna ti gai, amma Bargaande Isa Alayen kadio. Adəma nangaro Isaa Tada Alayelan bowojai.

Nangi rəpta Merambe Alisabaturu

³⁹ Yim anin Meram cije duwaduwan bəla cidi Yahudaye curo kauwa kura kurayen dəgana laaro leje

⁴⁰ fado Jakariyayero ngaye Alisabaturu salamgeyeno.

⁴¹ Alisabatu salamnjudəa fangenniya, tada curonjuyedə moji kido. Ruhu Alaye Alisabaturu jəpciye

⁴² kowo dunoaro sapce: «Curo kamuwayen nima bargaa wo, tada curonəmbədə ye bargaa!

⁴³ Koro awiro gæle Kəmande wuro ser sädde, har ya Kəmaniye naniro isidə?

⁴⁴ Akko salamməmdəa fangekkəniyama, tada curoniyedə karwukəjiro moji kido.

⁴⁵ Awo Kəmande niro wulnjəgənadə wakka-jiro mərsanəmmadə, barganəm!» yeno.

Aiya Merambe

⁴⁶ Daji Merambe:

«Karwuni Kəmandea jajakci,

⁴⁷ roni Ala Njəkkayimanilan kəji fanji.

⁴⁸ Wu kanjinjudəa curo nantalaaniyen[§] surune ngurnosəna.

Na adən fuwun am jaman sammaye wua bargalan bowosai,

⁴⁹ Mai Kənduwoma ser kura wuro səddəna nangaro.

Cunju darajaa.

⁵⁰ «Jaman kureyen tai jaman ngusoro kanjimarınju am tia rijanaro fəlejiyi.

⁵¹ Kəmande mukkonjun kərmai fəleje, am karwunjan rokuraa tarjəna.

⁵² Maiyaso kərmailan cəsaye səlje, talaawaso yea darajaaro cədəna.

⁵³ Am kənanjaasoa awo ngəlan ambaje, gariwuwaso yea mukko dea dujəna.

⁵⁴ Kəmande kanjimarınju fəledu koljənni, kanjinju Israyilaa banajəgəna,

⁵⁵ amwurawande Nawı Ibrahim-a kaduwunju

§ 1:48 1.48 nantalaani - Ti talaa ye, kəlanjua awimaro ngojənni ye.

har abada-aro wuljögənadə gai.»

⁵⁶ Meram fado Alisabatuyen kəndawu yakku gairo napkenniya, fannjuro wallada.

Tambo Nawi Yahayaye

⁵⁷ Alisabatu sanju njamboye kidənniya, tada kongwa kembo.

⁵⁸ Am fannjuye-a kəmaskiyanju-a ser kura Kəmande tiro cəddənədəa fangeranniya, karwukəjinja tiro fəleyeyera.

⁵⁹ Kawu wuskua jama kajanjuro kadiranniya, tiro cu bawanju Jakariyaye njakko mayera,

⁶⁰ amma yanjuye: «A'a, tia Yahayalan bowo-jai,» yeno.

⁶¹ Tayiye tiro: «Wunduma curo kəramiyanəmben cu adəa bawo!» yera.

⁶² Daji muwamuwan bawanjuro cu fi tadadəro cakkiya cəraworo keworo.

⁶³ Jakariya allo cuwore tilan “Cunju Yahaya” ruwuyenniya, tayi samma ajapkerə.

⁶⁴ Sadəman Jakariya ci ye cuwande, təlamnju ye wuide, Alaa cungoriəro mana badiyeno.

⁶⁵ Daji kəmaskiyanja samma riyera, koro lawar adə cidinja Yahudiyaye kauwa kura kuraa samməro tatargaada.

⁶⁶ Jama adəa fanjana samma karwunjan rojana, amanjaro: «Tadaana adə, awiro gəle walji?» cani. Fagatto mukko Kəmandeyədə* tilan kərgə.

Nawinawi Jakariyaye

* **1:66** 1.66 mukko Kəmandeye - Kərmənju.

67 Daji Ruhu Alaye Jakariyaro jəpçiye naw-inawi cəde:

68 «Ala Kəma İsrayilawuyedəa yungoriyo!

Nguwu jamanjuyero ngaye tayia merujəna,

69 andiro curo kaduwu kanjinju Mai Daudayen Njəkkayima kənduwoa galasaana.

70 Kəmande kuren ci nawıyanju kərejənayen wuljənədə gai,

71 mukko kəladowande-a waduwunde samma-ayen samoye

72 amannju bargaa koljənnilan amwurawandero kanjimarınju fəlejıyi.

73 Akko kansi duwon bawande Nawi İbrahimbo jəbbunədə:

74 Mukko kəladowandeyen andia samoyiya, andi ye ridu bawoaro rangiye tia gaiye

75 fuwunjun nanmumin-a jire-alan kawunde samman tiro ambətkəiye.

76 «Ni ye tadanidə, nia nawi Mai Samemayen bowonjai.

Kəmadən fuwunno lenəme tiro jawal dab-bargəmi,

77 jamanjuro biwunja gawurduyen njəkkawodəa isanogəmi.

78 Ala Kəmande kanjimarıma ye, serma ye nangaro,

cakke Nur Kudoma nandero samelan ise

79 am duwu-a kaudi karmoye-alan dasaanədə wassi,

koro andiro jawal nanlewayedəa fəlesagai.»

80 Adəgaima tadadə wuraji ye, Ruhu Alayen dunoaji ye, har yim jama Israyilayero fəledəgənarə karaan kərga.

2

Tambo Isaye (Mat 1.18-25)

1 Jaman adən Kaiser* Agustas wada ce am larduwanjuye sammaa komja yeno.

2 Sa kom burwoye adəa cadidən, Kərinियus tima gomna cidi Siriya ye wo.

3 Daji am samma bəlanja bəlanjaro tayia komjaro leyerə.

4 Ngaima duwon Isuwu ye, ti kaduwu Mai Daudaye nangaro, bəla Najarat cidi Galileye-lan cije bəla Mai Daudaye Baitalami cani cidi Yahudiyayedəro leji cəne

5 təmajinju Meram curoadəa ngoje tayia komjaro kallo leyerə.

6 Tayi Baitalamilan duwon, Merambe sanju njamboye kidənniya,

7 tada kongwa karuro kembo. Kusottoramnin† na jəpturam cawandənni nangaro, Meram tia jenen kəleje curo kalwo kəmboram ləmannayen sənayeno.

Səniya-a malaiyawa-a

8 Cidi adən səniya laa karaan dasaana ləmannanja bune gurejai duwon,

* **2:1** 2.1 Kaiser - Gomna kura Rombe. † **2:7** 2.7 kusottoram - Jaman adən na kusottorambədən amdə ye soro sameyelan, ləmannadə ye cidiyalan dasayi.

9 malaiya Kəmandeye laa tayiro fəlediye daraja Kəmandeye nur gai tayia wasse dirije kəlyenniya, tai dajane riyera.

10 Amma malaiyadəye tayiro: «Bare rinuwwi, akko kawuri kəji nayiro wulnjagakki, kawuři duwon jama sammaye karwu kəjijiyidə.

11 Ku bəla Mai Daudayen Njəkkayimando tambəna. Tima Almasiwu Kəmadə wo!

12 Akko awo nayiro naptu alamaye cədidə: Timal jenen kəleyada curo kalwo kəmboram ləmannayen bowada nagəwi,» yeno.

13 Sadəman malaiyadəro malaiyawa kəriwuwu Kəmandeye kəldagane Alaa congərəne:

14 «Samelan Alaro daraja tio, dunia yen am ngurnojənaro nanlewa jəpcuwo!» yera.

15 Malaiyawadə tayia koljane samero wal-ladaranniya, səniyadəye kattenjan: «Ciniyo Baitalamiro leniyo, awo wakkaje Kəmande andiro isanosaana adəa ruiyo!» yera.

16 Daji duwaduwan lejane Meram-a Isuwu-a timal curo kalwo kəmboram ləmannayen bowadadə-aa nayeyera.

17 Tia kerunniya, tayi ye awo malaiyadə kəla tadadəyen tayiro wuljəgənadəa isanoyera.

18 Am lawar səniyadə tayiro wuljaanadəa fanjanadə nga ajapkerə.

19 Meram ye awo ani sammaa karwunjun rojəna tayia takci kərgə.

20 Daji awo malaiyadə tayiro wuljəgəna sammaa kalkallo fanjana ye caruna ye nangaro, səniyadə Alaa congərəne tiro daraja cadiaro karaanjarə walladara.

21 Kawu mawua yim tadadæa kajaduye kidænnya, tiro cu Isa kesakko, cu duwon malaiyadæ kawu yanju curo ngojiro wuljænadæ.

Isaa Kæmandero saduwu

22 Kæla Attaura Nawi Musayen sanja tayirro walduye‡ kidænnya, Isuwu-a Meram-a tadadæa ngojane Kæmandero saduwuro Jerujalemba kesado,

23 Attauralan ruwuwadadæ gai: «Tada kongwa karu tambæna nguson Kæmandeyero waljo!»†

24 Koro sadaa yea kæla awo Attauralan wuldænadæyen kedo: «Bullam yindi bi tattawar sanana yindi.»†

25 Sa adæn Jerujalemlan kam laa mbeji, cunju Simiyon. Tidæ jirema ye, adinma ye, sa simalo jama Israyilaye cinduyedæa gureji, koro Ruhu Alaye tilan kærga.

26 Caman Ruhu Alayedæ tiro Almasiwu Kæmandeyedæa curunni duwon nuiwawo wuljægæna.

27 Ngaima duwon Ruhu Alayedæ Simiyonna cakke balballa Fado Alayero kærgawo. Isuwu-a Meram-a awo Attaura wuljænadæa dioro Isaa kewudænnya,

28 Simiyon tia nganjiro ngoje Alaa cungore:

29 «Kæmande, wuro wulsægæmmadæ gai,
kærma wu kanjinæmba kolsæne kælewan nukko!

‡ 2:22 2.22 sanja tayirro walduye - Tada tambænaye kawu fidewua, ya nguson Fado Alayero leje sadaa cædi. † 2:23 2.23 NL 13.2, 12 † 2:24 2.24 Lew 12.6-8

³⁰ Akko njëkkawonəm simmin rukkəna,
³¹ njëkkawo duwon fuwu jama duniaye sam-
 mayen dabbarnəmmadə.

³² Adə jama kərdiyayero nur Alaye njukkudoma
 ye,
 jamanəm Israyilawuyero daraja njoma ye,»
 yeno.

³³ Bawanju-a yanju-a awo kəlanjun
 wuljənadəa fangeranniya, ajapkerə.

³⁴ Simiyon tayiro barga dəpciye Merambo:
 «Akko Ala kadarjəna tada adə nangaro curo
 jama Israyilawuyen am kada ye cijai, kada ye
 casuri. Ti naptu alama waadaye cədi,

³⁵ karwu am kadayen gəraada federo culu-
 woro. Nidə ye, kashagar karwunəm sukci,» yeno.

³⁶ Nadən nawi kamuye laa ye mbeji, cunju
 Hannatu. Ti fero Fanuwelle ye, kaduwu Asherre
 ye. Kawu ngəwu juwuna, kəlayakkun kwanju-a
 rokko kərwu turlurro napkenniya,

³⁷ kwadə bawoyeno, ngawo adəyen runju
 napce, har kərwu fiskun lukko dewun ki-
 wando. Ngaltəma Fado Alayedəa koljənni,
 asem-a moduwa-a cədilan bune-a kausu-a Alaa
 ambəcciyi kərga.

³⁸ Sa adən Hannatu ye ise Alaro ardije kəla
 tadadəyen am duwon Jerujalem merudu gurejai
 samməro mana kiddo.

³⁹ Daji kəla wada Kəmandeyen awo samməa
 kedənniya, Isuwu-a Meram-a bəlanja Najaratte
 cidi Galileyero walladara.

⁴⁰ Adəgaima tadadə wuraji ye, dunoaji ye,
 jauru rashiduji ye, koro barga Alaye tilan kərga.

Isa kærwu mewun yindinna Fado Alayen

⁴¹ Saa nguson Isaye bawanju-a yanju-a Jeru-jalembo sala Laya Njækkayirambero lejai.

⁴² Ngai duwon Isa kærwunju mewun yindin§ kidænnya, kæla adayen kallo saladæro leyeræ.

⁴³ Ngawo sala kojænayen, fadoro waldai duwon, nojannilan tada Isadæ Jerujalemnin napkeno.

⁴⁴ Ti dawu jamadøyen cane ledu kawu falle kedænnya, curo kæramiyanja-a sawawanja-ayen tia madu badiyera.

⁴⁵ Cawandænnidæ, Jerujalembo tia maduro walladara.

⁴⁶ Ngawo kawu yakkuyen Isa Fado Alayen dawu malæmbayen napkada tayia kærænji ye, cuwori ye nayeyera.

⁴⁷ Am tia kærændu cadi samma kæla hangalkæjinju-a jaawunju-ayen ajapcana.

⁴⁸ Bawanju-a yanju-a tia kerunnya, jairo ajapcane yanjuye tiro: «Tadani, awiro adæa andiro seddæm? Wu-a bawanæm-a hangalnde nga cijæna nia manjiye,» yeno.

⁴⁹ Isaye tayiro: «Awiro wua masew? Fado Bawaniyedæn naptudæ wuro wajipdæro nonuwwi wa?» yeno.

⁵⁰ Amma mananju adæa asujanni.

⁵¹ Daji Isa tayia jægane kallo bæla Najarattero waldane mananja ngoji kærga. Yanju awo ani sammaa karwunjun royeno.

§ 2:42 2.42 Isa kærwunju mewun yindin - Kæla ada salayedæn kærwu adæman jairo yaudiyaye samma rakcane ibada dio badiyera.

⁵² Adəgaima Isa wuraji ye, rashiduji ye, na Alaye-a ambe-an ardiya cuwandi ye kərga.

DABBARDA KIDA ISAYE

3

*Nawi Yahayaye Isaro jawal dabbarduwu
(Mat 3.1-12; Mar 1.1-8; Yah 1.19-28)*

¹ Nodo Kaisar* Tiberiyasse saa kən mewu wuria Buntus Bilatus gomna cidi Yahudiyaye, Hirudus ye mai Galileye, awanjugəna Filibus ye mai cidi Ituriyaye-a Tarakunitisse-aye, Lisaniyas ye mai Abileneye,

² koro Annas-a Kaifas-a ye wurawa rimannaye. Jaman adən mana Alaye karaan Nawi Yahaya tada Jakariyayero jəpkeyeno.

³ Daji Yahaya cidi bərəm Jordaniye sammaa jəgane jamaro kawuři cədde kasala tuwaye biwuwa gawurduye wormaji kərga.

⁴ Adəgaima awo Nawi Ishaya curo kitawunjuyen ruwujənədə wakkayeno. Tiye:

«Karaan kam laa kowo sapce:
“Kəmandero jawal dabbargənowo,
koduramnju cəkko dewo!

⁵ Ngorso rəpkadaro walja,
kəri-a kau-aso ye sanaadaro walja.
Jawal kəriyadaso cəkko walja,
batti ye tassa.

⁶ Ngainin adamgəna samma njəkkawo Alayedəa carui,”
cəne wormaji.» †

* **3:1** 3.1 Kaisar - Gomna kura Rombe. † **3:6** 3.4-6 Ish 40.3-5

7 Jama kada na Yahayayero tayiro kasala tuwaye cæddoro isai duwon, Yahayaye tayiro: «Nayi kaduwu fusiayeso! Wundu nayia ajawu isidæro kasoworo galanja?

8 Awo tuwa jireye fælejiyisoa dewo! Bare karwundon: “Andi kaduwu Nawi Ibrahimbe,” wuluwwi. Nayiro wulnjagakki, Alaye kænduwonju dongur kauye anilan Nawi Ibrahimbo kaduwu alaktuwuye mbeji.

9 Akko kærmamaro bewodæ færdu kæskayen gænaada. Kæska fi duwon tada ngæla cakkiwawodæa caljane kannuro fijagai,» yeno.

10 Daji jama captanadæye tiro: «Awi gæle diye?» cane tia keworo.

11 Yahayaye tayiro: «Kam nanjun gæmaje yindiadæ kam cædanniro fal co, koro kam nanjun kæmboadæ ye ngai cædo!» yeno.

12 Akki mowomaso ye tayiro kasala tuwaye cæddoro nanjuro isane tiro: «Sayinna, awi gæle diye?» cane tia keworo.

13 Tayiro: «Bare awo wowom wulnjaanadæa kojænaro mowuwwi!» yeno.

14 Koro sojiya ye tiro: «Andi nda, awi gæle diye?» cane tia keworænniya, tayiro: «Bare dunon bi jirenambun wuri kambe mowuwwi, amma kæla biyandoyen danowo!» yeno.

15 Jamadæ tæmanjaa karwunjan Yahayama wa Almasiwudæ woro cawori duwon,

16 Yahayaye tayi sammaro: «Wu ingilan nayiro kasala ngeddækko, amma kam laa wua kænduwon kosæna je sunonjuye wuiduma tikkæni isi. Tidæ Ruhu Alaye-a kannu-alan nayiro kasala njaddi.

17 Akko mukkonjun kəmo laladuramba na wasturamnjuero ise algama-a kalari-a firji. Algamanjudəa culore bəralan gənaji, amma kalariđəa kannu təmmaro nuiwawolan warji,» yeno.

18 Adəgaima mana kadan Yahaya jamadəa galaje tayiro kawuri kəji Alayedəa wulyeyeno.

19 Calan Yahaya Mai Hirudusso kamu yanjugənaye Ya Hirudiyaa kamuro cəmowona-a awo diwi kada cədənədə-a nangaro jəkkədəna.

20 Daji Mai Hirudus biwunjuro biwu gade cərgane Yahayaa kosoro kekko.

Ruhu Alaye Isaro jəptuwu
(*Mat 3.13-17; Mar 1.9-11*)

21 Jaman Nawi Yahaya jama sammaro kasala tuwaye cəddidən, Isa yero kasala kiddo. Daji Isa moduwa cədi duwon, same farakko fərəmde

22 Ruhu Alaye alama bullam gai tiro jəpciye samelan kowo nukce: «Nima Tadani wo, njəraakkəna. Niramnin jauro karwuni kəjjəna!» yeno.

Kaariya Isaye
(*Mat 1.1-17*)

23 Isa kərwunju fiakku gai duwon, kidanju badiyeno. Jamadə tia tada Isuwuyero ngoyera. Isuwudə tada Eliye,

24 Eli ye tada Mattaye, Matta ye tada Lewiye, Lewi ye tada Malkiye, Malki ye tada Jannaye, Janna ye tada Isuwuye,

25 Isuwu ye tada Mattatiyaye, Mattatiya ye tada Amosse, Amos ye tada Nahumbe, Nahum ye tada Esliye, Esli ye tada Naggaiye,

²⁶ Naggai ye tada Maatte, Maat ye tada Mattatiyaye, Mattatiya ye tada Semeyinne, Semeyin ye tada Yosakke, Yosak ye tada Yodaye,

²⁷ Yoda ye tada Yohanaye, Yohana ye tada Resaye, Resa ye tada Jorobabelle, Jorobabel ye tada Sheyaltiyelle, Sheyaltiyel ye tada Neriye,

²⁸ Neri ye tada Malkiye, Malki ye tada Addiye, Addi ye tada Kosambe, Kosam ye tada Almadamaye, Almadama ye tada Yeriye,

²⁹ Yeri ye tada Yushawuye, Yushawu ye tada Aliyejerre, Aliyejer ye tada Yerimaye, Yerima ye tada Mattaye, Matta ye tada Lewiye,

³⁰ Lewi ye tada Simiyonne, Simiyon ye tada Yahudaye, Yahuda ye tada Isuwuye, Isuwu ye tada Jonamiye, Jonami ye tada Aliyakimbe,

³¹ Aliyakim ye tada Malayaye, Malaya ye tada Mannaye, Manna ye tada Mattataye, Mattata ye tada Natanne, Natan ye tada Mai Daudaye,

³² Mai Dauda ye tada Yisaiye, Yisai ye tada Abidaye, Abida ye tada Bowosse, Bowos ye tada Salmonne, Salmon ye tada Nashonne,

³³ Nashon ye tada Aminadabbe, Aminadab ye tada Adamine, Adamin ye tada Arambe, Aram ye tada Hesronne, Hesron ye tada Feresse, Feres ye tada Yahudaye,

³⁴ Yahuda ye tada Yakubaye, Yakuba ye tada Isakuye, Isaku ye tada Nawi Ibrahimbe, Nawi Ibrahim ye tada Tarahuye, Tarahu ye tada Nahorre,

³⁵ Nahor ye tada Serukke, Seruk ye tada Rewuye, Rewu ye tada Felekke, Felek ye tada Abiruye, Abiru ye tada Shelaye,

³⁶ Shela ye tada Kenanne, Kenan ye tada

Arfajadde, Arfajad ye tada Samuye, Samu ye tada Nawi Nuhuye, Nawi Nuhu ye tada Lamekke,

³⁷ Lamek ye tada Matusalembe, Matusalem ye tada Idərisaye, Idərisa ye tada Jaredde, Jared ye tada Mahalalelle, Mahalalel ye tada Kenanne,

³⁸ Kenan ye tada Yenosse, Yenos ye tada Shituye, Shitu ye tada Nawi Adambe, Nawi Adam ye Alaye.

4

Yiwulisse Isaa jaraptu (Mat 4.1-11; Mar 1.12-13)

¹ Ruhu Alaye Isalan dəgana duwon, Isa bərəm Jordaniye kolje Ruhu Alaye tia simojiye karaa dəriro culuwe

² kawu fidewuro Yiwulis tia jarapci kərga. Yim anin Isa awima juwunni, ngawo adəyən kəna tia kida.

³ Daji Yiwulisse tiro: «Ni Tada Alayea, dongur kauye adəro wulgəne kəmboro waljo!» yeno.

⁴ Isaye: «A'a, kitawulan ruuwada: "Kam kəmbo baslan gəni dəgai,"»† yeno.

⁵ Koro Yiwulis tia na tori laaro cade samdən tiro larduwa duniaye sammaa fəleyeyenniya, tiro:

⁶ «Kənduwo-a daraja-a larduwa ani sam-mayedəa niro njikki. Awo ania wuro sadəna, wu ye kam raakkənarə tayia yikki.

⁷ Wuro sujada səddəmia, ani samma kaanəmbo waljai,» yeno.

† 4:4 4.4 SK 8.3

8 Isaye: «A'a, kitawulan ruuwada: "Ala Kəmandero sujada yidde, ti tilonjuro ambətkəgəne!"»† yeno.

9 Koro yaye Yiwulis tia Jerujalemba cade loiloiram Fado Alayen gənayenniya, tiro: «Ni Tada Alayea, na adən səktəne cidiro yukkure!

10 Awoa kitawulan ruuwada: "Ala malaiyawanjuro wada ce nia njarəwi,"

11 koro: "Nia mukkonjan kamnjagai bare sinəm kauro gəmdəgənniro,"»† yeno.

12 Isaye tiro kalakciye: «A'a, kitawu ye wuljəna: "Bare Ala Kəmandea rijamməmmi!"»† yeno.

13 Tia jarapce kerənniya, Yiwulis tia har sa gade laaro kolyeno.

KIDA ISAYE CIDI GALILEYEN

Isaye kidanju badidu

(Mat 4.12-17; Mar 1.14-15)

14 Daji Isa kənduwo Ruhu Alayea cidi Galileyero wallada. Lawarnju ye lardu sammaro tatargaada.

15 Dandal dandallo leje jamaa alamgenniya, wunduso tia jajakkeno.

Am bəla Najaratte Isaa wadu

(Mat 13.53-58; Mar 6.1-6)

16 Ngai duwon Isa Najarat bəla wurajənədəro kadio. Kəla adanjuyen yim tustuyea dandallo ngaye jamadəro kəra njəddoro cije dayeno.

17 Tiro kitawu Nawu Ishayaye cade kayenniya, na adə ruuwadadəa kiwando. Tiye:

† 4:8 4.8 SK 6.13 † 4:11 4.10-11 Jaw 91.11-12 † 4:12 4.12 SK 6.16

18 «Ruhu Kəmandeye wulan kərga,
 tima kawuri kəji talaawaro wulgəkkoro
 wua galasəna nangaro.
 Am cadane kərearo waljanaro
 nankam kəlaye cawandi,
 kambuwa yero sim cawandi wulduwuro
 wua sinodo.
 Koro am curo jəktuyen dasaanaye asərnja jak-
 turo
 wua sinodo.
 19 Ngaima “Sa ser Kəmandeye fandoye cədəna!”
 jamaro wulgəkke wormaduro kadikko,»† yeno.

20 Daji kitawudəa jakce kistuwwumadəro kalak-
 ciye napkeno.* Am samma dandaldən tiro sim
 fijaana duwon,

21 tayiro: «Kuma awo kitawulan ruuwada
 səmondon fanuwwa adə wakkajəna,» yeno.

22 Tayi samma kəla mana serra cinjun cu-
 luwuna adəyen ajapcane tia jajakcane amanjaro:
 «A! Kam attə tada Isuwuyedəma, gəna?» canı.

23 Daji Isaye tayiro: «Fəgatto karau adəa
 sədduwe: “Karwunma, kəlanəm isangaane!”
 Koro wuro: “Awo ajabba ajabba bərnı Kafar-
 naamben dimma faniyenadəa bəlande yen de,
 ruiye!” nuwi.

24 Jiremaro nayiro wulnjagakki, nawi fimaa
 bəla wurajənalın kasaccanni.

25 «Jiremaro nayiro wulnjagakki, kuren ja-
 man Nawi Iliayen lardu Israyilayen kamuwa
 kwa faccaanaa kada mbeji, koro kərwu yakku

† 4:19 4.18-19 Ish 61.1-2 * 4:20 4.20 napkeno - Sayinna napcəna
 duwon, jamadəa alamdu badiji.

redaaro ingi duro waje lardu sammaro kəna kura kərgawo.

²⁶ Adə yaye kamu kwa faccəgənaa laa bəla Sarepta lardu Sidonnedəro† gənia, Ala Nawi Iliya na wundunjamayero cunodənni.

²⁷ Koro jaman Nawi Iliyasayen lardu Israyilayen am barasua kada mbeji. Adə yaye Naaman kam lardu Siriyaya‡ gənia, Nawi Iliya wundunjamaa isangajəgənni,» yeno.

²⁸ Adəa fangeranniya, am dandalnin dasaana samma tiro fum gərgayeyera.

²⁹ Cijane tia cadane ngawo bəlayero cattuluwe ci kau kura bəlanja kəladən garjanadəyero kəsado. Nadən tia cidiyaro gəptuwu majai duwon,

³⁰ Isa dawunjayen reje koje leyeno.

Isaye kam karuwaa isangaduwu

(Mar 1.21-28)

³¹ Daji Isa bəрни Kafarnaambe cidi Galileyero kadio. Yim tustuye kidənniya, dandallo ngaye jamaa alamdu badiyeno.

³² Jamadə alamdunjudəa ajapkera, kənduwoaro manaji nangaro.

³³ Curo dandaldəyen karuwama laa mbeji, kamdə burwu dunoaro cakke:

³⁴ «A! Isa kam Najaratte, awi lambonəm andiro? Andia siduwuro wa kadim? Nia asunjəkkəna, nima Tayir Alayedə wo!»§ yeno.

³⁵ Amma Isa sedandəro jəkkade mana dapciye: «Cinəm jange kamdəa kolle luwe!» yeno.

† 4:26 4.26 lardu Sidonne - Lardu yauidiyaye gəni, kərdiyaye.

‡ 4:27 4.27 lardu Siriyaye - Lardu kərdiyaye. § 4:34 4.34 Tayir Alayedə - Biwubawoma, am gade-a gade.

Sedandə kamdəa dawunjan cidiro yapkeyeniya, tia lorujənnin kolje kiluwo.

³⁶ Tayi samma ajapcane amanjaro: «Attə mana jiri fi? Kənduwoaro sedansoro wada ciya, caluwi!» cani.

³⁷ Lawar Isaye cididə ngaro tatargaada.

*Isaye am ngəwua isangaduwu
(Mat 8.14-17; Mar 1.29-39)*

³⁸ Isa dandaldən kiluwunniya, fado Simannero leyeno. Ya kəsai Simannedə dondi, kange tia jauru cədana. Daji Isaro lawarnju wulyeyeraniya,

³⁹ ise tiro ngujiye kangedəro kikkado. Kangedə tia kolje, ya kəsai ye sadəman cije tayia sosayeno.

⁴⁰ Kəngal kikkurunniya, amnja dondi kasuwa jiri jiria sammaa na Isayero kewudo. Wundunja yayero mukko gənajiye isangayeyeno.

⁴¹ Sedanna ye am ngəwun caluwe yiljaiaro: «A! Ni Tada Alaye!» cani. Amma Isa tayiro jəkkade manadu amarjəgənni, ti Almasiwuro nojana nangaro.

⁴² Wajənanjua suwa ləp Isa cije culuwe na wunduma baworo leyeno. Am ngəwu tia madaro keluwo. Kewandənniya, bare tayia koljənni tialduro mayera.

⁴³ Amma Isaye tayiro: «Dole bəlawə gadero lekke kawuri kəji nodo bargaa Alayedəa wulgəkki. Adəma nangaro Ala wua sinodo,» yeno.

⁴⁴ Adəgaima cidi Yahudiyaye yen dandalnjan jamaro kawuri kəjidəa wulyeyeno.

5

Isaye fuwurawanju burwoyeya bowodu
(Mat 4.18-22; Mar 1.16-20)

¹ Yim laa Isa ci bərəm Genesaretten daada, am ngəwu ye mana Alaye fanduro gəgərəptagane tia kimiccagai ngai duwon,

² maara yindi ci ingidəyen tuwada kiro. Buni tawudə jəpcana, karenja buni taye tuldu cadı.

³ Daji Isa leje maara Simannedəro ngaye tiro: «Ci ingidəyen ganaro lene!» yeno. Ngai kidənniya, Isa ci maaradəyen nərce koro yaye jamadəa alamdu badiyeno.

⁴ Mana cəde kerənniya, Simanno: «Maaradəa na kuruwuro yade, buni taramndo figənowo buni taiwo!» yeno.

⁵ Simanne tiro: «Maləm, bune farai ngənəptiye diyenason, awima taiyende! Amma wulsəgəmmadəro, buni taramdəa ingidəro figəkki,» yeno.

⁶ Fiyeyeranniya, buni kada kadami cadane, har buni taramnjadə kakamdu badiyeno.

⁷ Daji amanja maara toyedəa mukkon cəgəpcane isa tayia banajaaro bowoyera. Isane maara yindi sammaa bunin kek casəmbəre, har maara yindiso ləpturo mayera.

⁸ Siman tiro Biturus canidə adəa kirunniya, fuwu Isayen tungurumje: «Kəma, marne nani kolle! Wu biwuma, diye!» yeno.

⁹ Awoa ti-a am rokkonjuye-aso kəla buni ngəwu cadanadəyen ajapkerə.

¹⁰ Koro sawawanju kidaye Yakuba-a Yahaya-a tadawa Jabadiye ye ajapkerə. Daji Isaye

Simanno: «Bare rinəmmi, kua adən fuwun kam tamaro walləmi!»* yeno.

¹¹ Maaranja ci ingiyero kewudənniya, awonja sammaa koljane tia geya.

Isaye kam barasua isangaduwu

(Mat 8.1-4; Mar 1.40-45)

¹² Isa bəla laan duwon, kam laa tiyinju ngan barasua mbeji. Isaa kirunniya, fədəryero təmde tia lowoje: «Kəma, raammaa, rangəme wua isangasəgəme tayirro walləkki,» yeno.

¹³ Isa mukko sajiye kamdəa leje: «Raakkəna, tayirro walle!» yeno. Sadəman barasudə tia kolyeno.

¹⁴ Daji Isa tiro wada ce: «Bare wundumarō adəa wulgəmmi, amma lene rimandəro fəledəgəne. Tayirro walləmmadə, sadaa Nawi Musa wuljənadəa de, jamaro shedaro waljo!» yeno.

¹⁵ Adəson lawar Isaye cayeə kojənarō ndarasoro tatargaada. Am kada kadami tia kərəndu-a kasuwanjan ngadu-aro nanjuro capkadara.

¹⁶ Amma Isa ngəwusoro karaa wunduma baworo leje moduwa cədi.

Isaye kam tiyinju nunaa isangaduwu

(Mat 9.1-8; Mar 2.1-12)

¹⁷ Yim laa Isa fado laan jamaa alamdu cədi duwon, Farisawa-a maləmba Attauraye-a nadən napkada ye mbeji. Tayidə bəlawə samma cidi Galileye-a Yahudiyaye-a bərnī Jerujalembe-alan

* **5:10** 5.10 kam tama - Kam duwon am gadea Isaa gawuro waljaro majidə.

isana, koro na Isayen kənduwo Kəmandeye am dondi isangaduwaye mbeji.

¹⁸ Daji am laa kam tiyi nunaa kəla bənaramben ngojane kadira. Kamdəa cawude fuwu Isayen gənajai cane mayerason,

¹⁹ jama captana nangaro rakcane nanjuro isaiwawodə, daji sorodəro jawane kajane kamdəa kəla bənaramnjuyen dawu jamayen fuwu Isayero sayeyera.

²⁰ Isa kambərsenja kirunniya, kamdəro: «Kam, biwunəm gawurdəna,» yeno.

²¹ Daji maləmba Attauraye-a Farisawa-adə karwunjan: «Wundu gəle kam Alaa gaskajəna attə? Ala gənia, wunduma kambo biwu gawurjiyi bawo, mare?» cani.

²² Amma Isa awo karwunjaye asuje tayiro: «Awiro karwundon ngai wulluwidə?

²³ Ndaso gəle budu wo: “Biwunəm gawurdəna” wulduma ra “Cine lene!” wulduma?

²⁴ Nonowo, Tada Kambədə† nanjun kənduwo biwu ambe dunialan gawurduye mbeji!» yeno. Daji kam tiyinju nunaadəro: «Niro wulnjəgəkki, cine bənaramməm ngone fannəmbo lene!» yeno.

²⁵ Sadəman kamdə fuwu jamadəyen cije bənaramnju ngoje Alaa cungoriaro fannjuro leyeno.

²⁶ Tayi samma jauru ajapcane rijane Alaa congorəne: «Ku awo ajabba ajabba ruiyena!» yera.

† 5:24 5.24 Tada Kambədə - Isa kəla Tada Kambədəyen manajiya, kəlanjuman manaji.

Isaye Lewia bowodu
(*Mat 9.9-13; Mar 2.13-17*)

²⁷ Ngawo adāyen Isa culuwe akki mowoma laa cunju Lewi kidaramnjun napkadaa kiro. Isaye tiro: «Wua səgai!» yenniya,

²⁸ cije kare sammaa kolje tia giya.

²⁹ Daji Lewi fannjun Isaro masəna kura dab-baryeyeno. Akki mowomaso-a am gadeso-a kada ye Isa-a fuwuranju-a rokko masəna dioro napkera.

³⁰ Farisawa-a maləmbanja Attauraye-a adəa kerunniya, karwunja waje fuwuranjuro: «Awiro akki mowomaso-a biwuma gadeso-a rokko masəna diwidə?» yera.

³¹ Isaye tayiro: «Kam dondi gənia, kam ngadə lowotor majiwawo.

³² Jiremasoa gəni, biwumasoa bowokke tuwa cadoro kadikko,» yeno.

Kambiwu kəla asemben
(*Mat 9.14-17; Mar 2.18-22*)

³³ Am laaye Isaro: «Fuwurawa Nawi Yahayaye-a Farisawaye-a ngəwusoro asem‡ cadai ye, moduwa cadi ye, amma kaanəm jawui ye, casai ye,» yera.

³⁴ Isaye tayiro: «Mai larusaye dawunjan duwon, ngaladiyaa yakkuwe asem cadai wa?

³⁵ A'a, amma sa ise mai larusayedəa dawunjan cattuluwiya, sa adən duwon asem cadai.»

³⁶ Koro walde tayiro misal adəa cədde: «Wunduma kajəmu bərin karje guntu ngoje kajəmu dinaro cukkududiwawo. Ngai cədia, kajəmu

‡ 5:33 5.33 asem - Asem faral gəni, nafila.

bərin ye kardəna, guntu bərin ye dinadəro candənni.

³⁷ Koro wunduma diben bərin ngoje satki dinaro fijiyiwawo. Ngai cədia, diben bərinde satkidəa faljeŞ cidiro fidiyi, satki ye bannadi.

³⁸ A'a, amso diben bərindeə satki bərinno fijagai.

³⁹ Koro wunduma diben dina canadə bərindeə majiwawo, tiye: "Diben dinadə kəji," cəni nangaro.»

6

Isa kəma yim tustuye

(Mat 12.1-8; Mar 2.23-28)

¹ Yim tustuyea laa Isa-a fuwurawanju-a kulo algamaye rejane kojai duwon, fuwurawadə kəla algamaye ficcane mukkonjan kəməssane ngəro badiyera.

² Farisawa laaye tayiro: «Awi nangaro awo yim tustuyea kəndoro haramdəa diwidə?» yera.

³ Isaye tayiro: «Sa Nawi Dauda-a amnju-a kəna fanjanadən, awo cədənədəa kitawulan kəranuwwi wa?

⁴ Curo Fado Alayero ngaye burodi sadaaye ngoje jəgəre amnju yero ce gewo. Rimannaro gənia, am gadero burodi sadaaye ngərodə haram!»†

⁵ Daji Isaye tayiro: «Tada Kambədə kəma yim tustuye, diye!» yeno.

Ş 5:37 5.37 diben bərindeə satkidəa falje - Diben bərin mojjogolje kuraro walji nangaro, satki dinadəa falji. † 6:4 6.4 1Sam 21.1-6

*Isaye kam mukkonju canaa isangaduwu
(Mat 12.9-14; Mar 3.1-6)*

⁶ Koro yim tustuyea laa Isa dandallo ngaye jamaa alamdu badiyeno. Nadən kam laa mukkonju kəmboram canaa mbeji.

⁷ Maləmba Attauraye-a Farisawa-a Isaro ayau gənaduwu majai nangaro hangalnjayen tia nini-jai, yim tustuyeaman kamdəa isangayeyenoaro.

⁸ Amma Isa awo karwunjaye asuje kam mukko canaadəro: «Cine dawunden dane!» yeno. Kamdə cije dayenniya,

⁹ Isaye jamadəro: «Nayia njaworəkki, yim tustuyea ser dio ra niadiwi dioma halal wo? Ro kambe njəkkawo ra ro tuluwoma halal wo?»

¹⁰ Isa memejiaro tayi sammaa curui duwon, kamdəro: «Mukkonəm sane!» yeno. Sayenniya, mukkonju kəlewa salairo walyeno.

¹¹ Maləmba Attauraye-a Farisawa-a jauru gərgajane sawardane awo Isaro njəddoye may-era.

*Isaye kəngayamba mewun yindindəa galadu
(Mat 10.1-4; Mar 3.13-19)*

¹² Yim anin Isa leje kəla kauyero juwane bune farai moduwa kido.

¹³ Dunia wayenniya, fuwurawanjua bowoje curonjan mewun yindin kəreje tayia kəngayambanjuro galayeno.

¹⁴ Tayima Siman kam tiro cu Biturus cakkənadə, yanjugəna Andarawus, Yakuba, Yahaya, Filibus, Bartolomi,

¹⁵ Matiyu, Toma, Yakuba tada Alfawusse, Siman tiro kam lardunju rawoma canidə,

16 Yahusa tada Yakubaye, Yahusa Iskariyot kam fuwun aman bomaro waljēnadē.

Jawawi Isaye faya laan

(Mat 4.23-25; Mar 3.7-12)

17 Isa kəngayambanju-a rokko kaudəlan jəpce faya laan na fuwurawanju kada captanalan dayeno. Koro jama gade jauro ngəwu bəрни Jerujalembe-a lardu Yahudiyaye samma-a bəрниya ci tekuye Tir so, Sidon so-alan ye

18 mananju kərəndu-a kasuwanjan ngadu-aro nanjuro kadira. Am duwon karuwa tayia basar-jaidə ngayera.

19 Jama samma Isaa leduro mayera, dalilnjudə kənduwo tiyinjun culuwe tayi sammaa isangajiyi nangaro.

Barga-a kuttu-a

(Mat 5.3-12)

20 Daji Isa fuwurawanjua niniyenniya, tayiro:

«Bargando nayi talaawadə,*
nodo bargaa Alayedə nuwandodəro.

21 Bargando nayi kərma kənandoadə,
fuwun kulluwidəro.

Bargando nayi kərma yiruwidə,
fuwun kaasu diwidəro.

22 «Am Tada Kambedə nangaro nayia wanjane dunjane raranjane diwindo wuljaiya, bargando!

23 Sa adən kəji fanowo, bikke ye farnowo, dalilnjudə samelan mukowando jauro ngəwu

* **6:20** 6.20 nayi talaawadə - Am duwon kəlanjaa awimaro ngəjənni Alaa mərsajanadə.

nangaro. Nonowo, adəgaiman amwurawanja kureyeso nawiyo keddo.

24 «Kuttundo nayi gariwuwadə,
nuwando dunialan fanduwwadəro.

25 Kuttundo nayi kərma kulluwwadə,
fuwun kəna fanuwidəro.

Kuttundo nayi kərma kaasu diwidə,
fuwun karwukutta nayia njadane
yiruwidəro.

26 «Am samma ngələndo wuljaiya, kuttundo!
Nonowo, adəgaiman amwurawanja kureyeso
nawiya kattuwuyero keddo.

Kəladonəm rawo
(Mat 5.43-48)

27 «Amma nayi manani fanuwidəro wulnja-
gakki, kəladowandoa rawowo, waduwundoro
ser yiddowo,

28 am nayia baskunjanadəro barga
dəpkənowo, koro am nayia basarnjanadə yero
Alaa yukkorowo.

29 Kam feɾinəm maɾin bakcia, feɾi faldə yea
fəlegəne. Koro kam kalwunəm gari ngojia, bare
gəmajedəa dapkəmmi.

30 Wundu duwon njuworənadəro ye, koro kam
karenəm ngojənadəro bare yukkorəmmi.

31 Jiɾi am nayiro njaddiya raawwadə gai, nayi
ye tayiro yiddowo!

32 «Am nayia njaraanaa raawia, awi
mukowaye diw? Biwumaso ye am tayia
caraanadəa caraana.

³³ Am nayiro ser njaddiro ser yidduwia, awi mukowaye diw? Biwumaso ye ngai cadi.

³⁴ Am nayiro njakkarəmbiro kasu yiwia, awi mukowaye diw? Biwumaso ye tayiro kalkal kalakcaaro amanjaro kasu cadi.

³⁵ Amma nayidə, kəladowandoa rawowo, ser yiddowo, kasu yiwiya, bare awima fanduwiro təmanuwwi. Daji mukowando ngəwuro walje, nayi ye tadawa Mai Samemayero walluwi, dalil-njudə ti am kəladowa so, sernambuwu soye serma nangaro.

³⁶ Bawando kanjimərimadə gai, nayi ye amba njunonowo!»

Bare wundumaro shara yidduwwi!

(Mat 7.1-6)

³⁷ «Bare wundumaro shara yidduwwi,[†] nayi yero shara njaddiwawo. Bare wundumaro ayau gənağəwwi, nayi yero ayau gənanjagaiwawo. Gawurnowo, nayi yea gawurnjai.

³⁸ Yowo, nayi yero njadi, jakka kek cəmbəfəna, har fidun fidi gairo nayiro njadi. Jiři ambo ngalgəwidə gai, nayi yero ngalnagai.»

³⁹ Daji Isa tayiro misal adəa ce: «Kambu kambu kamanjua jeji wa? Tayi yindi samma bəlaaro casukkuri, mare?

⁴⁰ Fuwura maləmnjua kojənni. Amma fuwura fi yaye ngəlaro alamgadaro waljiya, maləmnju gairo walji.

⁴¹ «Awiro kaləm sim kamanəmben rumi duwon, karjəm curo simməmben asunəmbawodə?

[†] 6:37 6.37 Bare wundumaro shara yidduwwi - Bare kəlandoa sharawu am gadeyero ngonuwwi.

⁴² Akko ni simməmlan karjəmbadə, aw-iawin gəle kamanəmbo: “Sawani, kolle kaləm simməmbədə tuluwukke,” nəmi? Mənafək! Karjəm simməmbədə tuluwumiya duwon, daji ngəlaro rume kaləm sim kamanəmbədə tuluwumi.

Kəska-a tadanju-a
(Mat 7.15-20; 12.33-37)

⁴³ «Kəska ngəla tada diwi cakkiwawo, koro kəska diwi ye tada ngəla cakkiwawo.

⁴⁴ Kəska fi yaye tadanjulən asudi. Tarmu kolollan cadoriwawo, koro inab ye coccorilan njakcawawo.

⁴⁵ Kam ngələdə awo ngəla karwunjulan dəgana nangaro ngəla cədi, koro kam diwidə ye awo diwi karwunjulan dəgana nangaro diwi cədi. Adəgaima awo karwulan dəganadəmaa ci manaji.

Misal fado tandowu yindiye
(Mat 7.24-27)

⁴⁶ «Awiro wua Kəma, Kəmalan bowosuwi, amma awo wulləkkənədə diwwawodə?

⁴⁷ Wundu duwon naniro ise manani fanje jəganamadə, nayiro camunonju fəlenjagakki.

⁴⁸ Ti alama kam soro cədandi cəne leje kuruwuro laje fərdudə kəla kauyen gənəjənədə gai. Ingi bərəmbe ngəwuje fala tarje sorodə babakkenniya, wurjənni, dalilnjudə sorodə ngəlaro tədandəna nangaro.

⁴⁹ Amma kam duwon manani fanjəna jəganimadə, ti alama kam soro fərdə bawo cidilan cədandənədə gai. Ingi bərəmbe ngəwuje

fala tarje sorodæa bakkenniyama, wurgada. Wurdu sorodæye jauro diwi,» yeno Isaye.

7

*Isaye soji kura Rombeye karea isangaduwu
(Mat 8.5-13; Yah 4.43-54)*

¹ Isa mananju samma jamaro cædde kerænnya, bærni Kafarnaamero leyeno.

² Nadæn soji kura Rombe laa kareanju jaumaro cæraana dondi no cædi mbeji.

³ Soji kuradæ lawar Isaye fangenniya, amwura rawa yaudiyaye laaa nanjuro cunode tia lowoja iso kareanju isangajuwo yeno.

⁴ Na Isayero kadiranniya, tia jauro lowojane: «Marne, adæa tiro yiddæmiya jussæna,

⁵ dalilnjudæ jamande yaudidæa cæraana, har dandal andiro settando,» yera.

⁶ Daji Isa tayi-a rokko leyera. Isa fadodæa karængenniya, soji kuradæ sawawanju laaa na Isayero cunode tiro: «Soji kuraye yeno: “Kæma, bare suwoldæmmi, nia fannin sawo tikkæni.

⁷ Nanæmbo kændema ye tikkæni. Biya wada ye, kareani ngaji.

⁸ Wudæ cidiya kænduwo amben kærgakko, færduni yen sojiya takkæna. Falnjaro: ‘Lenel’ nækkiya, leji. Fal laaro: ‘Are!’ nækkiya, isi. Koro kareaniro: ‘Adæa de!’ nækkiya, cædi.”»

⁹ Isa adæa fangenniya, ajapce suworde jama tia jagaidæro: «Nayiro wulnjagakki, curo jama Israyilawuyeman kambærse kura adæ gai fandækkæni!»

¹⁰ Daji am soji kura cunodənadə fadodəro wal-ladaranniya, kařeadəa kəlewanju salai nayey-era.

Isaye tada kamu kwa faccəgənaayea roaro kalaktu

¹¹ Ngawo adəyən tussənni Isa bəla laa Nayin canidəro leyeno. Fuwurawanju-a am ngəwu-a ye tia casadduwe leyerə.

¹² Ngaworam bəlayedəa karənjana duwon, kam laa nuna ngojana kaurilaro casadi. Yanjudə tada gade cədanni, kwanju ye faccəgəna, koro jama kada bəladəye yadəa casadduwi.

¹³ Kəmadə tia kirunniya, njunoje tiro: «Bare yirəmmi!» yeno.

¹⁴ Balangardəa karənje leje am tia ngojanadə gəm dayera. Isaye: «Jairo, niro wulnjəgəkki, cine!» yenniya,

¹⁵ kam nunadə cije napce mana badiyeno. Daji Isa tia yanjuro kalakkeyeno.

¹⁶ Am samma rijane Alaa congorəne: «Fagat, nawi kura curonden culuwuna, Ala jamanjua banaduwo isəna!» yera.

¹⁷ Lawar Isaye adə cidi Yahudiyaye-a larduwa tia dirijane kəljana-a samməro tatargaada.

*Isa-a Nawi Yahaya Kasalama-a
(Mat 11.1-19)*

¹⁸ Fuwurawa Nawi Yahayaye awo ani sammaa tiro wulyeyera. Daji Yahaya curonjan yindi bowoje

19 na Kəma Isayero koro adəa njəddoro kinodo: «Nima wa fuwun isimadə wo* ra gade gureniye?»

20 Na Isayero kadiranniya, tiro: «Yahaya Kasalama andia nanəmbo koro adəa njəddoro sanodo: “Nima wa fuwun isimadə wo ra gade gureniye?”» cane tia keworo.

21 Sa adən Isa am kəndondia-a kasuwaa-a karuwaa-a kada isangajiyi, koro kambuwa ngəwua simbaro cədi.

22 Daji Isaye fuwurawa Yahayayero: «Waldənowo, awo ruwwa-a fanuwwa-aa Yahayaro wulgənowo: Kambuwa sim cawandi, ngurdiyiyi ye sinjan lejai, am barasua ngajane tayirro waljai, muwaso ye fanjai, am sanuna roaro waljai, koro talaawa ye kawuri kəjidəa fanjai.

23 Barganju kam wu nangaro taljiwawodə!» yeno.

24 Fuwurawa Yahayayedə sapkadaranniya, Isa kəla Yahayayen jamadəro mana njəddo badiyeno. Tiye: «Awi curo karaayen kuroro leyew? Ngəlei laa kanji kanjiro karuwaye cakke moji cədi wa?

25 A'a. Awi gəle kuroro leyew? Kam kajəmu shawa cakkənaa wa? A'a, am kajəmu shawa casakke curo larasuyen dasaanadə mairilan kasarga.

26 To, awi gəle kuroro leyew? Nawia wa? Aaa, nayiro wulnjagakki, nawimaa kojəna.

27 Tima kam duwon kəlanjun kitawulan

* 7:19 7.19 nima wa fuwun isimadə wo - Almasiwu Alaye.

adə ruwuwadadə: “Nin fuwunno kəngayammi nodəkke niro jawalnəm cassai.”†

28 Nayiro wulnjagakki, curo kam kamulan tambəna sammayen wunduma Yahayaa kojəna bawo. Amma curo nodo bargaa Alayen təngəridə tia kojəna.»

29 (Jama samma akki mowomason kundenno caman kawuri Yahayaye fanjanadə, Alaa jiremaro asujane kasaccane tayiro kasala tuwaye kiddo.

30 Amma Farisawa-a maləmba Attauraye-a awo Ala tayiro niajəgənədə wəjane kasala tuwaye Yahayayedə kasaccanni.)

31 «Wundusoro am jaman adəyedəa ratalgəkki? Awi gəle tayi-a camun wo?

32 Tayi alama yalla ci kasuwuyen napkada kowo sapcane amanjaro: “Algaita nayiro funjagayena duwon, bikke randuwwi. Koro so lagaranne diyena duwon, yiruwwi,” canı gai.

33 To, Yahaya Kasalama ise burodi ye juwunni, diben ye canni, “Ti karuwama!” yew.

34 Koro Tada Kambedə ise juwui, cai, “Akko kəmboma, kənjama, sawa akki mowomaso-a biwumaso-aye!” yew.

35 Amma nanrashidudə kəndonju ngan asudi.»

Isaye kamuro biwunju gawurduwu

36 Farisa laa Isaa masəna dioro doyenniya, Isa fannjuro ngaye masənarə napkeno.

37 Bəladəyən kamu biwuma laa mbeji. Isa fado Farisadəyən masəna cədiro fangenniya, səndal curonjun kawudi tamanna ngoje ise

† 7:27 7.27 Mal 3.1

³⁸ ngawo Isayen daje ciriaro si Isayero simalo kokoljiye kanduri kəlanjuyen cinje ka cinjuye gənajiyə kawudidəa fijiye samgeyeno.

³⁹ Adəa kirunniya, Farisa Isaa dojonadə karwunjun: «Ca kam adə nawia, kamu tia lejidə biwumaro noji,» yeno.

⁴⁰ Isaye tiro kalakciye: «Siman, awo laa niro wulnjəgəkkiya, raakkəna,» yenniya, tiye: «Sayinna, wulle!» yeno.

⁴¹ Isaye: «Am yindi kam laayen wuri tagariyera. Faldə kasuro dinariyus† yer uwu ngoyeno, faldə ye dinariyus fiwu ngoyeno.

⁴² Cawande carəmbənnidə, kamdə kasudəa tayi yindi sammaro wayeyeno. Wundunja gəle tia jaumaro cərayi?» cəne tia kiworo.

⁴³ Simanne: «Təmanidən kam tiro ngəwu wajəgənadəma,» yenniya, Isaye: «Jire wulləm,» yeno.

⁴⁴ Daji Isa kanji kamudəyero suworde Simanno: «Kamu adəa rumma, gəna? Fannəmbo ngaakkənadən, ingi si tuldaye sukkudəmmi, amma kamu adə simalonju siniro kokoljiye kanduri kəlanjuyelan cingeno.

⁴⁵ Feriniro ka cinəmbe gənaame kaptuwu darajaa ye səddəmmi, amma ngaakkənaman, ti wuro sinilan lewa darajaye njəddo koljənni.

⁴⁶ Ni kəlaniro kəndawu jaitunnema figəmmi, amma ti siniro kawudi tamanna fijiye samgeyeno.

⁴⁷ Adə nangaro niro wulnjəgəkki, biwunju ngəwu gawurdənarə kərawo kura wuro

† 7:41 7.41 dinariyus - Dinariyus faldə alwasi kida kawu falle.

fəlesəgəna, amma kam biwu ganaa gawurdənədə kərawo ganama fəlejiji.»

⁴⁸ Daji Isaye kamudəro: «Biwunəm gawurdəna,» yeno.

⁴⁹ Am masəna dioro ti-a kallo napcanadəye amanjaro: «Wundu kam biwu gawurduma attə?» yera.

⁵⁰ Daji Isaye kamudəro: «Kambərsənəm nangaro njəkkawo fandəmma, kəlewan lene!» yeno.

8

Kamuwa laa njadduwowu Isaye

¹ Ngawo adəyen tussənni Isa bəla kuran ganansoa jəgane jamaro kawuři kəji nodo bargaa Alaye wulyeyeno. Fuwurawanju mewun yindində-a

² kamuwa laa karuwa so, kasuwa son isan-gajəgəna-a tia kesadduwo. Kamuwadə tayima Meram kamu tilan sedan tulur caluwuna tia Magdalan bowojai-a

³ Yanna kamu Ba Kuja cuwuramma Mai Hirudusse-a Susanna-a kamu gade ngəwu-a. Koro kamuwa laa gade ngəwu kəndanjalan Isa-a fuwurawanju-aa banajagai kasarga.

Misal kasuni jəjərdumaye

(Mat 13.1-9; Mar 4.1-9)

⁴ Am kada kadami bəla bəlan isai duwon, jama ngəwu na Isayen capkadaranniya, tayiro misal adəa wulyeyeno.

⁵ Tiye: «Kam laa kuloro algama jəjərduro kiluwo. Jəjərji ngai duwon, kasuni laa jawalnin

fiyada. Daji am koduwu guguwaccane ngudowa isane cotto gewo.

⁶ Kasuni laa ye na kau kauan fiyada. Riyenniya, noso nambu nangaro rimje ngamgeno.

⁷ Kasuni laa ye na ngiwian fiyada. Ngiwidə ti-a kallo riye algamadəa kimitkeyeno.

⁸ Amma kasuni laadə ye na katti ngəlaan fiyadanniya, riye tada mia mia kekko,» yeno. Isa adəa wulyenniya, kowo sapce: «Kam səmonjuamadə fanjo!» yeno.

*Dalil Isaye ambo misalnin manaduwuye
(Mat 13.10-17; Mar 4.10-12)*

⁹ Fuwurawanju maana misal adəyedəa ke-worənniya,

¹⁰ Isaye: «Nayiro asər nodo bargaa Alaye noduro amardəgəna, amma am gadesodəro misalnin wuldiyi. Ngaima: “Caruima, asujaiwawo. Fanjaima, cariwawo.”†

*Maana misal kasuni jəjərdumaye
(Mat 13.18-23; Mar 4.13-20)*

¹¹ «Akko maana misaldəye: Kasunidə mana Alaye.

¹² Kasuni kəla jawallen fidanasodə, tayima am manadəa fanjana duwon, bare kasaccane njəkkawo cawandənniro, Yiwulis ise manadəa karwunjan cuttuluwidə wo.

¹³ Kasuni na kauan fidanasodə, tayima am manadəa fanjaiya, karwu kəjiaro camoyidə wo.

† 8:10 8.10 Ish 6.9

Amma tayilan fərdu bawo nangaro, kawu ganaro kasaccai yaye, kəla manadəyen kuttu caysaiya, wajane koljai.

¹⁴ Kasuni na ngiwian fidanasodə, tayima am manadəa fanjana duwon, karwungai dio so, arsiyi mangardu so, duniaaram so karwunjaro ngasaane kun barin manadəa kəpcane tayiro fəidajiyiwawodə wo.

¹⁵ Amma kasuni na katti ngəlaan fidanasodə, tayima am manadəa fanjane ngojane karwunja ngəlan rojana tayiro fəidajiyi, kanadin nema laa casakkidə wo.

*Misal fatəlaye
(Mar 4.21-25)*

¹⁶ «Wunduma fatəla wasse kəmon təmjiwawo bi cidiya dəgəllen gənajiwawo. Kam fatəla wassiya, am ngasayidə nurdəa caroro tia kəla gənaduramnjuyen gənaji.

¹⁷ Awima gəraada federo culuwawodə bawo, koro awima asərre isanodiwawodə ye bawo.

¹⁸ Adə nangaro jiri manani fanuwiro hangal gənanowo! Kam nanjun awoamadə,* tiro casargai, amma kam nanjun bawomadə,† awo cədana təmajənadəmaa tilan camoyi,» yeno.

*Isaye yanju-a yanjugənaso-a
(Mat 12.46-50; Mar 3.31-35)*

* **8:18** 8.18 kam nanjun awoamadə - Kam mana Isaye fanjidə, nodunju cərgane caye kojənarə asuji. † **8:18** 8.18 kam nanjun bawomadə - Kam mana Isaye fanjiwawodə, nodunju ganadəmaa tilan camoyi.

19 Daji Isaye yanju-a yanjugənaso-a nanjuro kadira, amma jama ngəwu nangaro rakcane tia gərejanni.

20 Am laaye tiro: «Yanəm-a yanəmgənaso-a deyan daada nia manjai,» yeranniya,

21 Isaye tayiro: «Nonowo, yani-a yanigənaso-adə,‡ tayima am mana Alaye fanjane jagaidə wo!» yeno.

Kənduwo Isaye kəla karuwa-a cambaldu ingiye-ayen

(Mat 8.23-27; Mar 4.35-41)

22 Yim laa Isa fuwurawanju-a rokko curo maarayero ngasaane tayiro: «Leniyo bərəmdəa falliyo ci ingiye todəro koniyo!» cəne ledu badiyera.

23 Lejai duwon, kənəm Isaa ngoyeno. Daji karuwa dunoa cije ingi maaradəa ləptu maje, har masiwa tayia fando karəngeno.

24 Fuwurawadə isane tia kənəmnin kesangəranniya, tiro: «Maləm, maləm, nuiye!» yera. Isa cije karuwadə-a cambaldu ingiyedə-aro kikkadənniya, dajane dunia gəmbo walyeno.

25 Daji Isaye tayiro: «Nda kambərsendodə?» yeno. Fuwurawanjudə rijane ajapcane amanjaro: «A! Wundu gəle kam attə? Karuwa-a ingi-amaro wada ciya, jagai!» yera.

Kənduwo Isaye kəla sedannayen

(Mat 8.28-34; Mar 5.1-20)

‡ 8:21 8.21 yani-a yanigənaso-a - Na Alayen nankəramidə buye gəni, Ala-a Almasiwunju-aa kasattuye.

²⁶ Daji Isa-a fuwurawanju-a bərəmdəa faljane kojane cidi Gərasawuye fuwu cidi Galilejero kadira.

²⁷ Isa maaradəlan jəpkənniyama, karuwama laa bəladən ise tia kapkeyeno. Tussəna kamdə kajəmu ye lujənni, fado yen napcənni, kaurilalan kərga.

²⁸ Kamdə Isaa kirunniya, burwu cakke fuwunjun tungurumje nguje dunonjuro yilje: «Awi lambonəm wuro, Isa Tada Ala Mai Samemayedə? Lowonjəkkəna, bare wuro ajawu gənasəgəmmi!» yeno.

²⁹ Adəa wuldunjudə, Isa burwoje sedandəro wada ce kamdəa koljo culuwo cəna nangaro. Calan ngəwuro sedandə kamdəa cədana. Mukkonju-a sinju-a sargasolan tasakkerəna yaye, tayia tən kakamje sedandə tia karaaro cuttuluwi.

³⁰ Daji Isaye tiro: «Wundu cunəm?» cəne kiworənniya, tiye: «Kəwu Sojiyaye,»§ yeno, sedan kada tiro ngasaana nangaro.

³¹ Bare tayia na ajawuyedəro dujəgənniro sedannadə Isaa lowoyera.

³² Nadən alade kada kəla kau kuruwuyen newo cadi ye mbeji. Koro sedannadə Isaa lowojane tayia koljo curo aladeyadəyero ngasaworo. Tayiro amarjiye

³³ kamdən caluwe curo aladeyadəyero kasargawo. Daji aladeyadə ngərəmjane kaulan jəpcane bərəmdəro fidagane ingiye ngoje kasuno.

§ 8:30 8.30 Kəwu Sojiyaye - Soji dəwu arakku gai.

34 Səniya aladeyayedə awo wakkajənədə kerunniya, cagase lejane bəladə-a karaanju-alan lawardəa ambo wulyeyera.

35 Daji amdə ye awo wakkajənədə kuroro keluwo. Na Isayero isane kam duwon tilan sedanna caluwunadə kajəmunju ye lujəna, hangalnju ye kalkaljəna fuwu Isayen napkada nayeyeranniya, riyera.

36 Am lamar adəa carunadə jiri karuwamadə nanlewa cuwandənədə tayiro wulyeyera.

37 Karwunja jauro kamdəna nangaro, am cidi Gərasawuye samma Isa cidinja koljoro tia lowoyera. Daji ci bərəmbe todəro walduro Isa maaradəro kərgawo.

38 Kam tilan sedanna caluwunadə ye Isaa lowoje kasacco rokko leja yeno. Amma Isa tia salamje:

39 «Waldəne fannəmbo, ser kura Ala niro njəddənədə tayiro satkəgəne!» yeno. Daji kamdə leje bəlanja sammalan ser kura Isa tiro cəddənədə ambo wulyeyeno.

*Kənduwo Isaye kəla kəndondi-a karmo-ayen
(Mat 9.18-26; Mar 5.21-43)*

40 Isa cidi Galileyero walladanniya, jamadə cijane mukko yindin tia kemowo, tayi samma tia gurejai nangaro.

41 Daji kura dandalle laa cunju Jairus na Isayero ise fuwunjun tungurumje fannjuro isoro tia jauro lowoyeno,

42 dalilnjudə feronju tok tilo kərwu mewun yindinna gai no cədi nangaro. Isa ledu cədi

duwon, jamadə jauro tiro kəkəldagane tia gəgərəpkeyera.

⁴³ Kamu laa ye nadən mbeji, kərwu mewun yindinno bu fidanju* dajənni. Koro kəndanju sammaa karwunmasoyen cuwatkena yaye, wunduma tia rakce isangajəgənni.

⁴⁴ Daji kamudə ise ngawo Isayen susuje ci kalwunjuyedəa leyeno. Sadəman bu fidanju dayeno.

⁴⁵ Isaye: «Wundu wua lesə?» cəne kiworo. Wundu yaye ti gəni yenniya, Biturusse: «Maləm, jamadə nia dirinjane kəlnjana gəgərəmnjagai, diye!» yeno.

⁴⁶ Amma Isaye: «Kam laa wua lesəna, kənduwo wulan culuwunaro asukkəna,» yeno.

⁴⁷ Kamudə rakce gəradiwaworo kirunniya, lolojiaro ise fuwunjun tungurumje tiro fuwu jama sammayen dalil tia lejəna-a jiri nanlewa sadəman cuwandəna-adəa wulyeyeno.

⁴⁸ Isaye tiro: «Feroni, kambərsenəm nangaro njəkkawo fandəmma! Kəlewan lene!» yeno.

⁴⁹ Isa manaji ngai duwon, kam laa fado Jairussen ise tiro: «Feronəm bawojəna, bare gadero maləmdəa suwolləmmi,» yeno.

⁵⁰ Amma Isa adəa fangenniya, tiro: «Bare rinəmmi, biya yasarai, ngaji,» yeno.

⁵¹ Fadodəro kadiranniya, Isaye Biturus-a Yahaya-a Yakuba-a ferodəye bawa-a ya-a ani gənia, bare wunduma ti-a rokko ngaanni yeno.

⁵² Sa adən am samma kəla ferodəyen karwukuttaro casiri. Daji Isaye tayiro: «Bare

* **8:43** 8.43 bu fidanju - Salanambu.

yiruwwi. Ferodə bawojənni, kənəm cədi,» yeno.

⁵³ Amma ferodə nuna nojanadəro, tia rujane tiro kaasu keddo.

⁵⁴ Daji ferodəa mukkoyen cədanə kowo sapce: «Feroma, cine!» yeno.

⁵⁵ Ferodə ro cuwande sadəman ciyeno. Isaye awo kəmboye ferodəro cado yeno.

⁵⁶ Bawanju-a yanju-a jauro ajapkerə. Amma Isa wada ce tayiro bare wundumaro awo wakkajənədəa wuljaganni yeno.

9

*Isaye kəngayambanju mewun yindindəa nodo
(Mat 10.5-15; Mar 6.7-13)*

¹ Daji Isa mewun yindindəa bowoje tayiro kənduwo sedan sammaa dudaye-a am kasuwaa isangaduwyeyə-a ce

² tayiro leja kawuri kəji nodo bargaa Alaye jamaro wuljaa am dondi yea isangajaa yeno.

³ Tayiro: «Bəlawurodəro bare awima ngonuwwi: ka, bi ngərwu, bi kəmbo, bi wuri, bi gəmaje yindi.

⁴ Ndaran yaye fado ngawuwwadən nammowo, har kawu nadəa kolluwiro.

⁵ Amma ndaran yaye nayia njamowonnia, bəlanja kolluwiya, katti sindoye kagangowo, tayiro shedaro waljo!»* yeno.

⁶ Adəgaima kəngayambanjudə saptane bəla bəlaro lejane kawuri kəji Alaye jamaro wulyeyera, koro ndarasolan am dondi isangayeyera.

* **9:5** 9.5 katti sindoye kagangowo - Səmo kasta, maananjudə wowom Alayero tayia koljagai.

Mai Hirudusse hangal cidu
(*Mat 14.1-12; Mar 6.14-29*)

⁷ Mai Hirudus awo wakkajəna sammaa fan-genniya, hangalnju caa cijəna, dalilnjudə am laaye: «Yahaya Kasalama roaro walje cijo!» cani,

⁸ laaye: «Nawi Iliya ambo walde fəleduwo!» cani, laaye: «Nawiya kureye falnja roaro walje cijo!» cani.

⁹ Mai Hirudusse: «Wuma kəla Yahayayedəa kamməkko. Wundu gəle kam awo kada kəlanjun fakki attə?» yeno. Adəgaima Isaa kuroro maji.

Isaye am dəwu uwu ambadu
(*Mat 14.13-21; Mar 6.30-44; Yah 6.1-15*)

¹⁰ Kəngayambadə walladaranniya, awo cadəna sammaa Isaro wulyeyera. Daji tayi runjaa ngoje karaa bəla laa Baitsaida canidəyero leyera.

¹¹ Amma jama adəa asuyeranniya, tia geya. Isa jamadəa cə moye tayiro mana kəla nodo bargaa Alayen wuljiye amnja dondidəa isangayeyeno.

¹² Dunia ləmdu badiyenniya, tayi mewun yindində isane tiro: «Na dəgaiyenadə karaa. Jamadəa salamme, bəladəya-a bəla-asoro leja bənaram-a kəmbo-a maja!» yera.

¹³ Amma Isaye tayiro: «Nayima awo kəmboye tayiro yowo!» yeno. Tayiye: «A! Burodi uwu-a buni yindi-a gənia, awima gade taiyende. Leniye kəmbo jama ani sammaro yikkiwiye wa?» yera.

¹⁴ Nadən kongwa alama dəwu uwu gai mbeji. Isaye fuwurawanjuro: «Jamadəa yakkowo, kəwu fiwu fiwuyero napca,» yeno.

15 Adəgai cade am samma napkera.

16 Daji burodi uwudə-a buni yindidə-a ngoje kəla samero sapce Alaro ardiyenniya, burodidəa fəsakce fuwurawanjuro ce fuwu jamadəyen gənayera.

17 Tayi samma jawune kulyera. Fuwurawadə gaptowodəa capkeranniya, jowo mewun yindin kesəmbəro.

Biturusse Isama Almasiwu Alayedə woro asudu

(Mat 16.13-20; Mar 8.27-30)

18 Yim laa Isa runju moduwa cədi, fuwurawanju ye rokkonjun duwon, tayiro: «Wunduro wua amsodə ngosera?» cəne tayia kiworo.

19 Tayiye: «Am laa nima Yahaya Kasalama wo cani, laa ye Nawi Iliya cani, laa ye nawiya kureye falnja roaro waljo cani,» yera.

20 Daji Isa walde: «Nayidə, wunduro wua ngosew?» cəne tayia kiworənniya, Biturusse: «Nima Almasiwu Alayedə wo!» yeno.

21 Amma Isa səmonja kasse tayiro wada ce bare wundumaro adəa wuljaganni yeno.

Isaye kəla karmonju-a cidunju-ayen wuldu

(Mat 16.21-28; Mar 8.31-9.1)

22 Koro Isa walde tayiro: «Ala kadarjəna Tada Kambədə kuttu tai dajə cane amwurawa-a wurawa řimannaye-a maləmba Attauraye-a tia wajane roro ceyesi, koro kawu yakkua roaro walje ciji,» yeno.

23 Daji Isaye tayi sammaro: «Kam laa wua ga cɛraanaa, mɛradu kɛlanjuye wajo wajisoro kɛskanju karmoye† ngojo wua sɛga.

24 Dalilnjudɛ wundu duwon ronju riwo cɛraanamadɛ ronjudɛa cuwatki, amma kam duwon wu nangaro ronju cuwatkenamadɛ ronjudɛa cɛriwi.

25 Kam dunia adɛ ngaa jɛgande ronju asarjiya, nda riwanju?

26 Wundu duwon kɛla wu-a manani-ayen nangujɛnamadɛ, Tada Kambedɛ ye darajanju-a daraja Bawadɛye-a malaiyawanjuye-aa isiya, tia nanguji.

27 Jiremaro nayiro wulnjagakki, am laa na adɛn daada mbeji, kawu kawunja dajidɛro, nodo bargaa Alaye carui,» yeno.

Isaye darajanjua fɛledu
(*Mat 17.1-13; Mar 9.2-13*)

28 Ngawo Isa awo ania wuljɛnayen kawu wusku gaia, moduwa dioro cije Biturus-a Yahaya-a Yakuba-a ngoje kɛla kau kuruwu laayero gewa.

29 Moduwa cɛdi duwon, alama fɛkkanjuye falde kajɛmunju ye bul fok tai daje yiyiljiro walyeno.

30 Sadɛman am yindi Isa-a jandejai mbeji, tayima Nawɛ Musa-a Nawɛ Iliya-a.

31 Jauro nurra fɛledagane kɛla karmo Isaye Jerujalemnin wakkajiyen manajai.

† 9:23 9.23 kɛska karmoye - Kɛska duwon tiro kam jajagane nuidɛ.

³² Biturus-a amanju-aa kənəm dama bawo ngojəna duwon, fayeranniya, Isaye darajanjudə-a am yindi nanjun daadadə-aa kero.

³³ Sa am yindidə nanjun saptaidən, Biturusse Isaro: «Maləm, andi na adən mbejidə jauro ngəla. Kolle ngurwo yakku lammiyo: fal kaanəm, fal Nawi Musaye, fal ye Nawi Iliyaye,» yeno, amma awo wuljidəmaa nojənni.

³⁴ Manaji ngai duwon, fofou ise tayia jakkeno. Fofou tayia jakcənaro kerunniya, riyera.

³⁵ Daji curo fofoudəyen kowo nukce: «Adəma Tədani wo, tia kərenəkkəna. Mananju fanowo!» yeno.

³⁶ Kowodə nəmgenniya, Isaa tilonju lon kero. Yim anin wundumaro awo carunadəa wuljaganni gəm napkera.

*Isaye tada karuwaa isangaduwu
(Mat 17.14-21; Mar 9.14-29)*

³⁷ Wajənanjua Isa-a fuwurawanju yakkudə-a kaudən jəpkeranniya, am kada kadami nanjuro isane tia kapkeyera.

³⁸ Daji curo jamadəyen kam laa kowo sapce: «Sayinna, nia lowonjəkkəna, tadania njunone! Ti gənia, gade takkəni.

³⁹ Sedan tia cədaiya, sadəman burwu cakke cinju nga bilwua kar kar loloji. Tussənarobasarjənnia, tia koljiwawo.

⁴⁰ Sedandəa dujaro fuwurawanəmba lowoyekkəniya, tayiro katkero,» yeno.

⁴¹ Isaye tayiro: «Am jaman adəyeso kambərsenambuwu karwu yeskadaa, har sawi

gairo dawundon dægakke nayia rannjakki?» yenniya, kamdæro: «Tadanəm kude!» yeno.

⁴² Tadadæ kænde cædi duwon, sedandæ tia babakce cure færdaktu badiyeno. Amma Isa sedandæro jækkade tadadæa isangajiye bawanjuro kalakkeyeno.

⁴³ Jama samma kænduwo Alayedæa jauro ajapkera.

Isaye walde kæla karmonju-a cidunju-ayen wuldu

(Mat 17.22-23; Mar 9.30-32)

Jamadæ awo Isa cædi ngaa ajapcana duwon, Isaye fuwurawanjuro:

⁴⁴ «Awo kærma wulnjagakkidæa ngælaro kælandon taiwo, Tada Kambedæa mukko ambero særæccagai,» yeno.

⁴⁵ Amma fuwurawadæ mana adæa asujanni, maananju tayiro gæraaada, koro kæla mana adæyen tia kororo riyera.

Wundunja kura wo?

(Mat 18.1-9; Mar 9.33-41)

⁴⁶ Daji kattenjan kambiwu kæla wundunja kura woyen ciyeno.

⁴⁷ Isa awo karwunjaye asuje tadaana laaa ngoje gærenjun isadajiye

⁴⁸ tayiro: «Wundu duwon cunilan‡ tada adæa cæmowonamadæ, wumaa sæmowo. Koro wundu duwon wua sæmowonamadæ, ti wua sunodænamadæa cæmowo. Awoa kam curondon ganadæ, tima kura wo,» yeno.

‡ 9:48 9.48 cunilan - Isa nangaro.

⁴⁹ Yahayaye Isaro: «Maləm, kam laa sedanso cunəmlan duji kiruiyendeya, andia saanni nangaro, tiro dapkeyeie!» yeno.

⁵⁰ Amma Isaye: «Bare tiro dapkəwwi, awoa kam lawalamando gənidə kaando,» yeno.

ISA KĒLA JAWAL JERUJALEMBEN

Am cidi Samariyaye Isaa saworo wadu

⁵¹ Isaye sanju samero saptaye karəngenniya, nia Jerujalemba leduye tai daje ngoyeno.

⁵² Kəngayamba tin fuwunno cunode tiro jəpturam dabbarduuro lejane bəla laa cidi Samariyayero kasargawo.

⁵³ Amma Jerujalemba leji nangaro, am bəladəye tia saworo wayera. §

⁵⁴ Fuwurawanju Yakuba-a Yahaya-a adəa kerunniya, tiro: «Kəma, wada yiye samelan kannu jəpce tayia juwuiya, raamma wa?» cane tia keworo.

⁵⁵ Amma Isa suworde tayiro kikkado.

⁵⁶ Daji bəla gadero koyera.

Isaa ga kəske gəni

(Mat 8.18-22)

⁵⁷ Jawalnin lejai ngai duwon, kam laaye Isaro: «Ndara lenəmi yaye nia njəgakki,» yeno.

⁵⁸ Isaye tiro: «Kəluwuso bəlaanjaa, ngudoso sameye ye fannjaa, amma Tada Kambedəye nanju tustuyema bawo,» yeno.

§ 9:53 9.53 am bəladəye tia saworo wayera - Am cidi Samariyaye yaudi, amma ngalongawuri. Yaudiya ye tayia wayera, tayi ye yaudiyadəa wayera.

⁵⁹ Isaye kam laaro: «Wua sɛgai!» yenniya, kamdɛye tiro: «Kɛma, amarsɛgɛne lekke bawania sittɛrakkiya duwon,» yeno.

⁶⁰ Amma Isaye tiro: «Kolle am sanuna amanja sanunadɛa sittɛraja! Amma nidɛ, lene nodo bargaa Alayedɛa ambo satkɛgɛne!» yeno.

⁶¹ Koro kam laaye Isaro: «Kɛma, nia njɛgakki, amma amarsɛgɛne lekke jamania alakɛlewakkiya duwon,» yeno.

⁶² Daji Isaye tiro: «Kam barero ngujaɛna duwon ngawo curuimadɛ, nodo bargaa Alayedɛn faidanju bawo,» yeno.

10

Isaye fuwuranjuye fitulur yindin nodo

¹ Ngawo adɛyen Kɛmadɛ curo fuwuranjuyen am fitulur yindin gade kɛreje tayia yindi yindiyan cunode bɛla so, bɛladɛya so, na leji sammaro tin fuwunno leyera.

² Tayiro: «Kaladɛ ngɛwu, amma kidawudɛ gana. Adɛ nangaro kɛma kalayedɛa lowonowo, kidawu gade yea tiro kala njɛddoro cunodo!

³ Lenowo, dimiya curo bulduwayero ngasaana gairo nayia njanodɛkki.

⁴ Bare wuri, bi ngɛrwu, bi suno gade ngonuwwi, koro bare kɛla jawallen danuwe wundumaa lewanuwwi.

⁵ Fado fi yayero ngawuwiya, burwon ambo: “Fado adɛ barga cuwando!” wulgɛnowo.

⁶ Kam nanlewaye nadɛn mbejia, bargandodɛ tilan dɛgai. Amma bawoa, bargandodɛ nandoro waldi.

7 Fado adən jəmmowo nammowo, awo njadənadəa buiwo yaiwo, kidamaro ngənəwuramnju wajipcəgəna nangaro. Bare fado adəa kolluwe fado fadoro lenuwwi.

8 Bəla fi yayero ngawuwe nayia njamoyiya, awo njadənadəa buiwo,

9 amnja dondi nadən isangagənowo, koro jamadəro: “Nodo bargaa Alaye nayia karənnjana!” wulgənowo.

10 Amma sa bəla laaro ngawuwe nayia mowo wajaiya, farsambo luwowo tayiro:

11 “Katti bəlandoye sinderu tandəgənədəmaa cinniye nayiro kolnjagaiye! Amma adəa nonowo, nodo bargaa Alaye karənjəna!” wulgənowo.

12 Nayiro wulnjagakki, kiyama wakkajiya, wowom am bəla adəyedə am bəрни Sodombea* nanjaunin koji.

Isaye am ansiya Alayea wusadu

(Mat 11.20-24)

13 «Kuttundo am bəрни Korajinne! Kuttundo am bəрни Baitsaidaye! Ca awo ajabba ajabba nandon tədənasodə bəрни Tirre-a Sidonne-alan† tədənaa, tən kuren amnja tuwa cade ajaja-a buwu-alan‡ napcana.

14 Amma kiyama wakkajiya, wowomndo am bəрни Tirre-a Sidonne-ayedəa§ nanjaunin koji.

* **10:12** 10.12 bəрни Sodombe - Bəрни duwon amnju jauro diwi nangaro Ala tayiro samelan kannu fijiye siyeyeno. † **10:13**

10.13 bəрни Tirre-a Sidonne-a - Bəрниya kərdiyaye. ‡ **10:13**

10.13 ajaja-a buwu-a - Noduwuram lagaranne. § **10:14**

10.14 bəрни Tirre-a Sidonne-a - Bəрниya duwon amnja jauro diwi nangaro Ala tayia siyeyeno.

15 Nayi ye am bærni Kafarnaambe, samero wa samnjai tēmayew? A'a, kannuro kolnjagai.

16 «Kam manando ngojēnamadē mananimaa ngojo. Kam nayia wanjanamadē wumaa waso. Koro kam wua wasēnamadē ye ti wua sunodēnadēmaa wajo,» yeno.

Fuwurawa fitulur yindindāye waldū

17 Fuwurawanju fitulur yindindē karwu kējiaro walladaranniya, Isaro: «Kēma, cunēmlan sedannama manande jaana,» yera.

18 Isaye tayiro: «Yiwulis radu gai samelan curi kirukko.

19 Fanowo, nayiro kēnduwo kadi so, kēlanji so guwattuye njadēkkēna, koro kēnduwo kēla duno kēladodēye sammayen njadēkkēna. Aw-ima rakce nayiro njaddiwawo.

20 Adē yaye bare sedanna manando jagaidēro karwundo kējijēnni, cundo samelan ruwuwadadēro kējijo!»

Isaye karwunju kējidu

21 Sa adēn Ruhu Alaye cakke karwu Isaye tai daje kējije: «Wusenjēkkēna, Bawani, Kēma same-a dunia-aye, dalilnjudē awo ania rashiduwa so, ilmuwu soro gēraame tadawa sananaro isanogēmma nangaro. Aaa Bawa, adēma awo raamma wo.

22 «Bawani awo sammaa mukkoniro cakkēna. Ti gēnia, wunduma Tadadēa nojēnni. Koro wunduma Bawadēa nojēnni, sai Tadadē-a am tayiro Tadadē isanojiiya, cēraana-a,» yeno.

23 Isa suworde fuwurawanju runjaro: «Sim duwon awo ruwuwadēa caruidē, barganja!

24 Nayiro wulnjagakki, kuren nawiya so, maiya so kada awo ruwwadæa kuroro caraana, amma carunni. Koro awo fanuwadæa fanduro caraana, amma fanjanni,» yeno.

Misal kam kanjimarima cidi Samariyaye

25 Malëm Attauraye laa Isaa rijapturo cije tiro: «Sayinna, awi dikke ro sawisoye* fandækki?», yenniya,

26 Isaye tiro: «Awi curo Attaurayen ruwwadadæ? Ndayiro tia kərayem?» yeno.

27 Tiye: «“Ala Kəmandea karwunəm ngan, ronəm ngan, dunonəm ngan, hangalnəm ngan raye!† Koro kəmaskinəm yea kəlanəm gairo raye!”»† yeno.

28 Isaye: «Kalkallo wulyem. Adæa de, ro fandæmi,» yeno.

29 Amma malëm Attaurayedæ ti jiremaro fæleduwuro maje Isaro: «To, wundu gæle kəmaskini wo?» yeno.

30 Daji Isaye tiro: «Kam laa Jerujalemnin cijæna bæla Jerikoyero leji duwon, jawalkorjimaso tia kapcagane rinjane babakcane tia nuna gai koljane leyeræ.

31 Adəgai duwon, řiman† laa jawaldəyen ise kamdæa kirunniya, səgərije koje leyeno.

32 Lewi‡ laa ye nadæro ise tia kirunniya, səgərije koje leyeno.

* **10:25** 10.25 ro sawisoye - Ro duwon na Alayen tæmmaro ceriwawo. † **10:27** 10.27 SK 6.5 † **10:27** 10.27 Lew 19.18 † **10:31** 10.31 řiman - Rimanna Israyilawuye kaduwu Nawi Harunaye, koro kidanja Fado Alayen kedo. ‡ **10:32** 10.32 Lewi - Kaduwu Nawi Lewiye, řimanna gai kidanja Fado Alayen kedo.

³³ Kam cidi Samariyaye laa ye bəlawuro cədi duwon, nadəro kadio. Tia kirunniya, jauro njunoje

³⁴ ise tunowanjuro kəndawu-a diben-a karwunno fijiye kəlekəleyeno. Daji tia koronjuro dam gənajiyə kusottorambo cuwude tiro kiskeyeno.

³⁵ Wajənanjua dinariyus yindi cuttuluwe kəma kusottorambero ce tiro: “Kam adəro kiskəne. Waldəkkiya, wuri kojənarə yejəmma sammaa niro kalannjəgəkki,” yeno.

³⁶ «To, maləm, niyen wa curo am yakku aniyen wundunja kəmaski kam jawalkorjimaso kapcaanadəye wo?» cəne tia kiworo.

³⁷ Maləm Attauraye: «Kam tia njunojənadəma,» yenniya, Isaye tiro: «Ni ye lene, ti gai de!» yeno.

Marta-a Meram-a

³⁸ Isa-a fuwurawanju-a lejai duwon, bəla laaro kadiranniya, kamu laa cunju Marta tia fannjun kisawo.

³⁹ Yanjugəna cunju Meram fuwu Kəmadəyen napkada mananju kərəndu cədi duwon,

⁴⁰ Martaro kida sosaye ngəwujiye hangalnju jauro jaada. Daji Marta na Isayero ise tiro: «Kəma, yanigəna wua kolsəna runi kida dikkidə, ni lambonəm gəni wa? Tiro wulgəne wua banasuwo!» yeno.

⁴¹ Kəmadəye tiro: «Marta, Marta, awo ngəwuro hangalnəm jadi,

⁴² amma awo faidaadə falma, diye! Meram awo ngalwodəa kərejo, koro wunduma nanjun cəmoyiwawo.»

11

Isaye kəla moduwayen alamdu
(*Mat 6.9-15; 7.7-12*)

¹ Yim laa Isa na laan moduwa cəde kerənniya, fuwurawanjuye falnja tiro: «Kəma, andiro moduwa dio sakkarai, jiri Yahaya fuwurawanjuro cəkkəranadə gai,» yeno.

² Isaye tayiro: «Sa moduwa diwiya, ngai wulowo:

“Bawa, cunəmbo daraja tio!
Nodonəm bargaa iso!

³ Yimbi yaye kəmbonde sade.

⁴ Biwunde gawursagane,
andi ye am biwu saddənadəa gawurniye
nangaro.

Bare kolsame jaraptiyende.”»

⁵ Koro Isa walde tayiro: «Kamndo laa sawanjua duwon dərdu fannjuro leje tiro: “Sawa, burodi yakku tagarisəgəne.

⁶ Kərmama sawani laa curo bəlawuroyen duwon, nanin jəpkəno, koro wu ye awima tiro yikke juwui bawo,» yenniya,

⁷ sawanjudə curo fadodəyen tiro: “Kolsəne, bare suwolsəmmi! Cinna ye jakkada, koro wu-a yallani-a ye boniyena. Rangəkke cikke njikkiwawo,» cəni wa?

⁸ Nayiro wulnjagakki, nansawanja nangaro gəni, dolero cije awo cəraana sammaa ci. Dalilnjudə kamdə nangujənni tia cuworiya, cuwori nangaro.

⁹ «Koro nayiro wulnjagakki, korowo njadi, manowo fanduwu, cinna bangowo kanjagai.

¹⁰ Wundu duwon cuworimadəro cadi, kam majimadə ye cuwandi, koro kam cinna bakcimadə yero kajagai.

¹¹ Bawa fi curondon tadanju tia buniro cuworiya, cunjuro kadi cidə?

¹² Bi ngəwullo cuworiya, kəlanji cidə?

¹³ Nayi diwidə awowa ngəla tadawandoro njo nonuwwa, balle Bawa Mai Samema Ruhunjudəmaa am tia caworiro juwajiyidə!» yeno.

Kənduwo Isaye ndaran isi?

(Mat 12.22-32; Mar 3.20-30)

¹⁴ Yim laa Isa sedan kam laaa muwaro cədənaa duje kiluwunniya, kamdə mana badiyeno. Jamadə ajapkerā,

¹⁵ amma laaye: «Kənduwo Beljabul* mai sedannayen sedannaa duji,» yera.

¹⁶ Laanja ye tia rijapturo alama laa sameye tayiro fəlejuworo mayera.

¹⁷ Amma Isa awo karwunjaye asuje tayiro: «Kərmai fi yaye kəlanjuro yaktəgənədə dəgaiwawo, koro fado duwon kəlanjuro yaktəgənədə dəgaiwawo.

¹⁸ Wu sedannaa kənduwo Beljabullen dukki nuwwa. To, Yiwulis ye kəlanjuro yaktiyia, ndayilan gəle kərmainjudə dəgai?

¹⁹ Koro wudə kənduwo Beljabullen sedannaa dukkia, fuwurawando kənduwo wunduyen gəle sedannaa dujai? Adəmaro tayi sharawundoro waljai.

* **11:15** 11.15 Beljabul - Mai sedannaye tiro Yiwulis cani.

20 Amma kənduwo Alayeman sedannaa dukkia, daji nodo bargaa Alaye nandoro isəna, diye!

21 «Kam dunoa mukkon bařimia fannju gurejiya, kəndanju samma kəlewa.

22 Amma kam laa tia dunon kojəna ise tia lawalaje nasardiya, bařiminju ardiženadəa cəmoye kəndanju sammaa ngoje dagarji.

23 Nonowo, kam wuro kəldəgənnidə lawalamani, koro kam wua banasiye rokko cammiye-wawodə tarduma.

Waldu sedanne
(Mat 12.43-45)

24 «Sedan kamlan culuwiya, leje curo karaa dəriyen na naptuye maji, cuwandiawodə, daji kəlanjuro: “Nda fanni kolləkkənadəro waldəkke,” cəni.

25 Waldiya, fadodəa tas fəraada ye, tassana ye najiyi.

26 Daji leje sedan tulur gade tia niadiwin kojana capce cuwude ngasaane napcai. Adə nangaro naptu kam adəyedə cayemaa kojənaro kuttaji,» yeno.

27 Isa manaji ngai duwon, kamu laa curo jamadəyen kowo sapce: «Bargaa kamu nia njambe kiam njinadə!» yeno.

28 Isaye: «Attəroa, barganja am mana Alaye fanjane jaanadə!» yeno.

Alama Nawi Yunusse
(Mat 12.38-42)

29 Jamadə na Isayen cacaptai adəgai duwon, Isaye: «Am jaman adəye jauro diwi. Alama laa

sameye majai, amma alama Nawî Yunusse gënia, alama fima tayiro fælediyiwawo.

³⁰ Jîri Nawî Yunus kuren am bërni Niniweyero alamaro waljënadë gai,† Tada Kambedë ye am jaman adëyero alamaro walji.

³¹ Kiyama wakkajiya, Mai kamuye lardu Anëmbedë cije am jaman adëyedëa jirenambuuro shedaji, dalilnjudë ti ci duniayen cije na Mai Sulemanayero nanrashidunju fanduro isëna nangaro. Akko awo laa Mai Sulemanaa kojëna nadën mbeji.

³² Kiyama wakkajiya, am bërni Niniweye ye cijane am jaman adëyedëa jirenambuuro shedajai, dalilnjudë tayi mana Nawî Yunusse ngojane tuwa cadëna nangaro. Akko awo laa Nawî Yunussa kojëna nadën mbeji.

Misal fatëla-a nurnju-aye
(Mat 5.15; 6.22-23)

³³ «Wunduma fatëla wasse na turuiwawolan bi këmon tëmjiwawo. Kam fatëla was-siya, am ngasayidë nurdëa caroro tia këla gënaduramnjuyen gënjaji.

³⁴ Simmëmdë, tima fatëla tiyinëmbe wo. Simmëm ngaa, tiyinëm samma ye nurraro walji. Amma simmëm kuttua, tiyinëm samma ye duwuario walji.

³⁵ To, hangal gënane, bare nur nilan dëganadë duwuro waljënno!

† **11:30** 11.30 Nawî Yunus gai - Jîri Nawî Yunus kawu yakkuro curo huni mafëndiyen dëganadë gai, Isa ye nune kawu yakkuro kaminnju curo kauriyen dëgai.

36 Tiyinəmlan ndarama duwu bawo samma nurraa, alama fatəla nurnjulan nia wasnjidə gai kərgam.»

*Kuttunja Farisawa-a malamba Attauraye-a!
(Mat 23.1-36)*

37 Isa mana cədi ngai duwon, Farisa laa fanjuro tia masəna dioro doyenə. Leje fadodəro ngaye masənarə napkera.

38 Farisadə kəla Isa mukkonju tulje tayirro cədənnin masənarə napcənayen ajapkeno.

39 Daji Kəmaye tiro: «Nayi Farisawadə ngawo tasaye-a gəmdowolombe-adəa tulluwe tayirro kalanguwi, amma curondodə kare kambe luwaptu so, niadiwi solan cəmbəərəna.

40 Nayi hangal kuttua! Ti ngawodəa alakcənadə curodə yea alakcənni wa?

41 Karwu tiloaro sadaa yowo, daji awiso nayiro tayirro walnjagai.

42 «Kuttundo nayi Farisawa! Bulu kaskasi so, nana so, kərijuwo samma solan‡ jakka tuluwuwi, amma jire dio so, Alaa rawo soa kolluwwa. Tayidəa kolluwwin awo ani yea dio wajimnjaana.

43 Kuttundo nayi Farisawa! Dandallan napturam fuwuye-a kasuwulan lewa darajaa-a raawwa.

44 Kuttundo, nayi alama kauri noduram bawoa§ am nojannilan tia guwaccane kojaidə gai,»

‡ 11:42 11.42 Bulu kaskasi so, nana so, kərijuwo so - Jire dio so, Alaa rawo sodə, tayi jakka kaluyedəa faidan kojana. § 11:44 11.44 kauri noduram bawoa - Jiri kauri guwattudə amba tayir gəniro kalakcidə gai, Farisawa-a adanja-adə ye amba na Alayen kuruwunno kalakcai.

yeno.

⁴⁵ Malamba Attauraye falnjaye tiro: «Sayinna, adəgai wulləmiya, andi yea rasamma, diye!» yeno.

⁴⁶ Daji Isaye tiro: «Nayi ye kuttundo, malamba Attauraye! Katkun kurwowu dama bawo ambo gənağəwi, amma nayi ngulondoma sanguwe tayia banagəwwawo.

⁴⁷ Kuttundo! Kauriya nawiya kureye tanduwi, koro amwurawandodəma tayia ceyeso!

⁴⁸ Ngainin awo amwurawando cadəna sammaa kasadduwwaro shedanuwi, dalilnjudə tayi nawiya ceyesəna, nayi ye kauriyanja tanduwwa!

⁴⁹ Adə nangaro nanrashidunjulan Alaye: “Nawiya-a kəngayamba-a tayiro juwaakki. Laanja ceyesi, laanja yea basarjai,” cənna.

⁵⁰ Adəma nangaro bu nawiya sammaye kawu dunia alaktənaman am jaman adəyero cukkuri,

⁵¹ bu duwon jaman Nawi Haabilayen tamiya har jaman Nawi Jakariya katte laya duwadurambe-a Fado Alaye-ayen bawojənadəyero kudero samma fidənadə. Ai, nayiro wulnjagakki, kəla am jaman adəyemaro cukkuri.

⁵² Kuttundo, malamba Attauraye! Cuwuram ilmuye ngonuwi. Nayi kəlando ye ngawuwwi, koro am tia ngaworo majaidə yero dapkəwwa.»

⁵³ Isa nadəa kolyenniya, malamba Attauraye-a Farisawa-a tiro jauro gərgajagane koro kəla awo ngəwuyelan tia jəkcane

⁵⁴ jawal mananjulan tia taye madu badiyera.

12

Bare rinuwwi!
(Mat 10.26-33)

¹ Sa adən am kada kadami isane captane, har amanjaa guguwaccai duwon, Isa burwolan fuwurawanjuro manaduwu badiyeno. Tayiro: «Farisawadəro hangal gənanowo, nanmənafəkñja yis gai.

² Awima gəraada federo culuwawodə bawo, koro awima asərre isanodiwawodə ye bawo.

³ Adəgaima awo curo buneyen wulluwadəa kausulan fanjai, koro awo curo ngimben tat-apkəwwadəa farsamlan kurukcai.

⁴ «Sawawani, nayiro wulnjagakki, bare am ro kambe cattuluwe ngawo adəyen awima gade rakcane cadiwawodəa rinuwwi.

⁵ Amma ti rinuwimadəa nayiro fəlenjagakki: Rinowo ti duwon ngawo ro kambe cattuluwunayen kənduwo tia kannuro njakkoye cədana. Aaa, nayiro wulnjagakki, Alaa rinowo!

⁶ Binaru uwu gursu yindiro caladi, gəna? Adə yaye Ala falñjamaa cəpciyiwawo.

⁷ Nonowo, kanduri kəlandoyema samma komgada. Bare rinuwwi, binaru ngəwua darajan konuwwa.

⁸ «Nayiro wulnjagakki, wundu duwon fuwu amben ti kakke cənnamadə, Tada Kambedə ye fuwu malaiyawa Alayen kamdə kaanju cəni.

⁹ Amma kam duwon fuwu amben wua angərsənamadə fuwu malaiyawa Alayen angərđi.

¹⁰ Wundu duwon kēla Tada Kambedāyen man-akuttu wuljidā, tiro gawurdiyi. Amma kam Ruhu Alayea bassimadā, tiro gawurdiywawo.

¹¹ Sa nayia dandallo, bi jujuriro, bi mairiro njasadiya, kēla awo wulluwiyen bi jiri kēlando mowuwiyen bare hangalndo cijenni,

¹² dalilnjudā sa adēn Ruhu Alaye awo wulduyedā nayiro njakkarai nangaro,» yeno.

Misal gariwu hangal bawoaye

¹³ Curo jamadāyen kam laaye Isaro: «Sayinna, yeiyaniro wulgāne, curo warasandeyen nuwani sio!» yenniya,

¹⁴ Isaye tiro: «A! Wundu wua shara kamdamandoro bi warasa dagardumandoro sēdo?» yeno.

¹⁵ Daji jamadāro: «Hangal gēnanowo! Arsiyi luwapturo kanowo, kam lēman ngəwu jəgandəna nangaro gēni roa dəgai,» yeno.

¹⁶ Daji tayiro misal cādde: «Gariwu laa kulonju nema jauro kekkenniya,

¹⁷ kəlanjuro: “Na nemani adəa camməkke njakkoye bawodā, awi gəle dikki?” yeno.

¹⁸ Daji walde: “Akko awo dikkidā: Jawuwanisoa wurnəkke gade kura kura tandəkke curonjan algamani-a awo gade gandəkkəna samma-a camməkke yakkəkki.

¹⁹ Daji wuye karwunin: ‘Akko kəmboso kərwu kadaye takkəna. Garal namməkke bukke yakke, kəji fakki!’ nəkki.”

²⁰ Amma Alaye tiro: “Ni hangal bawoa! Bune adəman kawunəm daje numi! Daji awo

ani kəlanəmbo capkəmmadə, wundu gəle tayia jəgandi?” yeno.

²¹ Ngaima kam kəlanjuro arsiyi capcəgəna, amma na Alayen gariwuro waljənnimadə, ti yero wakkajiyi,» yeno.

Bare karwungai diwwi!

(Mat 6.25-34)

²² Daji Isaye fuwurawanjuro: «Adə nangaro nayiro wulnjagakki, bare kəla awo rondoro buwiyen bi kəla awo tiyindoro yakkuwiyen karwungai diwwi.

²³ Rodə kəmboa kojəna, koro tiyidə ye kajəmua kojəna.

²⁴ Ngawusoa ruiwo, kulo ye canadiwawo, kala ye cadiwawo, koro ngajiram-a jawu-a ye cadanni yaye, Ala tayia ambaji. Nayidə jauro ngudowaa darajan konuwwa, diye!

²⁵ Wundundo gəle rakce karwungainjulan sa falma kawunjuro cərgai?

²⁶ To, ranguwe awo kəske adəmaa diwwawoa, awiro gəle kəla awowa gadedəyen karwungai diwi?

²⁷ «Fəreso jiri řijaidəa ruiwo, ngənəpcaiwawo, koro caa cadiwawo. Amma nayiro wulnjagakki, Mai Sulemana jauro darajaa yaye, ngaltema kajəmu fəre aniyə falnjaa nanshawan najəgəna cakkənni.

²⁸ Ala fəreso ku karaan řijai bəri kannuro řijagai ania ngai jakcidə, fagatto nayi yea jannjai, nayi kambərse ganaadə!

²⁹ Bare awo buwi-a yawi-aa manuwwi, bare karwungai diwwi.

³⁰ Jama duniaye samma awo ania majai, amma Bawando nayi ye awo anin mēradundoaro nojēna.

³¹ Attēroa, nodonju manowo duwon, awo ani yea nayiro njadi.

³² «Nayi jama gana, bare rinuwwi, Bawando nodonju bargaa nayiro njoro cēraana nangaro.

³³ Kēndando ladowo, wuřidēa talaawaro yowo. Kēlandoro aritta dinjiwawo yikkududowo, arsiyindo samelan har abadaro ceriwawo, na duwon barwu ye lejiwawo, kanam ye juwuiwawodē.

³⁴ Nonowo, na arsiyindo dēganadēman karwundo ye kērga.

*Misal wolodiya amanna-a aman bawoa-aye
(Mat 24.45-51)*

³⁵ «Canjando ye gerowo, fatēlawando ye waskada kollowo!

³⁶ Wolodiya waldu kēmanjaye gurejai gairo dabbardēnowo. Sa kēmanja larusadin ise cinnadēa bakciyama, tiro kajagai.

³⁷ Barganja wolodiya kēmanja ise tayia faada najiyidē! Jiremaro nayiro wulnjagakki, dabbarde tayia cakke masēna dioro napcane ise ti kēlanju kēmbō tayiro sajiyi.

³⁸ Bune dērdū bi dērdū kojēnaman kadioro walyenoa, tayia faada najiyia, barganja!

³⁹ Amma adēa nonowo, ca kēma fadoyedē sa barwu fannjuro isidēa nojēnaa, tia kolje fannjuro ngayiwawo.

⁴⁰ Nayi ye faadaro dēgaiwo, dalilnjudē sa tēmanuwwilan Tada Kambedē isi nangaro,» yeno.

⁴¹ Daji Biturusse: «Kəma, misal adəa andiro wa wulsagami, ra jama sammaro?» cəne tia kiworo.

⁴² Kəmaye tiro: «Wundu gəle wolodi amanna ye, hangalla yedə wo, ti duwon kəmanja tia kəreje wolodiya amanjuro nuwanja kəmboye sa təraanan njoro galajidə?

⁴³ Kəjinju wolodi kəmanju waldiya, ngai cədi najiyidə!

⁴⁴ Jiremaro nayiro wulnjagakki, kəmadə kəndanju sammaa mukko wolodi adəyero cakki.

⁴⁵ Amma ca wolodi adə karwunjun: “Kəmani duwan isiwawo,” cəne wolodiya amanjua kamun kwan babaktu badije juwe diben cane sagarandi kərgaro walyenoa,

⁴⁶ daji wolodi adəye kəmanju yim təmajənni-a sa nojənni-alan ise tia kirwolan jajarje curo aman bowuyero cakki.

⁴⁷ Wolodi mərədu kəmanjuyə nojəna duwon dabbarduro bi mərədu kəmanjuyədəa galduro wajənamadə, jaurο tia kowojai.

⁴⁸ Amma wolodi awo kəmanju cəraana nojənni duwon awo tiro wowom gənaduwuyə cədənamadə, tia ganamaro kowojai. Wundu duwon tiro awo ngəwu cadənadə, nanjun ngəwu cawori. Koro kam mukkonjuro awo jaurο ngəwu casakkənadə, nanjun ngəwudəmaa kojəna cawori.

Nanlewa gəni, firda

(Mat 10.34-39)

⁴⁹ «Kannu duniaro njəttaro kadikko. Kannudə kərmaman cambənaa, jaurο raakko!

50 Wuro kasala laaa* saddi mbeji. Kawu ceridəro, kasala adəye kurwowunju jauro jau fakki.

51 Duniaro nanlewa wa kudoro kadikkoro təmayew? A'a, nayiro wulnjagakki, nanlewa gəni, firda.

52 Na adən fuwun fado falnin kam uwu firdai, yakkudə kəlado am yindiyoero waljai, yindidə ye kəlado am yakkuyoero waljai.

53 Adəgaima firdai, bawa kəlado tadanjuyoero walji, tada ye bawanjuyoero, ya kəlado fer-onjuyoero walji, fero ye yanjuyoero, ya kəsai kəlado kamu tadanjuyoero walji, kamu tadaye ye kəsainjuyoero.»

54 Daji Isaye jamadəro: «Keyera fəden cijəna ruwiya, sadəman nayiye: “Ingi fandiye,” nuwi, adəgaima wakkaji.

55 Koro karuwa anəmbe cijəna ruwiya, nayiye: “Ku jauro kausuaro walji,” nuwi, adəgaima wakkaji.

56 Nayi mənafəkkaso! Awo same-a cidi-alan fəlediyidəa fisardu nonuwwadə, awiro gəle awo jaman adən wakkajidəa fisardu nonuwwidə?

57 «Awi nangaro nayidə kəlandoro kommuwe awo dioye jussənadəa nonuwwawodə?

58 Sa lawalamanəm-a rokko shararambo lenuwiya, kəla jawalledəman kowori de tawaktəne, bare nia fuwu alkaliyoero njadənniro. Adə gənia, alkali nia mukko sojiyoero njakke, soji ye nia kosolan jannjiyi.

* **12:50** 12.50 kasala laaa - Kasala adəye maananju bone cane nui.

⁵⁹ Niro wulnjægækki, nadən təmmaro luwumbawo, sai wuridəa cotto rəmbəmiya duwon,» yeno.

13

Tuwa dewo!

¹ Sa adən am laa na Isayero isane lawar am cidi Galileye bu fida cadi duwon, Gomna Bilatus cakke tayia ceyesənayedəa tiro kekkudo.

² Isaye tayiro: «Galilewu ani bone ngai casana nangaro, Galilewu gade sammaa biwunin kojanaro təmanuwwa wa?

³ A'a, nayiro wulnjagakki, nayi tuwa diwwawoa, nayi samma ye nuwi.

⁴ Ra, am mewun wuskun soro kuruwu lakka Silowambe wurde kəlanjaro cukkure sanunadə, am gade Jerujalemnin dasaanadəa biwunin kojanaro təmanuwwa wa?

⁵ A'a, nayiro wulnjagakki, nayi tuwa diwwawoa, nayi samma ye nuwi.»

Misal ya tarmuye tada bawoaye

⁶ Daji Isa tayiro misal adəa cədde: «Kam laa curo jərwunju inabbeyen ya tarmuye kokcəna duwon, tada madaro kadinniya, cuwandənni.

⁷ Daji jərwu njattomadəro: “Akko ku kərwu yakku kəska adən tada madaro isəkkiya, awima fandəkkiwawodə. Calle tia! Awiro bowuro na cəmoyi?”

⁸ Amma jərwu njattomadəye tiro: “Bani ngimba, kasadde kəməne adə tia kolle, fərdunju tamməkko muri figəkko.

9 Bařiminna tada kekkoa, ngəla. Bawoa, calləmi,» yeno.

Isaye kamu karuwaa isangaduwu

10 Yim tustuyea laa Isa dandalnin jamaa alamji duwon,

11 kamu laa nadən mbeji, karuwa tia leje mask-inno cədəna kərwu mewun wuskunno nguwada rakce cəkko dajiwawo.

12 Isa tia kirunniya, bowoje tiro: «Yani, nan-maskinnəm-a fainjakkəna!» yeno.

13 Tiro mukkonju gənayeyenniyama, kamudə cije cəkko daje Alaa jajaktu badiyeno.

14 Amma Isa yim tustuyea kamudəa isangajəgəna nangaro, kura dandaldəye gərgaje jamaro: «Curo mawuyen kawu arakku kidaye kambo amardəgəna. Yim tustuyea gəni, yim animaa arowo isanganjaa!» yeno.

15 Kəmaye tiro kalakciye: «Mənafəkka! Wundo yaye yim tustuyea dalonju bi koronju wuije cade catti, gəna?

16 To, kamu adə, kaduwu Nawı Ibrahimbe duwon Yiwulis kərwu mewun wuskunno tia cikkerənadə nda? Yim tustuyea tia wuidu wuro wajimsəgənni wa?» yeno.

17 Adəa wulyenniya, waduwanju sammaa nangu kida, amma jama gade samma awo ajabba ajabba cədidəye kəji fanjai.

Misal kasuni mutarre-a yis-aye

(Mat 13.31-35; Mar 4.30-34)

18 Daji Isaye: «Nodo bargaa Alayedə, awi camunonju wo? Awiro tia rattalgəkki?

19 Alamanjudə kasuni mutarre kam laa ngoje jərwunjulan fiye riye kəska kuraro walje, har ngudoso dəlambanjun fannja cadandənədə gai,» yeno.

20 Koro Isa walde tayiro: «Awirowo nodo bargaa Alayedəa rattalgəkki?

21 Alamanjudə yis kamu laa ngoje rungo algamaye jaa yakku-a kəlje dije, har fum fujənədə gai,» yeno.

Cinna jəkkayen ngawowo!

(Mat 7.13-14, 21-23)

22 Isa jawal Jerujalembe jəgailan bəla kuran gənansolan jamadəa alamji ngai duwon,

23 kam laaye tiro: «Kəmani, am ganama wa njəkkawo cawandi?» cəne tia kiworo. Isaye jamaro:

24 «Cinna jəkkadəyen jəktənowo ngawowo, nayiro wulnjagakki, am kada ngaworo majai, amma rakcawowo.

25 Fanowo, sa kəma fadoye cije cinnadəa kərəp jakciya, nayi deyan daadadə cinna banguwe: “Kəma, kasagane!” nuwi, amma tiye: “Nayia nonjakkəni ndaran kadiwmaro,” cəni.

26 Daji nayi ye: “A! Ni-a kallo buiyena ye, yayiyena ye, koro farsam bəlandeyeson jamaa alamməmma, diye!” nuwi,

27 amma tiye: “Nayia nonjakkəni ndaran kadiwmaro.” Wun kuruwunno lenowo, nayi diwi diomaso!» cəne kalannjagai.

28 «Nadən so ye tədi, sheri ye naldi, sa adən Nawi Ibrahim-a Nawi Isaku-a Nawi Yakuba-a nawiya gade samma-a nodo bargaa Alayen ruwi, amma nayi kəlandodəa deyaro gəmnjagai.

29 Am laa adinnam-a fæde-a yala-a anəm-alan* isane tayi ye nodo bargaa Alayen masəna dioro napcai.

30 Adəgaima am laa daryeyedə burwoyero waljai, koro laa burwoyedə ye daryeyero waljai,» yeno.

Karwukutta Isaye Jerujalembo
(Mat 23.37-39)

31 Sa adən Farisawa laa na Isayero isane tiro: «Lene, na adəa kolle! Mai Hirudus nia njejoro manji,» yera.

32 Isaye tayiro: «Lenowo, dəla jambamadəro: “Akko ku-a bari-a sedanna dukki, am yea isan-gagəkki, kawu yakkua kidanidəa tumogəkki,” wulgənowo.

33 Fagatto ku-a bari-a waare-a jawalni gakkı. Jerujalemlan gənia, na gaden nawi fimaa ceyesi-wawo,» yeno.

34 Koro Isa walde: «Jerujalem, Jerujalem, nayi duwon nawiyadəa roro yejuwe am juwan-jaanadəro dongur kauye gəgəpkəwe sanuidə! Alama kuwui tadawanju fefedowanjun jakcidə gai, ngəwuro nayia nanin captundo raakkəna, amma wayew.

35 Akko fanndo de sul kolnjaana.† Nayiro wul-njagakki, wua suruwwawo, har nayiye: “Bargaa ti cu Kəmandeyen isimadə!” wulluwıro.»

14

Isaye kam dondia isangaduwu

* 13:29 13.29 am adinnam-a fæde-a yala-a anəm-alan - Kərđiya.

† 13:35 13.35 fanndo de sul kolnjaana - Ala nguwanjan culuwuna.

1 Yim tustuyea laa Isa masəna dioro fado Farisawaye kuranja laayero leyenniya, amdə jauro Isaa ninijai duwon,

2 kam laa tiyinju nga fuwadaa fuwunjun kiro.

3 Isaye maləmba Attauraye-a Farisawa-aro: «Yim tustuyea kamba isangaduwmala halal ra haram?» cəne tayia kiworo.

4 Gəm kedənniya, Isa kamdəa cədanə isanga-jiye salamje leyeno.

5 Daji tayiro: «Wundundo tadanju bi dalonju yim tustuyea barambo cukkuriya, sadəman cut-tuluwiwawodə?» yeno.

6 Koro mana tiro kalaktuwuye tayiro katkero.

Bare rokura diwwi!

7 Isa am masəna dioro dojanadə na darajaa kərejane napcai kirunniya, tayiro misal cədde:

8 «Kam laa masəna larusayero nia donjiya, bare na darajaadən namməmmi, dalilnjudə waneye sosamanəm kam nia darajan konjəna laa dojəna.

9 Adəgaia, sosamandodə nanəmbo ise niro: “Cine nadəa tiro kolgəne!” cəni. Daji nangunəmbaro cinəme lenəme na daraja bawodəlan namməmi.

10 Amma kam laa nia donjiya, lene na daraja bawolan namme. Daji sosamanəmdə isiya, niro: “Sawani, are na darajaan namme!” cəne fuwu jama dojəna sammayen daraja fandəmi.

11 Nonowo, wundu duwon kəlanjua jajakcənamadə, tia bassai. Koro kam kəlanjua awimaro ngojənnimadə, tia jajakcai.»

12 Daji Isaye sosamanjudæro: «Ngæmæri masæna kausuye bi lesaye dabbarnæmiya, bare sawawanæm, bi yanæmgæna, bi kæramiyanæm, bi kæmaskiyanæm gæriwuwa donæmmi. Adægai kidæmba, tayi ye nia donjane njakkæræmbi.

13 Amma ngæmæri masæna dioye dabbarnæmiya, ngudiya so, maskinna so, ngurdiyiyaya so, kambuwa soa done.

14 Adægainin bargaarø wallæmi, tayi rakcane niro njakkæræmbiwawo nangaro. Yim cinowo jirewuyea Ala niro njækkæræmbi.»

*Misal masæna ngæmæriye
(Mat 22.1-14)*

15 Curo masænawuyen falnja adæa fangenniya, Isaro: «Barganju kam nodo bargaa Alayen masæna juwuidæ!» yeno.

16 Isaye tiro: «Kam laa masæna ngæmæriye cædi cæne am kada doyeno.

17 Sa masænayedæ kidænnya, wolodinjua cunode am dojænadæro: “Arowo, awiso kærma dabbargada!” yeno.

18 Amma tayi samma wajane fal fallen gawara koro ngæskera. Burwoyedæ tiro: “Lowonjækkæna gawurso, kulo yiwukkæna dolero lekke rukki,” yeno.

19 Fal ye: “Lowonjækkæna gawurso, dalo bar-eye mewu yiwukkæna lekke tayia rijammækki,” yeno.

20 Faldæ ye: “Bærinmaro larusa kidækko. Adæmaro rangække lekkiwawodæ,” yeno.

21 Daji wolodidæ na kæmanjuyero walde awo ani sammaa wulyeyeno. Adæa fangenniya, kæma

fadoyedə gərgaje wolodinjudəro: “Duwan luwe bəlaye farsam farsam so, lai lai so gai, talaawa-a maskinna-a kambuwa-a ngurdiyaya-a sammaa mane kude!”

²² Daji wolodidə walde tiro: “Kəmani, awo wulləmmadə tədəna, amma koro yaye na gapcəna mbeji,” yeno.

²³ Koro kəmadəye wolodinjuro: “Bəlan luwe jawal kuran gananso gai amba yakke isa, fanni cappo cəmbəro!”

²⁴ Nayiro wulnjagakki, am burwon dokkənadəye falnjama masənani juwuiwawo, diye!”»

Fuwura Isayero waldu

²⁵ Am kada kadami Isaa casadduwuna kallo ledu cadı duwon, Isa suworde tayiro:

²⁶ «Kam laa nanıro ise bawanju-a yanju-a, kamunju-a yallanju-a, yeiyawanju-a kannawanju-a, har rənjudəmaa wajənnia, rakce fuwuranıro waljiwawo.

²⁷ Koro wundu duwon kəskanju karmoye* ngoje wua səgannımadə, rakce fuwuranıro waljiwawo.

²⁸ Wundundo gəle soro sameye tando cəraana duwon, dunonju koji ra kojiwaworo nojoro napce wuri ceji sammaa burwon komjənni tando badıjidə?

²⁹ Ngai gənia, fərdudəa gənaje rakce sorodəa təmojəgənnıro walyenoa, am caruna samma rudu tiro gənajagane:

* **14:27** 14.27 kəska karmoye - Kəska duwon tiro kam jajagane nuidə.

30 “Ruiwo, kam adə soro tando badijəna duwon, tumoduwu tiro katkero!” canı.

31 Koro mai laa amnju dəwu mewua duwon mai kamanju am dəwu findiaro kəriwu njəkkado majia, burwon napce rakce tayia kəriwun juwui ra juwuiwawodəa curui, mare?

32 Tia jawuiro kiroa, lawalamanju kuruwunin duwon, naptu nanlewaye kororo am cukkunodi.

33 Adəgaima kam duwon kəndanju ngaa wajənnidə rakce fuwuranıro waljiwawo.

34 «Mandadə ngəla, amma kəlambo walyenoa, jiri fin gəle cayenju gairo walji?

35 Manda kəlamdə kattiro bi muřiro fiduwuro faidaa gəni, tia deyan yirjai. Kam səmonjuamadə fanjo!» yeno.

15

Misal dimi faccəgənyə

(Mat 18.10-14)

1 Yim laa akki mowomaso-a biwuma gadeso-a Isaa kərənduro nanjuro isai duwon,

2 Farisawa-a maləmba Attauraye-a adəa kuturo carune kattenjan: «Kam adə biwumasoa kasacce, har tayi-a rokko masəna cadi,» yera.

3 Daji Isa tayiro misal adəa cədde:

4 «Kamndo laa diminju miaa duwon, fal fatkeyenoa, filəgar ləgaridəa karaalan kolje leje fal faccəgənadəa maje, har cuwandi, mare?

5 Cuwandiya, karwu kəjiaro ngawanan ngoje

6 fannjuro waldi. Daji sawawanju-a kəmaskiyanju-aa bowoje tayiro: “Wu-a

nayi-a karwukəjinde kallo fəleniyo, dimini faccəgənədəə fandəkkəna nangaro,” cəni.

⁷ Nayiro wulnjagakki, adəgaima samelan karwukəji duwon kəla biwuma fal tuwa cədənayen tədida, kəla jirewu filəgar ləgari jawallan caluwunnidəmayen kojənarə tədi.

Misal cunگو faccəgənaye

⁸ «Koro kamu laa cunگوnju mewua duwon, fal fatkeyenoa, fatəla wasse fadodəa fəraje hangal-layen kulasse, har cuwandi, mare?

⁹ Cuwandiya, koiyanju-a kəmaskiyanju-aa bowoje tayiro: “Wu-a nayi-a karwukəjinde kallo fəleniyo, cunگوni faccəgənədəə fandəkkəna nangaro,” cəni.

¹⁰ Nayiro wulnjagakki, adəgaima biwuma fal tuwa cədiya, malaiyawa Alaye ye kəji fanjai.»

Misal tada faccəgənaye

¹¹ Koro Isa walde: «Kam laa tada yindia duwon,

¹² təngərimadəye tiro: “Bawa, nuwani warasaye se!” yenniya, bawadə tayiro kəndanju dagaryeyeno.

¹³ Ngawo kawu ganayen təngərimadəə awonju sammaa capce lardu kuruwu laaro leje nadən nanjairo cəde kəndanju basaryeno.

¹⁴ Wuřinju sammaa ceje cot kerənniya, kəna jau lardudəro ngaye lambimaro walyeno.

¹⁵ Daji cije kam larduye laaro napciye aladəya neworo kulowanjuro tia kinodo.

¹⁶ Tada kəskaye aladəya jawuidəa juwune curonju njəmbəfəro jauro mangarjəna, amma wunduma tiro cinni.

¹⁷ Daji kēla naptunju adāyen tuwore karwunjun: “Kai! Kidama bawaniye fi yaye kēmbō juwe, har kulji, amma akko wua na adən kənaye sesi.

¹⁸ Kolle cikke bawaniyero lekke tiro: ‘Bawa, Mai Samema yero biwu yiddəkkəna, ni yero biwu njəddəkkəna.

¹⁹ Kua wua tadanəmlan bowoduro yittəkkəni. Marne, kasadde kidawunəmbe falnja gairo walləkkō!’ nəkki.”

²⁰ Daji cije na bawanjuyero leyeno. Amma bawanjudə kuruwun tia kirunniya, jairo njunoje cəgase daunjuro kamdiye lewa kərawoye tiro kiddo.

²¹ Daji tadadəye tiro: “Bawa, Mai Samema yero biwu yiddəkkəna, ni yero biwu njəddəkkəna. Kua wua tadanəmlan bowoduro yittəkkəni,” yeno.

²² Amma bawadəye wolodiyanjuro: “Duwan lenowo, kalwu gari ngalwodəa kudowo tiro luwunowo. Ngulondonjuro kulum yakkowo, sinju yero suno yakkowo.

²³ Koro kənna kaisuadəa kudowo duwanowo. Bəri ngəməriye buiyo, bikke diyo,

²⁴ dalilnjudə tadani adə nuna duwon roaro walyeno, faccəgəna duwon tia kiwandəkkō nangaro,” yeno. Daji karwunja jairo kəjije ngəməri badiyera.

²⁵ «Sa adən tada kuramadə kulon. Fado karəngenniya, ganga-a algaita-a nukcai fangeno.

²⁶ Wolodi laaa bowoje awo wakkajənədəa kiworo.

²⁷ Tiye: “Kannanəm diye walde iso. Bawanəm tia kələwa salai cuwandəna nangaro, kənna

kaisuadæa duwajæna,” yeno.

²⁸ Daji tada kuramadæ gærgaje fadodæro ngawo wayeno. Bawanju cije culuwe tia lowodu ngæskeno.

²⁹ Amma tiye bawanjuro: “Akko kærwu kadaro kæræa gairo ngænæptække niro kida njæddækki, koro sawiso mananæm ngokki yaye, ngaltema wuro kani tængærima sime sawawani-a ngæmæri diyende.

³⁰ Amma tadanæm adæ, arsiyinæm sammaa jawarraro ræmæs cikkeje basarje walde kadin-niyama, tiro kænna kaisuadæa duwayeyem!”

³¹ Daji bawadæye tiro: “Tadani, ni sawiso nanin kærgam, koro awo kakke samma kaanæm.

³² Ngæmæri dio-a kæji fanda-a ani andiro wajimsaana diye, dalilnjudæ kannanæm adæ nuna duwon roaro walyeno, faccægæna duwon tia kiwandiye nangaro,” yeno.»

16

Misal wakkil nangaaye

¹ Koro Isa walde fuwurawadæro: «Gæriwu laa wakkilnjua duwon, am nanjuro isane wakkil-njudæa ngadarjane arsiyinju basarji yera.

² Gæriwudæ tia bowoje: “Awi kælanæmlan wuljai fakkænadæ? Balas sædde, kua adæn fuwun ni wakkilni gæni,” yeno.

³ Daji wakkildæye karwunjun: “Bani ngimba nanwakkilnin wua suttuluwunadæ, awi gæle dikki? Dunoni bareye bawo, koro lowo dio ye wuro nangua.

⁴ To, awo wua kidanin suttuluwiya dikke am fannjan samoyidæa nokkæna," yeno.

⁵ Daji am duwon banju ngimba kasuro jægai sammaa tilo tiloyen bowoje burwoyedæro: "Ndawuro bani ngimba nia njægai?" cæne tia kiworo.

⁶ Tiye: "Kændawu jaitunne tono miaro," yenniya, wakkildæye tiro: "Kakkadunæm kasuye ngone duwan namme fiwu ruwune."

⁷ Koro kam gadero: "Ni nda, ndawuro nia njægai?" yeno. "Algama buwu miaro," yenniya, wakkildæye: "Kakkadunæm ngone fisku ruwune," yeno.

⁸ Banju ngimbadæ wakkil jire bawoa kæla nanganju adøyen kingoro, dalilnjudæ duniawu arsiyinjalan nanga kam fandoyen jama Alayea kojana nangaro.

⁹ Nayiro wulnjagakki, arsiyi dunia adøyelan sawawa fandowo. Sa dajænalan, nayia kændægairam sawisoyen ngælaro njamoyi.

¹⁰ «Kam awo ganan jireadæ, ngæwu yen jirea. Koro kam awo ganan jire bawoadæ, ngæwu yen jire bawoa.

¹¹ Arsiyi dunia adøyen jirenambu diwwaa, wundu gæle arsiyi jireye sameyedæa mukkon-doro cakki?

¹² Koro læman kaando gænidælan jirenambu diwwaa, wundu gæle nayiro nuwa kaando njadi?

¹³ Wolodi fima rakce wolodi kæma yindiyero waljiwawo. Bi fal waje fal cærayi, bi fal bærsæmje fal bassi. Nayi ye ranguwe wolodi Ala-a wuri-ayero walluwawo.»

Attaura Nawı Musaye-a nodo bargaa Alaye-a

¹⁴ Farisawa tayi wuri rawowu nangaro awo ani sammaa fangeranniya, Isaro rudu gənayeyera.

¹⁵ Isaye tayiro: «Nayi fuwu amben kəlandoa jirewuro ngonuwwa, amma Ala awo karwundoye nojəna. Awo fuwu amben ngəlaro jajakaidə na Alayen waada.

¹⁶ «Attaura-a kitawuwa nawiyaye-adə dasaana duwon har jaman Yahaya Kasalamaye kadio. Tən sa adən kawuri kəji nodo bargaa Alaye ambo wuldiyi, koro wundu yaye tiro ngaworo məldi.

¹⁷ Adə yaye səkkal fal Attauraye baworo waldudəro same-a cidi-a baworo walduma budu wo.

¹⁸ Wundu duwon kamunjua dəpce gade niyajənadə kənjəna cədəna. Koro kam duwon kamu dəpkadaa niyajənadə, ti ye kənjəna cədəna.

Misal gariwu laa-a Lajarus-aye

¹⁹ «Gariwu laa mbeji, yim nguson kajəmu kime so, kaila linne ngalwo so luji ye, kullum tamtama daraja-alan napci ye.

²⁰ Cinna fannjuyen ngudi laa ye bowada tiyinju samma tunoa mbeji, cunju Lajarus.

²¹ Kənanjudəro, kəmbo tewur gariwudəyen cidiro fidənadəa boro mangarji kərga, koro kəriyama isane tunowanjudəa məməlaccai.

²² Ngudidə bawoyenniya, malaiyawa tia ngojane gərə Nawı Ibrahimero kesado. Gariwudə ye bawoje tia sittərayera.

²³ Curo kannuyen ajawu jauro cai duwon, kəla sapkenniya, kuruwun Nawı Ibrahim-a gərenjun Lajarus-aa kiro.

24 Daji yilje: “Bawande Ibrahim, wua njunosəne Lajarusɔa node ci ngulondonjuye ingiro ləpcuwo təlammɪ samjo, curo kannu adəyən jauro bone yakki, diye!” yeno.

25 Amma Nawi Ibrahimbe tiro: “Tadani, tange sa dunialan jauro kəji yamidə, Lajarus ye jauro kuttu caidə. Amma kərma ti na adən ronju bowada, ni ye curo boneyən kərgam.

26 Koro ngawo adəyeman kattenden bəlaa kura kuruwu fetta, bare nanden wunduma cije nandoro lejənni, bi nando yen wunduma nandero isənni nangaro!” yeno.

27 Tiye: “Marne, Bawa, lowonjəkkəna, Lajarusɔa fado bawaniyero node,

28 yaanani uwu mbeji. Kolle lejo tayia galajo, bare tayi ye na ajawuye adəro isanni!”

29 Amma Nawi Ibrahimbe tiro: “Attaura-a kitawuwa nawiyaye-a nanjan mbeji. Kolle tayia fanja!” yeno.

30 Koro tiye: “A’a, Bawa Ibrahim! Amma kam laa karmolan cije nanjaro leyenoa, tuwa cadi,” yenniya,

31 Nawi Ibrahimbe: “Attaura-a kitawuwa nawiyaye-a fanduro wayeraa, kam nuna roaro walje cijənama kasaccaiwawo.”»

17

Bare kamba karwulan tawwi!

1 Daji Isaye fuwurawanjuro: «Awowa casakke am taljane biwu cadidə kadu baworo isai, amma kuttunju kam tiyen isaidə!

2 Kamdəye daunjuro kau neduram mafəndi lujagane bərəmbo gəpcaanama tiro ngalwo,

tadawa sanana aniye falnjaa cakke talje biwu cədidəro.

³ Hangal gənanowo! Kəraminəm biwu niro njəddia, tiro wulgəne. Təmjia, tia gawurne.

⁴ Curo kawu fallen tulurro biwu ngiddo yaye, tulurro walde ise niro: “Təmməkkəna,” cənia, tia gawurne.»

⁵ Daji kəngayambadəye Kəmadəro: «Kambərsendedəa yirgai!» yeranniya,

⁶ Kəmaye tayiro: «Ca kambərsendo mbejia, kasuni mutarre gai təngərima yaye, ranguwe kəska kura adəro: “Məktəne, curo bərəmben kəktəne!” wulgəwiya, manando jəgai.

⁷ «Kamndo laa kəreanju kulo baredu bi ləman neworo leje karaan walde isiya, tiro: “Duwan are namme bəri bui!” cəni wa? A’a!

⁸ Tiro: “Bəri desəgəne, kajəmunəm kadawu bawoa yakkəmiya, are kəmboni kude fisəgəne. Bukke yakkiya duwon, ni ye bui yai,” cəni.

⁹ Koro kəreanju awo tiro wuljəgənədəa cədəna nangaro, tia wuseji wa? A’a!

¹⁰ To, nayi ye awo Ala wulnjaana sammaa diwe ceriya, adəgai wulłowo: “Andi kəreawa faida bawoa, awo wajimsaana bas kidiye!”»

Isaye am barasua mewu isangaduwu

¹¹ Isa bəрни Jerujalembəro ledu cədi duwon, karangi katte cidi Samariyaye-a Galileye-aa giya.

¹² Bələdəya laa karəngenniya, kongwa barasua mewu tia kapkeyera. Kuruwun dajane

¹³ kowo sapcane tiro: «Sayinna Isa, marne andia njunosane!» yera.

14 Isa tayia kirunniya, tayiro: «Lenowo, rimannadəro fəledəgənowo!» yeno. Lejai ngai duwon, ngajane tayirro walyera.

15 Falnja ngajənarə asuyenniya, kowo sapce Alaa cungoriario walde

16 fuwu Isayen tungurumje ngumnju cidin gənjaje tia wuseyeno. Tidə kam Samariyaye.

17 Daji Isaye: «Tayi mewu samma ngajana, mare? To, nda tayi ləgardə?»

18 Kusotto adəro kajia, wundunjama walde Alaa wuseji bawo wa?»

19 Daji kamdəro: «Cine lene! Kambərsenəm nangaro njəkkawo fandəmma,» yeno.

Kənde nodo bargaa Alaye

(Mat 24.15-28, 36-44)

20 Yim laa Farisawaso Isaro kəla yimbi nodo bargaa Alaye duniaro isiyen keworənniya, tayiro: «Nodo bargaa Alaye asuduramsolan gəni isi,

21 koro wundumaye: “Akko ti!” bi “Towo ti!” wuljiwawo. Nonowo, nodo bargaa Alayedə dawundoman kərga,» yeno.

22 Daji Isaye fuwurawadəro: «Sa ise kawu fal yayero Tada Kambedəa kuroro jaurə raawwa, amma tia ruwwawo.

23 Amsoye nayiro: “Akkonju!” bi “Towonju!” caniya, bare lenuwe tayia gawwi.

24 Jiri same ci fallan har todəro cuwalde wassidə gai, yim kəndenjuyedən Tada Kambedəa ye ngai.

25 Amma Ala kadarjəna, sai jaurə bone cane am jaman adəyedə tia wajaiya duwon.

26 «Jaman Tada Kambedəye alamanju jaman Nawi Nuhuye gai.

27 Sadən amso jawui ye, casai ye, larusa so, niya so cadi ye ngai duwon, har yim Nawi Nuhu maaradəro ngaye ingi tufanaye ise tayi sammaa siyeyeno.

28 Koro alamanjudə jaman Nawi Lutuye gai. Amso jawui ye, casai ye, kasuwun luwa so, lado so cadi ye, kulo barejai, fado casandi ye kasarga.

29 Daji yim Nawi Lutu bəla Sodoben culuwunadən, dəlawu kannuye-a kauwa kannuaye-a samən cudure tayi sammaa siyeyeno.

30 Yim duwon Tada Kambedə fəlediyidən adəgaima wakkaji.

31 «Yim adən kam duwon kəla soronjuyen karenju ye curo soroyen dəganadə bare jəpce kare ngoje leji cəne curo sorodəyero ngaanni! Koro kam kulolan dəganadə ye bare fadoro waldənni!

32 Tangowo kamu Lutuyea!

33 Wundu duwon ronju řiwo cəraanamadə ronjudəa cuwatki, amma wundu duwon ronju* cuwatkənamadə ronjudəa cəřiwi.

34 Nayiro wulnjagakki, yim adən bune am yindi dəgəl tilon bowada duwon, fal ngojane fal koljai.

35 Koro kamu yindi ye kallo nedu cadi duwon, fal ngojane fal koljai.

* **17:33** 17.33 ronju - Kam duwon ronju na Alayen řiwo cəraanamadə ronju dunian cuwatki, amma kam duwon Isa nangaro ronju dunian cuwatkənamadə ronju na Alayen cəřiwi.

³⁶ [Kongwa yindi ye kulon duwon, fal ngojane fal koljai.]»

³⁷ Daji fuwurawanjuye tiro: «Kəma, ndaran awo adə wakkaji?» cane tia keworənniya, tayiro: «Na řiwa dəganalan kowuwaso ye captai,» yeno.

18

Misal kamu kwa faccəgənaa-a alkali-aye

¹ Daji Isa fuwurawanjuro kəla sawiso təma koljannilan moduwa cadoyen misal adəa kiddo.

² Tayiro: «Bəla laan alkali laa Ala yea rijənni, kam yea nangujənni mbeji.

³ Koro curo bəla adəyen kamu kwa faccəgənaa laa ye mbeji. Kullum na alkalidəyero ise tia lowoje: “Wuro shara kəla kəladoniyen sədde!” cəni.

⁴ Tussəna sonju cəmowonni, amma ngawo adəyen alkalidə karwunjun: “Ala yea rikkəni, kam yea nangunəkkəni yaye,

⁵ kamu adə kullum wua suwolsəna nangaro, tiro shara yiddəkki, bare kənde ngəwunjudən karwuni təgəmbə jajənniro!” yeno.»

⁶ Daji Kəmadəye: «Awo alkali jirenambuma adə wuljənadəa fanowo!

⁷ To, Ala nda, am kərejəna bune-a kausu-aro tiro sonja caddidəro shara kəla kəladowanjayen cəddiwawo wa? Ra, kawu kadaro tussəna duwon, tayia banajiyi?

⁸ Nayiro wulnjagakki, duwaman sharanja kamji. Adə yaye sa Tada Kambədə duniaro walde isiya, koro yaye kambərse dunialan cuwandi wa?»

Misal Farisa-a akki mowoma-aye

⁹ Daji Isa am tayi kəlanjaa jirewuro ngojane am gadea rujanaro misal adəa kiddo:

¹⁰ «Am yindi moduwa dioro Fado Alayero lejane kasargawo. Kam faldə Farisa, faldə ye akki mowoma.

¹¹ Farisadə cije daje karwunjun moduwa cəde: “Ala, wu am gade-a gade nangaro wusenjəkkəna. Wu barwu gəni, diwi dioma gəni, kənjənama gəni, bi akki mowoma adə gai gəni.

¹² Wudə curo mawuyen yindiro asem dikki, koro awo fandəkkəna ngan fal curo mewuyen sadaaro yikki,” yeno.

¹³ Amma ti akki mowomadə, ngawolan daada kəlama sapcənnin nganjnju bakciaro:* “Ala, wu biwuma, wua njunosəne!” yeno.

¹⁴ Nayiro wulnjagakki, Farisadəa gəni, akki mowomadəa Ala jiremaro ngojo. Nonowo, wundu duwon kəlanjua jajakcənamadə, tia bas-sai. Koro kam kəlanjua awimaro ngojənnimadə, tia jajakcai,» yeno.

Isaye yalla sananaro barga dəptuwu

(Mat 19.13-15; Mar 10.13-16)

¹⁵ Am laa Isa yallanja sananaa mukkon lejoro nanjuro cawudi duwon, fuwurawadə adəa kerunniya, amdəa wusayera.

¹⁶ Amma Isa yalla sananadəa bowoje fuwura-wuranjuro: «Yalladəa kollowo naniro isa, bare tayiro dapkəwwi! Nodo bargaa Alayedə am tayi gaiye nuwanja, diye!

* **18:13** 18.13 nganjnju bakciaro - Karwukutta fəledu.

17 Jiremaro nayiro wulnjagakki, wundu duwon tadaana gai nodo bargaa Alayedæa kasaccënnidæ tæmmaro ngayiwawo!» yeno.

*Kam kura laaye ro sawisoye mada
(Mat 19.16-30; Mar 10.17-31)*

18 Kam kura laaye Isaro: «Malëm ngëlama, awi dikke ro sawisoye fandækki?» cæne tia kiworo.

19 Isaye tiro: «Awiro wua ngëlaman bowosæmi? Ala gænia, wunduma ngæla bawo.

20 Wadawadæa† nonæmma: Bare kænjàna dimmi, bare ro kambe tuluwummi, bare nam-barwu dimmi, bare sheda kambu dimmi, bawanëm-a yanëm-aro daraja ye!»† yeno.

21 Kamdøye: «Tæn gananiilan wada ani sam-maa gakkæna,» yeno.

22 Isa adæa fangenniya, tiro: «Koro yaye awo fal nia maunjæna. Kændanëm sammaa lade talaawaro dagargæne, arsiyi samelan fandæmi. Daji are wua sægai!» yeno.

23 Kamdæ adæa fangenniya, ti jauru gariwu nangaro karwukutta tia tai daje kida.

24 Isa karwukuttanjudæa kirunniya, tiye: «Gariwuye nodo bargaa Alayero ngawonju jauru jau, diye!

25 Gariwuye nodo bargaa Alayero ngawon-judæro karimoye cuwuri fiwurayen kodunjuma budu wo!» yeno.

26 Am adæa fanjanadøye tiro: «Assha! Adægaia, wundu gæle njækkawo cuwandi?» yera.

† **18:20** 18.20 wadawa - Wadawa curo Attaura Nawi Musayen ruwuwada. † **18:20** 18.20 NL 20.12-16; SK 5.16-20

²⁷ Isaye: «Awo kambo yojiwawodə Alaro yoji!» yeno.

²⁸ Daji Biturusse tiro: «Akkonde awindeso kolliye nia njəgaiyena,» yenniya,

²⁹ Isaye: «Jiremaro nayiro wulnjagakki, wunduma nodo bargaa Alaye nangaro fado, bi kamu, bi yaana, bi bawa, bi ya, bi yalla koljənədə,

³⁰ dunia adəman awo koljənədəmaa ngəwuro kojəna cuwandiawodəma bawo. Koro leira wakkajiya, ro sawisoye ye cuwandi,» yeno.

Isaye kənyakkuyero kəla karmonju-a cidunju-ayen wuldu

(Mat 20.17-19; Mar 10.32-34)

³¹ Isa mewun yindindəa səgəriro cuttuluwe tayiro: «Fanowo, Jerujalembə leniye, koro awo nawiyaso kəla Tada Kambədəyen ruwujana samma wakkaji.

³² Am tia cadane mukko kərdiyayero casakke, tayi ye tia rujane rarajane tiro lallari tuwajagane

³³ kirwolan jajarjane roro ceyesi. Koro kawu yakkua roaro walje ciji,» yeno.

³⁴ Amma fuwurawadə awima asujanni. Maananju tayiro gəraada nangaro, awo wuljənədəa nojanni.

Isaye kambua isangaduwu

(Mat 20.29-34; Mar 10.46-52)

³⁵ Isa bəla Jerikoye karəngenniya, kambu laa ci jawallen napkada lowo cədi mbeji.

³⁶ Jama kojairo fangenniya, awi wakkajoro kiworo.

³⁷ Tiro: «Isa kam Najaratte kodu cədi,» yera.

³⁸ Daji kowo sapce: «Isa Tada Mai Daudaye,‡ wua njunosəne!» yeno.

³⁹ Am fuwu gərjana lejaidə tiro jakkade mədək napco yera, amma cayeə kojənarə kowo sapce: «Tada Mai Daudaye, wua njunosəne!» yeno.

⁴⁰ Daji Isa dajə tia nanjuro cawudo yeno. Kewudənniya, tiro:

⁴¹ «Awi niro njəddəkkiya, raam?» cəne tia kiworo. Tiye: «Kəma, sim fandəkkiya, raakko!» yeno.

⁴² Daji Isaye tiro: «Sim fande! Kambərsenəm nangaro nanlewa fandəmma,» yeno.

⁴³ Sadəman sim cuwande Alaa cungoriəro Isaa giya. Jama samma adəa kerunniya, tayi ye Alaa jajaktu badiyera.

19

Isa-a Jakaya-a

¹ Isa bəla Jerikoyero ngaye reje kodu badiyeno.

² Bəladən kam laa mbeji, cunju Jakaya. Ti kura akki mowomasoye ye, jauro gəriwu ye.

³ Wundu ti Isa wo cəne tia kuroro maji, amma kəla jama kadayen rangəme kuroro tiro katkero, ti kori nangaro.

⁴ Daji Isaa kuroro cəgase fuwuro leje na Isa kojidəyən kəla tarmu laayero tatkeno.

⁵ Isa nadəro kadinniya, kəla sapce tiro: «Jakaya, duwan jəmme, ku sai fannəmlan jəmməkkiya!» yeno.

‡ **18:38** 18.38 Tada Mai Daudaye - Kaduwu Mai Daudaye, kaala Almasiwu Alaye.

⁶ Jakaya ganje jəpce karwu kəjiaro tia kapciye sosayeno.

⁷ Jamadə adəa kerunniya, karwunja waje: «Fado biwumayen jəpcəna!» cani.

⁸ Amma Jakaya cije daje Kəmadəro: «Kəma, reda kəndaniyedəa talaawaro yikki. Koro kam laayen wuri cukkowonaro mowokkənaa, kawak dewu tiro kalakkəgəkki,» yeno.

⁹ Daji Isaye: «Ku fado adən njəkkawo jəpcəna, dalilnjudə kam adə ye kaduwu Nawi Ibrahimbe* nangaro.

¹⁰ Nonowo, Tada Kəmbədə am faccaanaa maje njəkkaworo kadio,» yeno.

Misal Mai-a wolodiyanju-aye
(Mat 25.14-30)

¹¹ Jamadə awo ania kərənjai ngai duwon, Isa tayiro misal wulduwu badiyeno, dalilnjudə Jeru-jalemba karənjəna ye, koro tayidə nodo bargaa Alaye sadəman duniaro jəpciyiro təmajana ye nangaro.

¹² Tayiro: «Maina laa lardu kuruwu laaro leje kərmai lardunjuye cuwande walde isi cəne sapturo ciyeno.

¹³ Daji wolodiyanju mewu bowoje wundunja yayero mina† fal fal ce tayiro: “Kawu waldəkke isəkkiro tilan sawur dewo,» yeno.

* **19:9** 19.9 kaduwu Nawi Ibrahimbe - Jakaya ye Nawi Ibrahim gai Alaa kasacce na Alayen njəkkawo cuwandəna. Adəma nangaro Jakaya kaduwu jireye Nawi Ibrahimbe. † **19:13** 19.13 mina - Mina faldə alwasi kida kawu miaye.

14 Amma am lardudəye tia wajane, har ngawonjun am canode: “Kam adə maindero waljidəa rayiyende!” yera.

15 «Maije kadinniya, wada ce wolodiyanju tayiro wuɾi cinadəa bowoja isa awiso sawurlan cawandoro nojo yeno.

16 Burwoyedə ise tiro: “Barganəmm̄in, akko mina simmadən mina gade mewu fandəkko,” yeno.

17 Maiye tiro: “Wuse, wolodi ngələma! Awo ganan aman dimma nangaro, nia lawan bəla mewuyero galanjəkki,” yeno.

18 Yindiyedə ye ise tiro: “Barganəmm̄in, mina simmadən gade uwu fandəkko,” yenniya,

19 Maiye: “Nia lawan bəla uwuyero galanjəkki,” yeno.

20 Daji wolodi gade ye ise tiro: “Barganəmm̄in, akko minanəm. Tia kesolan kərnəkke dam gənayekko.

21 Ni kam jau nangaro, ringekko. Awo gənanəmm̄idəa ngonəmi, awo nadəmm̄idə yea kalanəmi,” yeno.

22 Maiye tiro: “Mana cinəmben shara njəddəkki, wolodi kələdo! Wu kam jau, awo gənakkəni ngokki, koro awo nadəkkəni kalakkiro nonəmma, gəna?”

23 To, awiro gəle wuɾinidəa bankilan gənanəmm̄idə? Ca ngai dimmaa, waldunidən wuɾini riwanjua mowokkəna,” yeno.

24 Daji Maiye am nadən daadadəro: “Minadəa nanjun mowowo, kam nanjun mewuadəro yowo!” yeno.

25 Tayiye: “A! Barganəmmin, nanjun mewu mbeji, diye!” yeranniya,

26 Maiye: “Nayiro wulnjagakki, wundu duwon nanjun awoamadə,‡ tiro casargai, amma kam nanjun bawomadə,§ awo cədanadəmaa tilan camoyi.

27 Kələdowani mainjaro walləkkiro wajanadəa kudowo fuwunin roro yejowo!” yeno.»

KIDA ISAYE JERUJALEMNIN

Isaye mai gai Jerujalembo ngawo

(Mat 21.1-11; Mar 11.1-11; Yah 12.12-19)

28 Ngawo Isa adəa wuljənayen, koro walde kəla fuwunna Jerujalembo ledu badiyeno.

29 Gərə bəlawə Baitfaje-a Baitani-aye na Kau Jaitunne canidəa karəngeranniya, Isa fuwuranjuyə yindi cunode

30 tayiro: «Bəla fuwundoyədəro lenowo! Ngawuwiyama, koro kutta wunduma tiro ngalte juwanni tuwada nagəwi. Fərangowo kudowo!

31 Kam laaye: “Awiro fəranguwı?” cəne nayia njaworia, tiro: “Kəmadə tilan məradunjua,” wulgənowo!»

32 Daji am tayia cunodənədə lejane Isa tayiro wuljəgənədə gai nayeyera.

33 Kuttadəa fərakcai duwon, kəmanjusoye tayiro: «Awiro fəranguwı?» yeranniya,

34 tayiye: «Kəmadə tilan məradunjua,» yera.

‡ 19:26 19.26 wundu duwon nanjun awoamadə - Kam mana Isaye fanjidə, nodunju cərgane cəye kojənarə asuji. § 19:26 19.26 kam nanjun bawomadə - Kam mana Isaye fanjiwawodə, nodunju ganadəmaa tilan camoyi.

³⁵ Daji kuttadæa* na Isayero cawude kalwunja kælādēro ferjagane tia ngoyeyera.

³⁶ Leji adəgai duwon, am kalwunja kəla jawallen feryera.

³⁷ Na jawal Kau Jaitunnedən jəpcidəa karəngenniya, fuwurawanju samma karwu kəjiaro kowo sapcane kəla awo ajabba ajabba carunayen Alaa njungoro badiyera.

³⁸ Tayiye: «Bargaa mai cu Kəmandeyen isimadə! Kərma duwon katte Ala-a amnju-ayen nanlewa kərga, Mai Samemaro daraja tio!»† canī.

³⁹ Curo jamadəyən Farisawa laaye Isaro: «Sayinna, fuwurawanəmbo wulgəne gəm cado!» yeranniya,

⁴⁰ tiye: «Nayiro wulnjagakki, nəmgeraa, dongur kauyesoma burwu casakki,» yeno.

Isaye Jerujalemba njikkiro

⁴¹ Isa Jerujalemba del karənje bərnidəa kirunniya, tiro kikkiro.

⁴² Bərnidəro: «Kai! Ca ku awo nanlewa njukkudidəa nonəmmaa, amma kərma nodu adə niro gəraaadaro waljəna.

⁴³ Adə nangaro yim laa ise kəladowanəm dirinjane kəlnjane kanji fiyen yaye kikiminjagane garunəmbo cidi capcagane tiyen kojane

⁴⁴ ni-a am curonəmlan dasaana-a sammaa təgəmbo sinjagai, har kau falma kəla kamanjuyen gənaada baworo cadi, dalilnjudə sa

* **19:35** 19.35 kuttadæa - Noduwuram Isa mai gai rokura bawoa Jerujalemba kəlewan ngayiye. † **19:38** 19.38 Jaw 118.26

Kɔmɛndɛ amnjua cɛkkayiye isɛnaro nonɛmmi nangaro,» yeno.

Isa Fado Alayen

(Mat 21.12-17; Mar 11.15-26; Yah 2.13-25)

⁴⁵ Daji Isa balballa Fado Alayero kɛrgaanniya, kare ladomasoa dudu badiyeno.

⁴⁶ Tayiro: «Kitawulan ruwuwada: “Fannidɛ fado moduwaye!”,† amma nayidɛ tia jongo gɛndewuyero kalakkew!»† yeno.

⁴⁷ Yim nguson Isa Fado Alayen jamaa alamdu cɛdi duwon, wurawa rimannaye-a malɛmba Attauraye-a amwurawa jamaye-a tia njejoro majai,

⁴⁸ amma jawal cawandɛnni, dalilnjudɛ jama samma hangalnja nanjun tia fanjana nangaro.

20

Kɛnduwo Isaye ndaran isi?

(Mat 21.23-27; Mar 11.27-33)

¹ Yim laa Isa Fado Alayen jamaa alamje tayiro kawuɛi kɛji Alayedɛa wuljiyi duwon, wurawa rimannaye-a malɛmba Attauraye-a amwurawa-a nanjuro isane

² tiro: «Andiro wulsagane, kɛnduwo filan awo ania dimi? Wundu niro kɛnduwo adɛa njo?» cane tia keworo.

³ Isaye tayiro: «Wu ye nayiro koro fal njaddɛkki, wulsɛgɛnowo!

⁴ Kasala Yahaya jamaro cɛddɛnadɛ, sameyen kadio ra kamben?» cɛne tayia kiworo.

† 19:46 19.46 Ish 56.7 † 19:46 19.46 Iri 7.11

⁵ Daji kattenjan sawardane: «“Sameyen” wulliyea, andiro: “To, awiro gæle tia kasad-duwwidə?” cæne sawori.

⁶ Amma “Kamben” wulliyea, jama samma andiro kau gægəmsagane seyesi, dalilnjudə Yahayaa nawiro ngojana nangaro.»

⁷ Daji Isaro ndaran kadiomaro nojanni yera.

⁸ Isaye tayiro: «Wu ye kənduwo filan awo ania dikkidəa wulnjagakkiwawo,» yeno.

*Misal jərwu agəriduwu kəladowaye
(Mat 21.33-46; Mar 12.1-12)*

⁹ Daji Isa misal adəa jamaro manaduwu badiyeno. Tayiro: «Kam laa jərwu inabbe cəde jərwuwu laaro agərijiye bəlawuro kawu kadayero sapkada.

¹⁰ Sa fərdoye kidənniya, nuwanju cuwandoro kəəanju laaa na jərwuudəyero kinodo. Amma jərwuudə tia cadane bakcane mukko dea duyera.

¹¹ Koro walde kərea gade kinodo. Ti yea cadane bakcane basarjane mukko dea duyera.

¹² Koro walde kərea yakkuye kinodənniya, caye gai ti yea larujane duyera.

¹³ Daji kəma jərwudəye: “Awi gæle dikki? Tadanı raakkənədəmaa nodəkki. Waneye tiro daraja cadi,» yeno.

¹⁴ Amma jərwuwudə tadanjudəa kerunniya, kattenjan: “Adəma warasamadə wo! Tia yejiyo, warasadə kaandero waljo!” yera.

¹⁵ Daji tia cadane jərwudəlan cattuluwe roro keyeso.

«To, kəma jərwuyedə awi cədi?

16 Ise jərwuwu ania roro ceje am gadero jərwunjudəa ci,» yeno. Jamadə adəa fangeranniya, tayiye: «Suwana! Bare ngairo waljənni!»

17 Amma Isa tayia ninije: «To, awi maana awo kitawulan ruwuwada adəye?»

“Kau duwon fado tandomaso wajanamadə, tima kau tandoye sammaro faidaaro waljənədə wo.”†

18 Nonowo, kam kəla kau adəyero cukkurənamadə nanamdi, koro kaudə kambo cukkuriya, kəluwuro kalakci,»† yeno.

19 Maləmba Attauraye-a wurawa řimannaye-a jawal tia taye majai duwon, jamadəa řiyera, dalilnjudə kəlanjaman misaldəa kidoro asujana nangaro.

*Kambiwu kəla akki njoyen
(Mat 22.15-22; Mar 12.13-17)*

20 Daji wurawa adinwuye ani Isaa mələstu badijane curo mananjuyen cada mukko gomnayero casakkoro am laa jirewu gairo kəlanja kalakcanaa nanjuro kenodo.

21 Tiro: «Sayinna, mana wuldunəm-a jamaa alamdunəm-a samma jirero noniyena, koro wundumaa gayirnəmbawo ye, jawal Alaye kalkallo yikkərami ye.

22 To, Kaisarro* akki njodə, andiro halal ra haram?» cane tia keworo.

† 20:17 20.17 Jaw 118.22 † 20:18 20.18 Ish 8.14; Dan 2.34-35

* 20:22 20.22 Kaisar - Gomna kura Rombe

23 Amma Isa niadiwinjadæa asuje tayiro:

24 «Wuro dinariyus† fælesægənowo rukke! Cu-a kəla-a wunduye tilan dasaa?» cəne tayia kiworənniya, tiro «Kaisarre,» yera.

25 Daji Isaye tayiro: «Ngaimaa, awo Kaisarredæa Kaisarro yowo, koro awo Alayedæa Alaro yowo!» yeno.

26 Adəgaima rakcane fuwu jamayen Isaa curo mananjuyen cadanni. Jaawunjudæa jauro ajapcane mədək napkera.

Kambiwu kəla cinowo duniayen

(Mat 22.23-33; Mar 12.18-27)

27 Sadusiya laa, tayi cinowo duniayea kasaccannidə, na Isayero isane

28 tiro koro cadde: «Sayinna, Nawi Musaye: “Kam laa yanjugəna tada bawo bawoje kamu koljia, kamu yanjugəna faccəgənayədæa niyajo yanjugənaro kaduwu majuwo!”† ruwujəna.

29 Akko yaana tulur mbeji. Burwoyedə kamu ngoje tada cuwandənnin bawoyeno.

30 Yindiyedə ye kamudəa niyayenniya, ngai.

31 Yakkuyedə ye ngai. Adəgaima tayi tulurso tada cawandənnin bawoyera.

32 Ngawo adəyen kamudə ye bawoyeno.

33 To, tayi tulurso tia camowonadə, cinowo duniayen kamu wundunjayero walji?» cane tia keworo.

34 Isaye tayiro: «Am jaman adəye larusa so, niya so cadı,

† 20:24 20.24 dinariyus - Dinariyus faldə alwasi kida kawu falle.

† 20:28 20.28 SK 25.5

³⁵ amma am duwon leira-a karmon cidu-aa cawandənadə larusa so, niya so cadiwawo.

³⁶ Karmon cidudən nuwanjaa nangaro, tayidə tadawa Alaye, malaiyawa gai rakcane gadero sanuiwawo.‡

³⁷ Koro Nawi Musa kəlanjuma kitawulan na kannu dawu kəska cambiyedən am bawojana cijaidəa tabbaccəgəna. Tidə Kəmandea Ala Ibrahimbe-a Ala Isakuye-a Ala Yakubaye-alan bowoyeno.†

³⁸ Kəmandedə Ala am nunaye gəni, am roaye, nanjun tayi samma ronjaa nangaro,» yeno.

³⁹ Daji maləmba Attauraye laaye tiro: «Sayinna, jaawunəmdə kalkal!» yera,

⁴⁰ Adəgaima wunduma cinju mudu kaje tiro koro gade cəddənni.

Almasiwudə Tada Mai Daudaye

(Mat 22.41-46; Mar 12.35-37)

⁴¹ Daji Isaye tayiro: «Ndayilan Almasiwudə Tada Mai Daudaye§ canidə?

⁴² Mai Dauda kəlanjuma kitawu Jawurayelan manaje: “Kəmandeye Kəmaniro: ‘Namme kəmborammilan duwon,

⁴³ kəladowanəmba cidiya sinəmbəro yakkəkko!’ cənnə.”†

⁴⁴ Mai Daudaye tia Kəmalan bowojənadə, ndayilan gəle Almasiwudə tadanjuro walji?» yeno.

‡ **20:36** 20.36 malaiyawa gai - Sawisoro na Alayen roa dasayi, gadero sanuiwawo. Adəma nangaro samelan kaduwu mada bawo. † **20:37** 20.37 NL 3.6 § **20:41** 20.41 Tada Mai Daudaye - Kaduwu Mai Daudaye, kaala Almasiwu Alaye. † **20:43** 20.42-43 Jaw 110.1

Hal malamba Attauraye

(Mat 23.1-36; Mar 12.38-40)

⁴⁵ Jama samma tia kərənjai duwon, Isaye fuwurawanjuro:

⁴⁶ «Malamba Attaurayero hangal gənanowo! Kalwu kuruwua dadadu caraana, koro kasuwulan lewa darajaa-a dandallan bi masəna kuralan na darajaa-a jaumaro caraana.

⁴⁷ Kamu kwa faccəgənaasoye kəndanja sammaa jawui ye, halnja gəraduro fuwu jamayen moduwa kuruwuro gərjai ye. Am aniyə ajawunja leiran jauro kura!» yeno.

21

Sadaa kamu kwa faccəgənaaye

(Mar 12.41-44)

¹ Isa kəla sapkenniya, arsiyiwu laa curo sanduwu sadaa fidaarambedəro wuri fijagai kiro.

² Koro kamu ngudi kwa faccəgənaa laa ye gursu kime yindi* fijiya kiro.

³ Daji Isaye: «Jiremaro nayiro wulnjagakki, kamu ngudi kwa faccəgənaa adə tayi sammaa kojənarə fijəgəna.

⁴ Tayi samma arsiyinjalan ngojane fiyeyera, amma ti ngudi duwon awo ronju riwoye ngaa fiyeyeno,» yeno.

Jawawi Isaye

kəla wurdu Fado Alaye-a sidu duniaye-ayen

Wurdu Fado Alaye

(Mat 24.1-14; Mar 13.1-13)

* **21:2** 21.2 gursu kime - Kunguna yaudiyaye tamannju ganama.

⁵ Fuwurawanju laaye kɛla jiri Fado Alayedɛa kauwanju shawa shawa-a sadaa Alaro sadakcaana-alan janejanadɛye kɛlan manajai duwon, Isaye:

⁶ «Awo ruwi anidɛ, sanja cɛde kau ani sam-maa wurjane fijai, har tiloma kɛla kamanjuyen gapciwaworo walji,» yeno.

⁷ Tayiye: «Sayinna, sawi awo ani wakkajai? Koro awo ani sammaye sanja cɛdiya, awi alama duwon ambo fɛlediyidɛ wo?» cane tia keworo.

⁸ Isaye tayiro: «Hangal gɛnanowo, bare wun-duma nayia njawatkɛnni! Am ngɛwu cunilan† isane: “Wuma ti wo!” koro “Sadɛ cɛdɛna!” cani. Bare tayia gawwi!

⁹ Kɛriwu so, hangalsango soye lawar fanuwiya, bare yaanuwwi! Sai awo ani burwon wakkajaiya duwon, amma sa njerorambe kua yaye cɛdɛnni.»

¹⁰ Koro Isa walde tayiro: «Lardu-a lardu gade-a lawaladai, koro kɛrmai-a kɛrmai gade-a ye kattenjan kɛriwu gɛrjai.

¹¹ Cidi ye na gadegaden jauro loloji, wowa-a kɛna-a ye na naro ngasayi. Koro awowa riduye-a alama ajabba ajabba-a ye samelan fɛledagai.

¹² Amma kawu awo ani samma wakkajaidɛro, nayia njadane basarnjane dandalnin sɛrɛnjagai, kosoro njasakki, koro cuni nangaro‡ fuwu mai so, gomna so yero njasadi.

¹³ Ngainin dama shedaro walduye fanduwɛ.

¹⁴ Adɛ nangaro kawudɛro nia ngonowo, bare

† **21:8** 21.8 cunilan - Cu Almasiwu Alaye kɛlanjaro ngojane tayima ti wo cani. ‡ **21:12** 21.12 cuni nangaro - Isaa kasadduwwa nangaro.

kæla awo kælando moworo wulluwiyen karwungai diwwi,

¹⁵ dalilnjudæ wuma awo kalkal wulluwidæa njadækki, koro curo waduwundoyen wundunjama rakce nayia kambiwunjaiwawo.

¹⁶ Bawando-a yando-a so, yaanawando so, kæramiyando so, sawawando so nayia njadane laandoa roro ceyesi.

¹⁷ Cuni nangaro am samma nayia wanjai,

¹⁸ amma kanduri kælandoyema facciyiwawo.

¹⁹ Kanadi ngonuwiya, njækkawo fanduwi.

Wurdu Jerujalembe

(Mat 24.15-28; Mar 13.14-23)

²⁰ «Sa sojiya kada isane bærne Jerujalembea dirijane kæljana ruwiya, wurduju karænjenaro nonowo.

²¹ Sa adæn am lardu Yahudiyayen dasaanadæ cija kauro cagaso leja! Am curo bærnidøyen dasaanadæ ye caluwo, koro am karaanjulæn dasaanadæ ye bare bærnidæro ngasaanni!

²² Dalilnjudæ adæma sa ajawu gænaduwuyedæ wo, ngainin awo kitawulan ruwuwada samma wakkajai.†

²³ Yim anin kamu curoa so, nganji cæmbia sodæ, kuttunja! Masiwa kura lardudæro ngayi, Ala jama adæro gærgajægæna nangaro.

²⁴ Laanja kashagarsolan ceyesi, laanja yea cadane kærea gai larduwa gade sammaro casadi. Kærdiyadæ Jerujalembe wurjai, har sa Ala tayiro kajarjægænadæ cædiya.

† **21:22** 21.22 Hos 9.7

Kənde Tada Kambedəye
(*Mat 24.29-31; Mar 13.24-27*)

²⁵ «Samelan alamaso kəngal-a kumbal-a sillowuwa-alan tarui, dunia yelan nuktu tekuyea cambaldunju-a casakke jama larduwaye hangalnja ciji.

²⁶ Kəla awo dunialan wakkajiyen ambe karwunja kamde, har muwajai, kənduwowa sameye jauro lolojai nangaro.

²⁷ Daji Tada Kambedə kənduwoa-a jauro darajaa-a curo fofouyen isi carui.†

²⁸ Awo ani wakkadu badijaiya, danowo kəlendo sangowo, sa nayia meruduye karənjəna nangaro.»

Misal ya tarmuye
(*Mat 24.32-35; Mar 13.28-31*)

²⁹ Daji Isa tayiro misal adəa cədde: «Akko ya tarmuye-a kəska gadeso samma-a ruiwo!

³⁰ Sa kaluwanja ridu badijana ruwiya, nayi kəlendo nangəri karənjənarə nonuwwa.

³¹ Ngaima awo ani wakkajai ruwiya, nodo bargaa Alaye karənjənarə nonowo!

³² Jiremaro nayiro wulnjagakki, am jaman adəye sanuiwawo, sai awo ani samma wakka-jaiya duwon.

³³ Same-a cidi-a baworo waljai, amma manani təmmaro baworo waljiwawo.

Faadaro dəgaiwo!
(*Mat 24.36-44; Mar 13.32-37*)

† **21:27** 21.27 Dan 7.13-14

³⁴ «Hangal gənanowo! Bare curo njəmbəro so, sagarandu so, duniasuwol so hangalndo ngojane yim adə ise kel gai tadu bawo nayia rəp njadanni.

³⁵ Nonowo, yim adə am dunialan dasaana sammaro cukkuri.

³⁶ Faadaro dəgaiwo, duno awo wakkaji sammaro kanuwe fuwu Tada Kambedəyen daduye fandoworo sawisoro Alaa korowo,» yeno Isaye.

³⁷ Adəgaima yim nguson kausu Isa Fado Alayen jamaa alamji, bune bərnidən culuwe leje na Kau Jaitunne canidəyen waji.

³⁸ Koro jama samma tawajane tia kərənduro Fado Alayero isai kasarga.

KARMO-A CIDU-A ISAYE

22

Isaa roro njejoro mada

(Mat 26.1-5; Mar 14.1-2; Yah 11.45-57)

¹ Sala Burodi Yis Bawoaye tia sala Laya Njəkkayiramben bowojaidə kərənjenja.

² Koro wurawa řimannaye-a maləmba Attauraye-a jawal Isaa njejoye majai, amma jamadəa rijana.

Yahusa Iskariyot Isaa sərəttuwuma

(Mat 26.14-16; Mar 14.10-11)

³ Daji Yiwulis Yahusa kam tiro Iskariyot cani mewun yindindəye falnjaro kərgawo.

⁴ Yahusa leje wurawa řimannaye-a wurawa Fado Alaye gureduwuye-a rokko jande kəla jawal Isaa mukkonjaro sərəttuwuyen keddo.

⁵ Karwunja jauro kəjije tiro wuri cadi yeraniya,

⁶ Yahusa kasacce dama Isaa tayiro jama nojan-
nilan sərəttuwuye mada badiyeno.

Masəna sala Laya Njəkkayirambe
(*Mat 26.17-25; Mar 14.12-21; Yah 13.21-30*)

⁷ Sala Burodi Yis Bawoayen, yim duwon
ngəlaro Laya Njəkkayirambedəa* duwajaidə
kidənniya,

⁸ Isa Biturus-a Yahaya-aa cunode tayiro:
«Lenowo, masəna layayedəa andiro
dabbarsaganowo, buiyol!» yeno.

⁹ Tiro: «Ndaran tia dabbarniyeya, raam?»
cane tia keworo.

¹⁰ Isaye tayiro: «Akko bərnidəro ngawuwiya,
kam laa bule ingia ngojəna-a kəla kəlluwi. Fado
ngayidəro tia gaiwo ngawowo,

¹¹ kəma fadoyədəro wulgənowo: “Sayinnaye
kusottoram na fuwurawanju-a rokko masəna
layayedəa cadidə ndaran?”

¹² Nayiro soro sameye ngim kura curon karea
fəlenjagai. Nadən masənadəa dabbarnowo!»
yeno.

¹³ Daji fuwurawadə lejane jiri Isa tayiro
wuljəgənadə gai awiso kewando. Adəgaima
masəna layayedəa dabbaryera.

Masəna Kəmaye
(*Mat 26.26-30; Mar 14.22-26; 1Kor 11.23-25*)

¹⁴ Sa kidənniya, Isa kəngayambanju-a rokko
masənaro napkera.

* **22:7** 22.7 ngəlaro Laya Njəkkayirambe - Ngəlaro duwon bunju
wowom karmoyero kadumadə.

15 Isaye tayiro: «Caman masəna Laya Njəkkayirambe adəa kawu bone yakkidəro nayi-a rokko buiyeya, jaumaro raakkəna.

16 Nayiro wulnjagakki, na adən fuwun tia bukkiwawo, sai jiremaro nodo bargaa Alayelan maananju wakkajiya duwon,» yeno.

17 Kənjaram curon dibenna ngoje Alaro ardiyenniya, tayiro: «Kənjaram adəa taiwo, wundundo yaye ca!

18 Nayiro wulnjagakki, na adən fuwun ingi inabbe[†] yakkiwawo, har nodo bargaa Alaye napciro,» yeno.

19 Daji burodi ngoje Alaro ardiyenniya, fəsakce tayiro ce: «Adə tiyini nayi nangaro tinadə. Wua takturo adəa dewo!» yeno.

20 Adəgai koro ngawo masənayen kənjaram ngoje tayiro ce: «Kənjaram adə aman bərin bunilan ndəpkada,[‡] bu duwon nayi nangaro fidənadə.[†]

21 Kam duwon wua mukko kəladowaniero sərənsiyidə, akkonju wu-a rokko masəna diye.

22 Tada Kamedə saptidəma,[§] jiri Ala katarjənadə gai, amma kam duwon tia sərəcciyidə, kuttunju!»

23 Daji kattenjan kəla wundunja awo adəa dioma woyen koro badiyera.

Wundunja kura wo?

[†] **22:18** 22.18 ingi inabbe - Diben. [‡] **22:20** 22.20 aman bərin bunilan ndəpkada - Bu Isaye aman katte Ala-a adamgəna-ayea tabbacciyidə. [†] **22:20** 22.20 NL 24.8; Iri 31.31-34 [§] **22:22** 22.22 Tada Kamedə sapti - Isa nui.

24 Daji fuwurawadə kattenjan kambiwu kəla wundunja kura woyen cadi duwon,

25 Isaye tayiro: «Maiya dunia adəye talaawan-jaa raccagai, koro am tayiro serma canidə ye kənduwonja fəlejai.

26 Amma nayidə, ngai gəni. Kuramandodə təngəri gairo waljo, koro kam nayia njanodimadə wolodi gairo waljo!

27 Wundu gəle kura wo? Kam masənaro napcənamadə ra wolodinjudə? Kam masənaro napcənamadə, mare? Amma wudə curondon wolodindo gai.

28 «Curo jaraptani sammayen nayima gərenin nammuw.

29 Jiři Bawani wuro kərmai sinadə gai, wu ye nayiro njadəkke

30 curo kərmainiyen wu-a rokko buwe yawe, koro kəla kuris kərmaiye nammuwe jiřiya mewun yindin Israyilawuyero shara yidduwi.

Isaye Biturus tia angərji wuldu

(Mat 26.31-35; Mar 14.27-31; Yah 13.36-38)

31 «Siman, Siman, fane! Yiwulis jiři am argəm lalajaidə gairo nayia laladuro Alaa cuworəna,*

32 amma bare kambərsənəm kolləmmiro Alaa ngikkorəkko. Ni ye waldəmiya, kəramiyanəmdəa dunoagəne!»

33 Biturusse tiro: «Kəma, koso bi karmoro dabbardəkkəna, ni-a rokko leniyo!» yenniya,

34 tiye: «Biturus, niro wulnjəgəkki, gudowom ku kokkore cakkiwawo, sai yakkuro wua angərsəmiya,» yeno.

* 22:31 22.31 nayia laladu - Yiwulis tayia rijapciya, cəraana.

35 Koro Isa walde tayiro: «Sa nayia wuri bawoa, ngərwu bawoa, suno gade ye bawoa njanodəkkənadən, awo laa maunjana wa?» cəne tayia kiworənniya, «Mausanni,» yera.

36 Daji tayiro: «To, amma kərma kam wurinjuadə ngojo, kam ngərwunjuadə ye ngai, koro kam kashagarnju bawoadə ye kalwunju gari cəlado fal ciwo.

37 Nayiro wulnjagakki, sai awo kitawulan ruwuwada adə wulan wakkajiya: “Amso tia biwumaro ngoyera.”† Aaa, awo kəlanin ruwuwadadə wakkaji,» yeno.

38 Tiro: «Kəma, akko kashagar yindi,» yeran-niya, tayiro: «Kollowo, cədəna,» yeno.

Moduwa Isaye

(Mat 26.36-46; Mar 14.32-42)

39 Isa bərnilan culuwe cayədə gairo Kau Jaitun-nero leyeno, fuwurawanju ye tia geya.

40 Nadəro kadinniya, tayiro: «Bare jarap-tuwwiro moduwa dewo!» yeno.

41 Daji tayia kolje gana laa kuruwuje tungu-rumje moduwa dio badiyeno.

42 Tiye: «Bawani, kasaddəmmaa, kənjaram adəa† wulan ngone! Adə yaye rawonidə gəni, kaanəmdəma ti wo!» yeno.

43 [Daji malaiya laa samelan ise tiro fəlediye karwunju kibbayeyeno.

44 Isa jəktu dama baworo fanji duwon, cayea kojənarə tai daje moduwa kido, har kəmuwunju bu cidiro fidiyi gairo tok tok fiyadan.]

† 22:37 22.37 Ish 53.12 † 22:42 22.42 kənjaram - Kənjaram bone njaye.

⁴⁵ Ngai moduwa kidənniya, cije na fuwura-rawanjuyero walde ise tayia karwukuttaro casambarəna kənəm cadi najiye

⁴⁶ tayiro: «Awiro kənəm diwidə? Cinowo, bare jaraptuwwiro moduwa dewo!» yeno.

Isaa Ta

(Mat 26.47-56; Mar 14.43-52; Yah 18.1-11)

⁴⁷ Isa mana cədi ngai duwon, jama kada kam tiro Yahusa canı mewun yındındəye falnja fuwu gərjiaro kadira. Yahusadə Isaro lewa darajaye njəddoro tia karəngenniya,

⁴⁸ Isaye tiro: «Yahusa, lewa darajayelan wa Tada Kambədə sərətkəgəmi?» yeno.

⁴⁹ Am nanjuyədə awo wakkajidəa kerunniya, tiro: «Kəma, kashagarlan tayia cacalliyea, nda!» cane

⁵⁰ falnja wolodi řıman kurayea bakce səmonju kəmboramdəa tən kamgeno.

⁵¹ Amma Isaye tayiro: «Danowo! Cədəna!» yenniya, səmonju leje isangayeyeno.

⁵² Daji Isaye wurawa řımannaye-a wurawa Fado Alaye gureduwuye-a amwurawa jamaye-a tia taro isanadəro: «A! Nayi kashagar so, ka so mukkonna wua gəndema gai taro kadiw?»

⁵³ Yim nguson nayi-a rokko Fado Alayen dəgaiye duwon, wua sədawwi. Amma adəma sando wo, sa duwon duwu kərmainju cunodidə.»

Biturusse Isaa angərdu

(Mat 26.69-75; Mar 14.66-72; Yah 18.25-27)

⁵⁴ Daji Isaa cadane balballa fado rıman kura-
yayedəro kesado. Biturus ye katte kaskadaaro
tayia giya.

⁵⁵ Dawu balballayen kannu fujane napkeran-
niya, Biturus ye dawunjan napkeno.

⁵⁶ Daji kir laa Biturussa nur kannuyedən nap-
kada kirunniya, tia ngəlaro ninije: «Kam adə ye
Isa-a rokko,» yeno.

⁵⁷ Amma Biturus angərje: «Fəroma, wu tia
nokkəni!» yeno.

⁵⁸ Gana sam kidənniya, kam laa ye tia cure:
«Ni ye falnja!» yeno. Biturusse: «Kai! Wu gəni!»
yeno.

⁵⁹ Alama sa fal gai cəde kam laa gade: «Fa-
gatto kam adə ye Isa-a rokko, ti ye kam lardu
Galileye nangaro!» yenniya,

⁶⁰ Biturusse tiro: «Kaiya! Awo wulləmidəa
nokkəni!» yeno. Sadəman manaji ngai duwon,
gudowom kokkore kekko.

⁶¹ Daji Kəmadə suworde Biturussa niniyeno.
Biturus ye awo Kəma tiro wuljəgənadəa
takkeno. Kəmaye: «Ku kawu gudowom kokkore
cakkidəro, wua yakkuro angərsəmi,» cəna.

⁶² Takkenniya, deyaro culuwe tai daje so
ngoyeno.

⁶³ Adəgai duwon am Isaa gurejaidə tia ruru-
jane babaktu badiyera.

⁶⁴ Simnju jalcane tiro: «Nawinawi de! Wundu
nia bannjo?» yera.

⁶⁵ Koro radu kada tiro keddo.

*Isa fuwu majilis kura adinwuyen
(Mat 26.57-68; Mar 14.53-65; Yah 18.12-24)*

⁶⁶ Dunia wayenniya, amwurawa jamaye-a wurawa řimannaye-a malamba Attauraye-a majil-islan captane casakke Isaa fuwunjaro kewudo.

⁶⁷ Tiro: «Nima wa Almasiwudə wo? Andiro wulsagane!» cane tia keworo. Amma Isaye tayiro: «Wulnjagakkia, kasadduwwawo.

⁶⁸ Koro njaddəkkia, jaawu siwwawo.

⁶⁹ Amma kua adən fuwun Tada Kambedə mukko kəmboram Ala Kənduwomayen napkada dəgai,»† yeno.

⁷⁰ Daji tayi sammaye tiro: «Nima gəle Tada Alayedə wo?» yeranniya, tayiro: «Nayima wulluw, wuma!» yeno.

⁷¹ Daji tayiye: «A! Sheda jiri fi gəle gade maniye? Andi kəlande mana cinjulan culuwuna adəa faniyena,» yera.

23

Isa fuwu Gomna Bilatussen

(Mat 27.11-14; Mar 15.1-5; Yah 18.28-38)

¹ Daji majiliswu samma cijane Isaa fuwu Gomna Bilatussero caade

² ayau gənaduwwu badiyera. Tayiye: «Kam adə jamandea turu cadoro təmbaljiyi nayeyeyiye. Kaisarro akki njo dapciyi, koro tima Almasiwu maidə wo cəni,» yera.

³ Bilatusse tiro: «Nima wa Mai Yaudiyayedə wo?» cəne tia kiworo. Isaye: «Nima wulləm, wuma!» yeno.

† 22:69 22.69 Jaw 110.1; Dan 7.13-14

4 Daji Bilatusse wurawa řimannaye-a jama captanadə-aro: «Kam adəlan ayau fima fandəkkəni,» yeno.

5 Amma amdə cayeə kojənarə kowo sapcane: «Alamdunjun jamande cidi Yahudiyaye sammaa jawallan cuttuluwi, cidi Galileyen badije har na adəro kadio,» yera.

Isa fuwu Mai Hirudussen

6 Bilatus adəa fangenniya, Isa kam Galileye waro kiworo.

7 Isa kam Galile cidi duwon Mai Hirudus cun-odidəyero asuyenniya, cakke Isaa na maidəyero kesado, sa adən ti ye Jerujalemnin nangaro.

8 Mai Hirudus Isaa kirunniya, karwunju jairo kəjiyeno. Tussəna ti-a tado cəraana, dalilnjudə calan lawarnju fanjəna, koro alama laa sameye tiyen kuroro təmajəna nangaro.

9 Koro kada tiro kiddo, amma Isa awima tiro kalakcəgənni.

10 Wurawa řimannaye-a maləmba Attauraye-a ye nadən daada tia jairo burwujai.

11 Mai Hirudus ye sojiyanju-a rokko tiro rudu gənajagane rarayera. Daji kalwu darajaa tiro lujagane na Bilatussero kalakkerə.

12 Caman Mai Hirudus-a Gomna Bilatus-aye kattenja kuttu duwon, yim adəman kəjijane sawaro walyera.

Isaro shara karmoye kamduwu

(Mat 27.15-26; Mar 15.6-15; Yah 18.39-19.16a)

13 Daji Gomna Bilatus wurawa řimannaye-a amwurawa jamaye-a jamadə-aa bowoje

14 tayiro: «Kam adə jamadəa tuŕu cadoro təmbaljiyi nuwe naniro kiwuduŵ. Fuwundon tiro koro kiddəkkəniya, ayau tiro gənağəwwadən falma fandəkkəni.

15 Koro Mai Hirudus ye cuwandənni nangaro, cakke tia kalakkerə. Akko awima tia roro njejoye cədəna bawo.

16 Adə nangaro yakkəkke tia kirwon jajarjane salamməkki,» yeno.

17 [Caman kəla adayen sala adən kosoma fal tayiro salamjiyi.]

18 Daji jama samma ci tiloaro kowo sapcane: «A'a! Kam adəye ronju tuluwe! Barabbassa andiro salamsagane!» yera.

19 Ti Barabbasdə, bərnilan tuŕu cade kam laaa ceyesənədəro, tia kosoro casakkəna.

20 Bilatus Isaa salamjiya cəraanadə, walde tayiro manayeyeno,

21 amma kowo sapcane: «Kəskaro tia jagəne! Kəskaro tia jagəne no!» canı.

22 Yakkuyedən walde tayiro: «Awiro? Ayau awiye cədo? Awima roro njejoye tilan fandəkkəni. Adə nangaro yakkəkke tia kirwon jajarjane salamməkki,» yeno.

23 Amma jamadə cayə baworo kowo sapcane Isaa kəskaro jajuwo no cane, har kowonjan nasargadara.

24 Daji Bilatus shara kamje awo caworənədə tədi yeno.

25 Kam tia caworəna, kam duwon tuŕu-a kam njejo-a nangaro kosoro casakkənədə salamgeno, amma Isaa awo caraanədə cadoro mukkonjaro kekko.

Isaa kəskaro jaduwwu
(Mat 27.32-44; Mar 15.21-32; Yah 19.16b-27)

²⁶ Sojiya Isaa caadi duwon, kam laa bəla Kuraneye cunju Siman karaan isidəa cadane kəska karmoyedəa ngoje ngawo Isaye jəgane leyerə.

²⁷ Curo jama tərəm ngawonju jagaidəyen kamuwa kada ti nangaro karwukuttaro nganji bakcai ye, casiri ye mbeji.

²⁸ Daji Isa suworde tayiro: «Kamuwa Jeru-jalembe, bare wu nangaro yiruwwi! Kəlando-a njuŕiyando-aro yikkirowo!

²⁹ Nonowo, sa laa cəde ambe: “Barganja kamuwa rakcane casambiwawodə! Barganja kamuwa ngaltema casambəne təgam cadənnidə!” canı.

³⁰ Sadən kauwa kuruwuro: “Kəlandero yukkurowo!” koro kəriso yero: “Andia jansanowo!” wuldu badijai.

³¹ Awoa kəska kəridəro ngai caddia, awi gəle kəska ngamdudəro wakkajiyi?»

³² Sojiyadə gəndewu yindi yea ti-a rokko nje-joro kesado.

³³ Na tiro Buwo Kəlaye canidəro kadiranniya, nadən Isaa kəskadəro jayeyera. Gəndewu yin-didə yea jayeyera, faldə kəmboramnjulan, faldə ye wailanjulan.

³⁴ Daji Isaye: «Bawani, tayia gawurne, awo cadi nojanni nangaro,» yeno. Sojiyadə kajəmunju ngojane walawala cade dagaryera.

³⁵ Jamadə nadən daada carui ngai duwon, amwurawadə tiro rudu gənajagane: «Am gadea

cækkaana. Tima Almasiwu Ala kærejənaa, nda kəlanju cəmowo!» cani.

³⁶ Sojiyadə ye tia rujane nanjuro isane tiro diben comcom sajanane:

³⁷ «Ni Mai Yaudiyayedəa, kəlanəm moye!» cani.

³⁸ Kəlakajinjun adəa allolan ruwuwada: TI ADƏMA MAI YAUDIYAYE WO.

³⁹ Gəndewu yindi jajaanadəye falnja Isaro manakuttu cədde: «Nima gəna Almasiwudə wo? Nda kəlanəm moye, andi yea sakkaye!»

⁴⁰ Amma faldə ye kamanjuro jəkkade: «A! Ni yero shara ro tuluwoye njaddənama, Alaa rinəmbawodə?»

⁴¹ Kaandedə jussəna, diwi diyena nangaro ajawu gənasaana, amma kam adə awima diwi cədənni,» yeno.

⁴² Daji walde: «Isa, kərmainəm fandəmiya, wua kəlan sədai,» yenniya,

⁴³ Isaye: «Jiremaro niro wulnjəgəkki, kumaro wu-a rokko jannalan dəgaiye,» yeno.

Karmo Isaye

(Mat 27.45-56; Mar 15.33-41; Yah 19.28-37)

⁴⁴ Kausu kəla dawu duwon, dunia nga təmje cələmbo walje, har sa yakku kajiriyero kiado,

⁴⁵ kəngal ye wasturo wayeno. Sa adən juwa curo *Fado Alayen dəganadə farak yindiro kargadan.

⁴⁶ Daji Isa kowo dunoaro sapce: «Bawani, roni curo mukkonəmbero yakkəkki,» yenniya, ro kirəmbo.

⁴⁷ Kajalla sojiyayedə awo wakkajəna sammaa kirunniya, Alaa jajakce: «Fagatto kam adə jirema!» yeno.

⁴⁸ Jama kada na lamar adəyen captanadə ye awo wakkajəna sammaa kerunniya, karwukut-taro nganji bakcaiaro walladara.

⁴⁹ Amma am Isaa nojanadə-a kamuwa tia cidi Galileyen jaane isanadə-a kuruwunin daada awo ania lawarjai kasarga.

Kalmaram: Fado Alaye

Fado Alayedə Jerujalemnin kərga. Fadodən soro mafəndi-a balballa yindi-a mbeji. Curo soro mafəndidəyen na jauru tayir tiro na Ala-a tadoye cani-a juwa nadəa gəraji-a mbeji. Kərwu fi yayen yim laya gawara fandoyea riman kuradə laya duwaje na Ala-a tadoyedəro ngayi. Laya duwajiya, riman kuradə budəa ngoje Ala biwu jamanjuye cinjo tayia ardiro na Ala-a tadoyedəro ngaye fuwu Kəmandeyen fiji. Nonowo, riman kuraro kajiya, kam gadero juwadəa koje nanjuro ngawodə amardəgənni, bare nunniro.

Sa Bargaande Isa Almasiwu ronju ce nuna kaldən, juwa na Ala-a tadoye gərajənadə farak yindiro kargadan. Adə noduwuram Kəmande Isa ronju njodəa ardiyanaye. Barga adəyen jawal Ala-a tadoyedə kərma kaada, maananju am Isa Almasiwua jaanadə gawara cawande bu fida gade bawoaro nodo bargaa Alayero ngasayiro walyeno.

*Sittæra Isaye**(Mat 27.57-61; Mar 15.42-47; Yah 19.38-42)*

⁵⁰ Kam laa nadæn mbeji, cunju Isuwu. Tidæ kam ngælama ye, jirema ye,

⁵¹ kam Arimatiya cidi Yahudiyaye, koro nodo bargaa Alayedæa gureji. Ti majiliswudæye falnja yaye, awo amanju niajane Isaro caddænadæa kasaccænni.

⁵² Daji Isuwu na Gomna Bilatussero leje kamin Isayedæa kiworo.

⁵³ Kamindæa kæskadælan cæsaye lowowon batta linnen kækærje kauri duwon curo kauyen laada wundumaa casakkænno cakke sænayeno.

⁵⁴ Yimdæ yim dabbarduye,* koro yim tustuye badidunju del karænþæna.

⁵⁵ Kamuwa duwon Isa-a rokko cidi Galileyen isanadæ ye jaane kauridæa lawarjane jiri kaminju sænanadæa kero.

⁵⁶ Daji waldane kawudi-a kændawu-a dabbaryera. Yim tustuyea kæla wadayen tuskera.

24*Karmolan cidu Isaye**(Mat 28.1-10; Mar 16.1-8; Yah 20.1-10)*

¹ Mawuye yim burwoyæ* suwa læp kamuwadæ kawudi-a kændawu-a dabbarjanadæa ngojane kauridæro leyeranniya,

² kau kuradæ ci kauriyedæn tæmballada nayeyera.

* **23:54** 23.54 yim dabbarduye - Jemma, yim tustuye sæbdu.

* **24:1** 24.1 mawuye yim burwoyæ - Ladu.

³ Kasargaanniya, kamin Kəma Isayedəa cawandənni.

⁴ Kəla adəyen hangalnja cijəna duwon, kongwa yindi kajəmu yiyiljia gərenjan daada tayiro fəleyaadara.

⁵ Karwunja kamde kəla cidiyaro kesakkəranniya, kongwawadəye tayiro: «Awi nangaro kam roa curo am sanunayen manuwidə?»

⁶ Ti na adən bawo, cijəna! Awo Isa sa ti cidi Galileyen nayiro wulnjaanadəa tangowo:

⁷ “Ala kajarjəna, Tada Kambədəa mukko biwumasoyero casakke kəskaro jajagane ceyesi, koro kawu yakkua roaro walje ciji.”»

⁸ Daji mananjudəa takkera.

⁹ Kauridən walladaranniya, awo ani sammaa mewun tilondə-a fuwurawa gadesodə-aro wulyeyera.

¹⁰ Kamuwa awo ania kəngayambadəro wuljaanadə, tayima Meram Magdala-a Yanna-a Meram ya Yakubaye-a kamuwa gadeso-a wo.

¹¹ Amma mananjadəa kəla bawoaro ngojane tayia njasarairo wayera.

¹² Adə yaye Biturus cije cəgase kauridəro leyeno. Nguje lotkeyenniya, batta linne gənia, awima gade curunni.† Daji awo wakkajənadəa jauro ajapce fadoro walladan.

Isaye fuwurawanjuye yindiro fəleduwu

¹³ Yim adəman fuwurawanjuye yindinja cijane bəla laa Imawus cani kilometər mewun yindin gai Jerujalemlan dəganadəro lejai duwon,

† 24:12 24.12 awima gade curunni - Biturus kamin Isayedəa curunni.

14 kəla awo wakkajana ani sammayen jande badiyera.

15 Jandejane gasipcai duwon, Isa kəlanju karənje tayi-a rokko leyera.

16 Amma simnjan tia carunama, ti wunduro asuduro dapkaada.

17 Isaye tayiro: «Kəla awiyen jawallan jandenuwidə?» cəne tayia kiworənniya, karwu kuttua gəm dayera.

18 Falnja cunju Kəleyofas tiro: «Curo kusotowa Jerujalembe sammayen ni tilonəm awo kawu anin wakkajənadəa nonəmmi wo?» yeno.

19 Tayiro: «Awi gəle wakkajo?» yenniya, tiro: «Awo Isa kam Najarattero wakkajəgənadə! Ti nawi kura fuwu Ala-a jama samma-ayen awo cədi-a manaji-a samma kənduwoa duwon,

20 wurawande řimannaye-a amwurawande-a wowom karmoye tiro gənajaaro tia sərəccagane kəskaro jayeyera.

21 Amma tima kam duwon jama Israyilayea merujimadə woro təmaniyena. Akko awo ani wakkajanadə ku kawu yakku.

22 Koro kamuwa laa curonden lawar ajabba andiro sakkudəna. Ku suwa ləp kauridəro leyeranniya,

23 kaminnjudəa cawandənni. Daji waldane isane andiro malaiyawa tayiro nadən fəledagane ti ronjua cane wulseyera.

24 Adəgaima amnde laa ye kauridəro leyeranniya, kamuwadə wuljanadə gai, awo sammaa kalkallo nayeyera, amma tidəa carunni!»

25 Daji Isaye tayiro: «Am hangal bawoa!

Kua yaye awo nawiyaso wulnjaanadæa njasarai wanuwwa.

²⁶ Ala kadarjæna, ti Almasiwudæ bone adæa cane duwon daraja na Alayen cuwandiawawa?» yeno.

²⁷ Daji Attaura Nawi Musayen tamiya har kitawuwa nawiyaye gadedæro kuderu awo kælanjun kitawu samman ruwuwadadæa tayiro fisaryeyeno.

²⁸ Bæla lejaidæa karængeranniya, Isa fuwuro koji gairo kido.

²⁹ Amma tia lowojane: «Marne, andi-a rokko jæmmiyo! Kængal njukkuro cædi, dunia læmdu maji,» yeranniya, ngaye tayi-a rokko jæpkera.

³⁰ Masæna dioro napkeranniya, burodi ngoje Alaro ardije fæsakce tayiro keno.

³¹ Daji kælanja færamde tia asuyera, amma tayiro fatkeyeno.

³² Kattenjan: «Kæla jawallen mana sadde kitawu Alaye fisarsagai duwon, karwunde tai daje kæjjænne wa?» yera.

³³ Sadæman cijane Jerujalembo waldane kængayamba mewun tilondæ-a amanja gade-a captana nayeyeranniya,

³⁴ jamaye tayiro: «Jiremaro Kæmadæ karmolan cijæna, har Simanno fæledægæna!» yera.

³⁵ Daji tayi yindidæ ye awo kæla jawallen wakkajæna-a jiri burodi fæsakce dagarjænanan tia asujana-adæa wulyeyera.

*Isaye fuwurawanju sammaro fæleduwu
(Mat 28.16-20; Mar 16.9-18; Yah 20.19-23)*

³⁶ Fuwurawadə kəla awo aniyen jande cadī ngai duwon, Isa kəlanju dawunjan dajə tayiro: «Salam aleikum!» yeno.

³⁷ Kaime kam nunayə laa caro cane karwunja pət kamgada.

³⁸ Amma Isayə tayiro: «Awiro hangalndo cijənadə? Awi nangaro kəla wuyen danguwi?»

³⁹ Akko mukkonī-a sini-a ruiwo, wu kəlanima! Lesənowo ruiwo, kaimelan silla-a da-a bawo, amma wu takkənarō ruwi,» yeno.

⁴⁰ Adəa wulyenniya, mukkonju-a sinju-a tayiro fəleyeyeno.

⁴¹ Dajī karwunja tai dajə kəjijəna yayə, ajapcane tia mərsajannidə, Isayə: «Na adən awo laa kəmboyə mbeji wa?» cənə tayia kiworo.

⁴² Njango buni wargadaye tiro kekkudəranniya,

⁴³ cəmoyə fuwunjan gigəro.

⁴⁴ Dajī Isayə tayiro: «Akko manani sa dawundon dəgakkənadən nayiro wulnjagakkənadə: “Ala kadarjəna, awowa duwon kəlanin curo Attaura Nawi Musayə-a kitawuwa nawiyayə-a Jawura-ayen ruwuwadadə sai wakkajaiya,»» yeno.

⁴⁵ Dajī Isa kəlanja fərəmje kitawuwadəa tayiro bayinduwu badiyeno.

⁴⁶ Tayiro: «Akko awo kitawulan ruwuwadadə: “Almasiwudə bone cai, kawu yakkua karmolan ciji,

⁴⁷ koro Jerujalemnin tamiya har jama duniayə sammaro kudero cunjulan kawuri tuwa dio-a gawara fando-ayedəa wuljagai.”

⁴⁸ Nayima shedawu awo aniye wo.

⁴⁹ Wudə awo Bawani wadu ngoje nayiro njadi cənnadə‡ juwanjagakki. Nayi ye bəрни adən nammowo duwon, har samelan kənduwo nayiro jəmnjagairo,» yeno.

Isaye samero ledunju

(Mar 16.19-20)

⁵⁰ Daji Isa tayia bərnidən cuttuluwe karən bəla Baitaniyero kiwudənniya, mukkonju yindi sapce tayiro barga dəpkeyeno.

⁵¹ Tayiro barga dəpciyi ngai duwon, nanja kolje tia samero kesado.

⁵² Tiro ambətkeyeranniya, karwukəjinja dama bawo Jerujalembo walladara.

⁵³ Adəgaima kullum Fado Alayen Kəmandea congori kasarga.

‡ **24:49** 24.49 awo Bawani wada ngoje nayiro njadi cənnadə - Ruhu Alaye.

Manga Kanuri Translation
Kanuri, Manga: Manga Kanuri Translation (Portions)

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kanuri, Manga)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

c9559a71-f08b-5c68-a545-05813d16a08e